

Κόνιτσα

75. Ιούλιος - Αύγουστος 1997

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΡΙΤΗ, ΤΕΥΧΟΣ 75 ΔΡΧ. 250
ΚΟΝΙΤΣΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τιμή σε Λαϊκούς Καλλιτέχνες Σ.Τ.	181
Ο φιλελληνισμός των μπέηδων της Κόνιτσας Γ. Λυμπερόπουλου	183
Πεπραγμένα Κ. Συμβουλίου Παλαιοσελλίου. Η. Ανδρέου	196
Τοπωνύμια Παλαιοσελλίου. Η. Παπαζήση ..	200
Τοπωνυμίες Φούρκας, Χρ. Εξάρχου	202
Οι μνήνες δεν γερνούν. Η. Ανδρέου	205
Εκδηλώσεις στη Βούρμπιανη. Γ. Γκιώκα ...	208
Εκδηλώσεις στο Μολυβδοσκεπάστο Α.Ρ. ...	211
Εκδηλώσεις στο Πεκλάρι	213
Εκδρομή Γ' Λυκείου στην Πουρνιά και Αγ. Παρασκευή, Β. Μάλιακα	215
Εγκαίνια Ναού στη Ζέρμα. Ι. Τσάγκα	217
Εκκλησιαστικές φράσεις... Ν. Ρεμπέλη ...	218
"Αμ' τούτο τίνος είναι;" (Ευθυμογράφημα) Θ. Πορφύρη	220
Οδυσσέας Σκούρτης, Γ. Χριστοδούλου ...	221
Λουτρά Καβασίων. Αχ. Κολιού	223
Πανηγύρι στο Βασιλικό, Αχ. Κολιού	225
Ευχάριστη κίνηση, Λ. Εζνεπίδη	226
Βιβλιοπαρουσίαση, Ι.Τ.	227
Μνημόσυνο στην Καλόβρυση, Β.Ν.	228
Σχόλια - Ειδήσεις - Κοινωνικά	229

Φωτ. εξωφ. Σ.Τ. (Ορειβάτες στο Ασημοχώρι)

**Εκδίδεται από Συντακτική
Επιτροπή**

**Ανδρέου Ηλίας
Ζώτος Θεόφιλος
Τουφίδης Σωτήρης
Τσιάγκης Ικαρος**

**Υπεύθυνος σύμφωνα
με το νόμο:**

**Σωτ. Τουφίδης
Κόνιτσα 44.100
Τηλ. (0655) 22.464, 22.212
Fax: (0655) 22.464**

**Γραφικές Τέχνες
ΘΕΟΔΩΡΙΔΗ**

Βαλαωρίτου 25 - Ιωάννινα
Τηλ.-Fax: (0651) 77358

**Ετήσια συνδρομή: Εσωτερικού Δρχ. 1500
Εξωτερικού, Δολ. USA 20 Αυστραλ. 30
Αλληλογραφία - Συνδρομές - Εμβάσματα
στον υπεύθυνο του περιοδικού Σ. Τουφίδη
ή στο Βιβλιοπωλείο «ΕΛΕΓΕΙΟ» Θ. Ζώτου, Κόνιτσα**

ΤΙΜΗ ΣΕ ΛΑΪΚΟΥΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΕΣ

Το Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Κόνιτσας τίμησε στις 25/8 τους Λαϊκούς καλλιτέχνες της περιοχής, στην εκδήλωση που έγινε στην αίθουσα του Δημαρχείου.

Στην εκδήλωση παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Δήμου, της Εκκλησίας, του Έτρατού και φυσικά οι τιμώμενοι καλλιτέχνες οι οποίοι χειροκροτήθηκαν από τους συγκεντρωμένους κατοίκους της πόλης.

Η εκδήλωση άρχισε με μικρή εισήγηση του Προέδρου του Π.Κ.Δ.Κ. κ. Π. Γαργάλα και Δημάρχου κ. Πρ. Χατζηεφραιμίδα και το λόγο πήραν οι δυο κύριοι εισηγητές: κ.κ. Β. Νιτσιάκος και Μ. Αράπογλου.

Ο κ. Νιτσιάκος αναπτύσσοντας το θέμα "από τη γεωργοκτηνοτροφική αυτάρκεια στην τεχνική ειδίκευση" έκανε μια αναδρομή στο παρελθόν για τους

οικισμούς, τα χωριά και τις ασχολίες των κατοίκων, εντοπίζοντας την ανάγκη που ώθησε τους κατοίκους της παλαιότερης εποχής να ασχοληθούν με την επεξεργασία του ξύλου, της πέτρας και τη ζωγραφική.

Έπειτα πήρε το λόγο ο κ. Μιχ. Αράπογλου και αναφέρθηκε στους μαστόρους της επαρχίας Κόνιτσας και την τοπική αρχιτεκτονική, με τεχνικές λεπτομέρειες για τα έργα τους.

Μετά τους δυο ομιλητές, οι τιμώμενοι λαϊκοί καλλιτέχνες αφηγήθηκαν, με τη σειρά, πώς άρχισε ο καθένας τους να ασχολείται με την τέχνη και διάφορα περιστατικά από τη ζωή τους. Στο τέλος έγινε απονομή επαίνων και ξενάγηση στην αίθουσα με τα εκθέματα, όπου οι επισκέπτες θαύμασαν τα έργα των καλλιτεχνών στην πέτρα και στο ξύλο καθώς και τους πίνακες ζωγρα-

φικής. Η έκθεση παρέμεινε ανοικτή μέχρι την 31/8.

Τα ονόματα των καλλιτεχνών με αλφαβητική σειρά είναι:

1. **Βαλτάς Σπύρος**, λιθοξόος από την Πυρσόγιαννη.
2. **Ευαγγέλου Θεοχάρης**, ξυλογλύπτης από τη Μελισσόπετρα.
3. **Κίτσιος Νικόλαος**, ξυλογλύπτης από την Κόνιτσα.
4. **Κωτούλας Σταύρος**, ξυλογλύπτης-λιθοξόος από τη Ζέρμα.
5. **Μάιπας Γεώργιος**, ξυλογλύπτης από το Δίστρατο.
6. **Μιχώτας Κων/νος**, ζωγράφος από το Παλιοσέλι.
7. **Μουρεχίδης Παναγ.**, λιθοξόος από την Κόνιτσα.
8. **Παπαχρήστος Αθαν.** λιθοξόος από το Ελεύθερο.
9. **Πίσπας Κων/νος**, ζωγράφος από το Δίστρατο.
10. **Παγανιάς Αθαν.** ξυλογλύπτης από

το Δίστρατο.

11. **Ράμμος Ιωάννης**, ξυλογλύπτης από το Δίστρατο.

12. **Σκαλιστής Χρήστος**, ξυλογλύπτης από το Γοργοπόταμο.

13. **Χρηστίδης Δημήτριος**, ξυλογλύπτης από το Αηδονοχώρι.

14. **Χρήστου Θωμάς**, αγιογράφος από τους Χιονιάδες.

Μετά την εκδήλωση, ο Δήμος παρέθεσε δείπνο στους καλλιτέχνες στο κέντρο "Πλατανάκια".

Παρόλο που έγιναν κάποιες παραλείψεις -ίσως από βιασύνη- η εκδήλωση ήταν θετική και αξίζει να συγχαρούμε το Π. Κέντρο για την πρωτοβουλία αυτή, πιστεύοντας ότι τέτοιες εκδηλώσεις θα συνεχιστούν και στο μέλλον.

Ο ΦΙΛΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΜΠΕΗΔΩΝ ΤΗΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

ΓΙΑΝΝΗ Γ. ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

Κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας οι περισσότεροι μουσουλμάνοι της Πάνω Κόνιτσας θεωρούσαν και σεμνύνονταν γιαυτό, ότι είναι αυτόχθονες, πράγμα που επιβεβαιώνει και ο Αραβαντινός (Χρονογραφία Ηπείρου τ. 2, σ. 86 “οι κάτοικοί της εισίν αυτόχθονες Ηπειρώται”) απόγονοι εξισλαμισμένων Ελλήνων του Δεσποτάτου της Ηπείρου. Τόσο οι ίδιοι, όσο και οι πρόγονοί τους είχαν σα μητρική γλώσσα την ελληνική, και όπως ξέρουμε, σ’ αυτές τις ακραίες περιοχές η γλώσσα ήταν το κύριο “εθνικό” γνώρισμα. Για την ελληνική γλώσσα που μιλούσαν οι μουσουλμάνοι Κονιτσιώτες, ακόμα και ο επί Τρουρκοκρατίας Δήμαρχός της κι αγνοούσαν παντελώς τα Τούρκικα βλέπετε Κ. Λαζαρίδη, περιοδικό ΚΟΝΙΤΣΑ τεύχος 7, σελ. 9).

Απ’ αυτούς μια μικρή μερίδα ήταν τσιφλικάδες. Όλοι τους είχαν τα σαράγια τους, μεγάλα αρχοντικά πάνω σε καμάρες, αριστερά όπως ανεβαίνει ο λάκκος πούναι πίσω από το Δημαρχείο.

Οι τσιφλικάδες αυτοί ήταν όλοι τους μπέηδες κι αποτελούσαν μια ιδιαίτερη κάστα μέσα στο Δοβλέτι, που αποκαλούνταν οι Μπέηδες της Κόνιτσας, όρος που σήμαινε αρκετά πράγματα για την Οθωμανική Αυτοκρατορία.

Οι Μπέηδες της Κόνιτσας είχαν κοινά χαρακτηριστικά, που τους διέκριναν από τους άλλους Μπέηδες της Δυτικής Ελλάδας. Είχαν πολλές ομοιότητες με τους λεγόμενους Τουρκογιαννιώτες Μπέηδες, διέφεραν όμως πάρα πολύ από τους μπέηδες των γειτονικών προς βορρά περιοχών, της Κολώνιας, του Δαγκλί-Λεσκοβικίου, και της Καραμουρατιάς.

Εκτός από την Ελληνική γλώσσα που μιλούσαν οι Μπέηδες της Κόνιτσας, ήταν μουσουλμάνοι - μπεκτασίδες, με την ιδιομορφία του μπεκτασισμού, και είχαν από τα πρώτα χρόνια της τουρκοκρατίας ενταχθεί στο Διοικητικό μηχανισμό της Αυτοκρατορίας (Ο Λουφτή Πασάς ένας από τους πρώτους τοπάρχες των Ιωαννίνων, που το 1550 έχτισε τη γέφυρα του Λυκόστομου ήταν Κονιτσιώτης) Βλ. Π. Αραβαντινού, Χρονογραφία τευχ. Α’ σελ. 291 και Κωνσταντίνου Βακαλόπουλου ΗΠΕΙΡΟΣ, 1992 ΣΕΛ. 29) και γενικά ήταν άνθρωποι που διέθεταν δύναμη και γνωριμίες ισχυρών στην Πόλη πέραν όμως αυτών σ’ ολόκληρη την ομάδα των μουσουλμάνων της Πάνω Κόνιτσας, από γενιά σε γενιά, υπήρχαν ιδιαιτερότητες που είχαν σχέση με την εθνική και θρησκευτική τους προέλευση. Ένοιωθαν ίσοι κι αλληλέγγυοι με τον Χριστιανικό πληθυσμό της Κόνιτσας. Τα παιδιά τους πήγαιναν στα ελληνικά σχολεία της Κόνιτσας και των Ιωαννίνων. Το Οθωμανικό κράτος, άρχοντες οθωμανούς και πληθυσμό της Κόνιτσας χριστιανούς και μουσουλμάνους τους αντιμετώπιζαν σαν ενιαίο σύνολο κι απευθύνονταν σ’ αυτούς σαν πολίτες με τα ίδια δικαιώματα και υποχρεώσεις) (Για όλ’ αυτά βλ. Α. Ευθυμίου “Τα προ εκατονταετίας” ιδιαίτερα τα δημο-

σιεύματα περ. ΚΟΝΙΤΣΑ τεύχ. 91-92 τεύχ. 17-19 σελ. 21, ως επίσης τευχ. 40-44 "Δάσκαλοι και σχολεία της Κονίτσης κατά τους χρόνους της Τουρκοκρατίας, ως και Ευρ. Σούρλα "Η Κόνιτσα επί Τουρκοκρατίας" Ηπ. Χρονικά 1929 σελ. 228 κ.λπ.).

Διατηρούσαν ένα σεβασμό στους ιερωμένους χριστιανούς, έκαναν το σταυρό τους περνώντας έξω από τις εκκλησίες, άναβαν τα καντήλα σε εξωκλήσια, είχαν πίστη κι ευλάβεια στη δύναμη των χριστιανών ιερωμένων, σε τρόπο που πάρα πολλές φορές τους φώναζαν κρυφά στα σπίτια τους για να επιτελέσουν πράξεις της χριστιανικής λατρείας κ.λπ. πίστευαν στην θεραπευτική και θαυματουργή δύναμη των χριστιανικών εικόνων στα όρια της θρησκευτικής υπερβολής, κ.λπ.

Για να είμαστε δίκαιοι αυτά τα κατάλοιπα του χριστιανισμού της προμουσουλμανικής εποχής των κατοίκων της περιοχής τα συναντάμε στο σύνολο σχεδόν του πληθυσμού της τουρκοκρατούμενης Κόνιτσας, εκτός μικρών εξαιρέσεων, αλλά και σε πάρα πολλές περιοχές της Τοσκαρίας και Λιαπουριάς ανάμεσα στους εξισλαμισθέντες αλβανόγλωσσους (Βλ. Κων. Βακαλόπουλου σελ. 145 και επ. Για την Κόνιτσα βλέπε, Ευρ. Σούρλα, περ. ΚΟΝΙΤΣΑ τεύχ. 5 σελ. 2, Γ. Παΐσιος περ. ΚΟΝΙΤΣΑ τεύχ. 68 σελ. 1, κ.λπ.).

Από ό,τι μας μετάδοσαν οι παλιότεροι Κονιτσιώτες, που έζησαν την Κονιτσιώτικη κοινωνία των ύστερων χρόνων της Τουρκοκρατίας, πρέπει να συμπεράνουμε ότι η μικρή κοινωνία της Κόνιτσας Μπέηδες και κοινοί, οθωμανοί και χριστιανοί, κατά κύριο λόγο στην Πάνω Κόνιτσα ήταν μια "Ελληνική αστική κοινωνία μουσουλμάνων και χριστιανών που συμβιούσαν ειρηνικά, που ένοιωθαν ότι έχουν κοινή καταγωγή, που στις αναμεταξύ τους σχέσεις δεν είχαν εμφανισθεί καταχρήσεις κι αυθαιρεσίες, που ένας βαθύτερος ανθρωπισμός ήταν το κύριο χαρακτηριστικό των διανθρώπινων συσχετισμών και συναλλαγών". Αυτά τουλάχιστον εκφράζει και αυτό που εξομολογήθηκε ο Πατριάρχης Αθηναγόρας στην τελευταία του επίσκεψη στην Κόνιτσα: "Όλοι οι μουσουλμάνοι της Κόνιτσας...ήταν καλοί και αγαθοί άνθρωποι-εξαιρέσει ελαχίστων-και συζούσαν με τους Χριστιανούς αγαπημένοι σαν αδέρφια" (περ. ΚΟΝΙΤΣΑ τ. 17-18, σ. 11).

Λίγα χιλιόμετρα πιο πέρα από την Κόνιτσα, προς την πλευρά της αρχαίας Παραυαίας, στην Κολώνια, το Λεσκοβίκι, το Δαγκλί και την Καραμουρατιά, άρχιζε η περιοχή που είχε σαν επικρατούσα γλώσσα τα αρβανίτικα. (Τον εποικισμό της περιοχής αυτής από βόρειους αλβανόγλωσσους λαούς, τον ανάγουν πολλοί στο 1020 μ.χ. και μάλιστα με χρυσόβουλο του Βασιλείου του Βουλγαροκτόνου. Βλ. Κώστα Μπίρη Αρβανίτες κ.λπ. σ. 47).

Υπήρχαν βέβαια και εκεί πληθυσμοί σε μειοψηφία, που μιλούσαν ελληνικά ή ήταν δίγλωσσοι και τρίγλωσσοι (με τρίτη γλώσσα τα βλάχικα).

Στην πλειοψηφία οι μουσουλμάνοι, οι πληθυσμοί αυτοί, αν και θεωρούσαν όπως όλοι οι Τόσκηδες, γιατί Τόσκηδες ήταν και αυτοί, ότι είναι συγγενικός λαός με τους Έλληνες, εν τούτοις σχημάτιζαν μια κοινωνία που διέφερε σημα-

ντικά από την κοινωνία της επαρχίας Κόνιτσας. Ζούσαν κατά φάρες στην πλειοψηφία τους, διατηρούσαν ήθη πρωτόγονα, ιδιαίτερα οι μπέηδες και οι αγάδες που σαν κύρια απασχόληση είχαν... “την αρπαγή, τη ληστεία και την με το πρόσχημα της παροχής προστασίας επιβολή υποχρέωσης σε χωριά να τους πληρώνουν τα λεγόμενα αγαθήκια”, τα οποία πρώτος ο Αλή Πασάς κι έπειτα ο Μεχμέτ Ρεσίτ Πασάς, Ρούμελη Βαλησής τάκαμαν μεμνού, τα κατέργησαν δηλαδή (Ευρ. Σούρλας, Ηπ. Χρον. 1929 σελ. 226 και επ.).

Κι όταν τα αγαθήκια δεν καταβάλλονταν, οι βασανισμοί, το ξύλο κι οι σκοτωμοί έμπαιναν στην ημερίσια διάταξη. Έτσι για τον πληθυσμό της επαρχίας Κόνιτσας, για μακρύ χρονικό διάστημα, Κολωνιάτης και Καραμουράτης μπέης σήμαινε μπαμπούλας και θεριό ανήμερο για την περιοχή. Βέβαια υπήρχαν και εξαιρέσεις, όπως ο Βεχίπ Πασιάς Ρούτμπεη από το Λεσκοβίκο για τον οποίο μιλάει ο Αν. Ευθυμίου σε αφήγησή του σχετική με το χτίσιμο εκκλησιάς στο Λεσκοβίκο (βλ. Ηπειρ. Εστία 1986 σελ. 123). Κι αναμφισβήτητα δεν ήταν το ίδιο με τον απλό λαό, αφού ξέρουμε πως ανάμεσα στις δυο περιοχές και συμπεθεριά υπήρχαν και συναλλαγές γίνονταν και μετεγκαταστάσεις επαγγελματιών δεν ήταν σπάνιες. Ο Κοσμάς ο Θεσπρωτός όμως στη Γεωγραφία του (Έκδοση Εταιρ. Ηπειρ. Μελετών 1964) λέει “αγκαλά οι Κολλονιάς ται και Μουρατάται γενικώς όλοι καλούνται Μπέγηδες, σχεδόν και εκείνοι (είναι) γενικώς αμαθείς και άτεχνοι, μόνον το τουφέκι έχουν έργον και με αυτό ζουν άλλοι μισθοφόροι, άλλοι λησταί και πολλοί ολίγοι ποιμένες και γεωργοί”...

“Αν και πολλά χωριά της Κολώνιας, του Λεσκοβικιού (και το ίδιο το Λεσκοβίκι) και των Καραμουρατάτων υπήγοντο στον Μουσελίμη της Κόνιτσας από τα πρώϊμα Χρόνια της Τουρκοκρατίας (και επί πλέον θα μπορούμε να πούμε ότι και Μπέηδες της Κάτω Κόνιτσας και μικρό τμήμα των μουσουλμάνω αστών προέρχονταν από αλβανόφωνους εξισλαμισθέντες (που έγιναν κι αυτοί με τον καιρό ελληνόφωνοι) Καραμουράτες και Φρασιαλήδες, εν τούτοις τα όρια μεταξύ αυτών των δυο περιοχών που είναι βορειότερα το βουνό του Γράμμου και ΒΔ η συνέχεια της Νεμέρτσικας δέν ήταν μόνο γλωσσολογικά, θρησκευτικά και εθνικά σύνορα, αλλά το κυριώτερο ήταν σύνορα δυο διαφορετικών πολιτισμών. Παρ’ όλα αυτά, σε παλιά κείμενα συναντούμε να γίνεται μια σύγκριση, να θεωρούνται δηλαδή “Μπέηδες της Κόνιτσας” και οι “μπέηδες” από τα χωριά των Καραμουρατάδες και της Κολώνιας, που διοικητικά υπήγοντο τότε στον καζά της Κόνιτσας.

Σ’ αυτή τη σύγκριση νομίζω ότι θα οφείλεται και το γεγονός ότι στη σελίδα 7 του βιβλίου του Ιστορία Αλή Πασά (1985) ο Σπυρ. Αραβαντινός αναφέρει ότι “Την αυτήν δε μετήλθεν πολιτική μετ’ ολίγον (ο Αλή Πασάς) και κατά των Μπέηδων της Κόνιτσας, της κυριωτέρας κωμοπόλεως του αυτού διαμερίσματος, αληθών τυραννίσκων και ολετήρων, πολλά διαπραπτόντων ατιμωρητεί εγκλήματα κατά των ταλαιπώρων Χριστιανών ραγιάδων!! Ενώ ο πατέρας του Παν. Αραβαντινός (τον οποίο αντιγράφει σε πολλά σημεία, καθώς ο ίδιος ομο-

λογεί) στο έργο του ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ (τα σελ. 278) για το ίδιο ιστορικό γεγονός αναγράφει “Μετά τούτο υποβαλών εις άσπονδον έχθραν τους Μπέηδες της Κονίτσης και τους προύχοντας της όλης αυτής επαρχίας (όντας ανέκαθεν ατιθάσσους και ανυποτάκτους) ηδυνήθη καθυποτάξαι εξ ολοκλήρου και την επαρχίαν αυτήν”. Είναι φανερό ότι ο πατέρας που βρίσκεται κοντύτερα στα γεγονότα, εννοεί ότι οι προύχοντες της όλης επαρχίας είναι ατίθασσοι και ανυπότακτοι. Σημειώνω δε ότι ο ίδιος ο Σπ. Αραβαντινός στο παραπάνω του έργο σελίδα 77 γράφει “Εν τη κοιλάδι του μέσου Αώου και εν τη επαρχία Κονίτσης υπήρχε τότε Τουρκαλβανική φυλή ενοικούσα την εξ 22 χωρίων αποτελούμένην περιοχήν την φέρουσαν το όνομα Καραμουρατάται...”. Οι παραπάνω Καραμουρατάται αφού εξισλαμίσθησαν... “εντός μικρού υπό τας πτέρυγας του νέου θρησκεύματος απέβησαν φοβεροί διώκται και λυμαιώνες των γειτονικών κοινοτήτων, χριστιανικών και Μουσουλμανικών άνευ εξαιρέσεως αρπάζοντες, κλέπτοντες, φονεύοντες και τα πάντα τολμώντες”.

Οι Μπέηδες της Πάνω Κόνιτσας αναμφισβήτητα μέσα στο Τούρκικο, (καθώς το έφερε σε μας η παράδοση), αποτελούσαν μια αριστοκρατία κοινωνική, πολιτική και πνευματική. Κι αυτό εννοούσε ο τελευταίος Μουφτής των Ιωαννίνων όταν μου έθεσε υπ’ όψη (προπολεμικά) ότι “Αυτά που πρόσφερε η Κόνιτσα στο Δοβλέτι, με τους ανθρώπους της, τους μπέηδες, δεν το πρόσφερε ολόκληρη η Σταμπούλ”.

Κλείνοντας το θέμα αυτό θα μπορούσα να ειπώ ότι οι Μπέηδες της Κόνιτσας, ήταν μια ηγετική τάξη για όλους τους Μπεκτασήδες Μουσουλμάνους. Ο Μπεκτασισμός δεν απομάκρυνε τους εξισλαμισθέντες πάρα πολύ απ’ το Χριστιανισμό. Μ’ επικεφαλής τους Μπέηδες αυτούς και τις οικογένειές τους, είχε δημιουργηθεί γύρω τους ένας μεγάλος κύκλος ανθρώπων και μια κοινωνία που είχε την αίσθηση της προέλευσης από Έλληνες ή την συγγένειά τους μ’ αυτούς κι έτσι ο μόνιμος μπούσουλας τους υποδείκνυε φιλελληνισμό. Μια διαίσθηση, ή μια υποσυνείδητη υπόμνηση ότι ανήκουν στο νότιο πληθυσμιακό κορμό της Βαλκανικής.

Αν ήταν “τυρραννίσκοι και ολετήρες οι Μπέηδες της Κόνιτσας” δεν θα τους χρησιμοποιούσε η Οθωμ. Αυτοκρατορία και οι διάφοροι Πασάδες σαν τοποτηρητές στα Γιάννενα, τα κρίσιμα μετά τον Αλή Πασά χρόνια, που συνέπεσαν και με την Ελληνική Επανάσταση και να γράφεται από τον Παν. Αραβαντινό (Χρονογραφία, τ. Α, σελ. 377)... “Απέναντι λοιπόν τοιούτων αιμοβόρων υπαλλήλων της Υ. Πύλης, η Ήπειρος διοικουμένη υπό του Ιμέρου ελογίζετο ευτυχής, καθότι ο Σατράπης ούτος έσπευδεν όσον ηδύνατο ίνα απογορεύση την χύσιν του αίματος των πιστών υπηκόων της Πύλης. Εν τη εκστρατεία δε ταύτη διείπον εις Ιωάννινα ως τοποτηρηταί του Ιμέρου ο ανεψιός του Τσαφέρμεης Βρυώνης και ο Σουλεϊμάν μπεης Κονίτσας”.

Και σε άλλη σελίδα (Χρονογραφία, τ. Α, σελ. 382) “... μέχρι της εκπορθήσεως της ακαταμαχήτου πόλεως (Μεσολογίου) γενομένης την 26 Απριλίου του

επιόντος έτους 1826, η Ηπειρος υφίστατο οπωσούν ολιγώτερα δεινά... διείπον δε τότε τοποτηρητικώς την 'Ηπειρον... ο υιός του Ρεσίτου Ιμήν Πασάς μετά του Λιατίφ Εφέντου εκ Κονίτζης". Προφανώς και ο Σουλεϊμάν μπέης (της οικογένει-
ας, Σίσκο) και ο Λιατίφ Εφέντης είχαν επιλεγεί από τους αντίστοιχους Πασάδες σαν προστάτες και μυαλωμένοι σύμβουλοι δυο νεαρών παιδιών των ίδιων των Πασάδων.

Από τα χρόνια του Αλή Πασά και μεταγενέστερα, ιδιαίτερα μετά το 1826, όταν οι Τούρκοι επί Μαχμούτ Β΄ κατακρεούργησαν 200.000 Μπεκτασήδες, θέτοντάς τους σε διωγμό σ' ολόκληρη την επικράτεια, το πνεύμα, οι προθέσεις και η όλη ατμόσφαιρα της Κονιτσιώτικης κοινωνίας, όπως θα δούμε παρακάτω είχαν γίνει γραμμή πλεύσης των περισσότερων κατοίκων της Τοσκαρίας και Λιαπουργιάς, έτσι όταν αργότερα, το τελευταίο μισό του δέκατου ένατου αιώνα, και τα πρώτα χρόνια του εικοστού, όπου άρχισε να γίνεται φανερό ότι η Οθωμανική Αυτοκρατορία πνέει τα λοίσθια και ότι η Βαλκανική χερσόνησος πάσχιζε να βρει την Εθνική της ταυτότητα, προπαντός οι Τόσκηδες και οι Ηπειρώτες Μουσουλμάνοι, ιδιαίτερα οι ελληνικής προέλευσης βρέθηκαν σε τραγικά δύσκολη θέση. Ήξεραν ότι μόνο με τους άλλους Έλληνες μπορούσαν να τα βρουν, και μ' αυτούς ταίριαζαν, έλα όμως που οι θρησκευτικές τους δεσμεύσεις, πως θα παντρευτούν τα παιδιά τους και οι επιπολαιότητες που είχαν διαπράξει οι Έλληνες μετά την επανάσταση (κατεδάφιση ή βεβήλωση τζαμιών και θρησκευτικών συμβόλων κ.λπ.), την τελευταία στιγμή τους κράτησε μακριά απ' τον ελληνικό λαό και τους έκανε να υποστηρίξουν με φανατισμό τη δημιουργία ανεξάρτητου κράτους αυτού που προωθούσαν οι Γκέκηδες και άλλοι παράγοντες, στηριζόμενοι σε ξενικές πρωτοβουλίες που εξυπηρετούσαν προοπτικές και συμφέροντα άλλων δυνάμεων.

Το παραπάνω πνεύμα απηχεί, η κατάθεση του Σπύρου Στούπη ('Ηπειρώτες και Αλβανοί 1976 σελ. 101).

"Το χειμώνα του 1918-1919 στην Κόνιτσα διέμεναν πολλοί μπέηδες κυρίως από τη Μεσαριά εν αναμονή των αποφάσεων του συνεδρίου της Ειρήνης, μεταξύ αυτών δε και ο Μεχμέτ Φράσιαρης. Συνομιλών σχετικώς μετ' αυτού γύρω από τη φήμη ότι επρόκειτο να υποβληθεί υπόμνημα από τους εν λόγω μπέηδες προς το Συνέδριον που θα ζητούσαν ένωση με την Ιταλία μας απήντησε "Εμείς εστείλαμε ανθρώπους στο Παρίσι και γυρεύουμε να κάνουμε Αλβανικό βασίλειο. Αν δεν το κατορθώσουμε τότε θα ζήσουμε με τ' εσάς που είμαστε ένα γαίμα. Οι Ιταλοί για τ' εμάς είναι ξένοι".

Σημειώνω εδώ την πρωτοβουλία του Φαϊκ Κόνιτσα (αδελφού του Χουσεϊν μπέη Κόνιτσα και του Μεχμέτ βέη, που ήταν παιδιά του Σιάϊμ μπέη) που μαζί με τον επιτετραμένο της Ελλάδας στην Ουάσιγκτον Λυσίμαχο Καφταντζόγλου το 1911, είχαν καταλήξει σε μια Ελληνοαλβανική προσέγγιση για τη συγκρότηση

δυναδικού κράτους, όπως η Αυστροουγγαρία. (βλ. Κων. Βακαλόπουλου ΗΠΕΙΡΟΣ σελ. 650). Και αναφέρω ότι ένας από τους αντιπροσώπους των "Αλβανών" που πήγε στο Συνέδριο του Παρισιού-1919-ακριβώς για να διασφαλίσει αυτές τις θέσεις του Μεχμέτ Φράσιαρη, ήταν ο αδελφός του Φαϊκ μπέη Κόνιτσα, Μεχμέτ μπέη Κόνιτσα, που προηγουμένα υπηρετούσε στο Υπουργείο Εξωτερικών της Τουρκίας.

Η κατάκτηση της Κόνιτσας από τους Τούρκους συνηθίζεται να χρονολογείται το έτος 1430 (κατά τον Κουβαρά) ή 1431 (κατά τον Αραβαντινό) δηλαδή να ταυτίζεται με το χρόνο κατακτήσεων των Ιωαννίνων.

Ξένες όμως πηγές ("Ιστορία της Αλβανίας", Σ. Πόλλο και Α. Πούτο) αναφέρουν πως η Κόνιτσα καταλήφθηκε από τους Οθωμανούς το 1417, αφού προηγουμένως οι Τούρκοι εγκατέστησαν στην ακρόπολη της Κρούγια (έδρα του Σκεντέρμπεη) μια φρουρά και Οθωμανό Κυβερνήτη,... "κατέλαβαν διαδοχικά τη Βλόρα, την Κανίνα, το Μπεράτι, το Αργυρόκαστρο, το Δέλβινο, την Πρεμετή, την Κόνιτσα (1417)". Βέβαια τριάντα πέντε χρόνια γρηγορότερα ήτοι το 1382 "...ήλθεν ο Ισαήμ Μαΐου 5...και το Ρευνήκον υπό σπαθίον επήραν οι Τούρκοι" (Ιστορία της Ηπείρου-Κουβαράς). Μετά την κατάληψη της περιοχής μέσα στην οποία περιλαμβάνονταν και η Κόνιτσα, κατά το νέο διοικητικό σύστημα που εγκαινίασε τότε ο Σουλτάνος Μεχμέτ Α΄, η παλιά διοίκηση αντικαθιστώνταν από τουρκική. Οι περιοχές χωρίστηκαν σε βιλαέτια και ναχιγιέδες έχοντας επικεφαλής ένα Σιούμπαση. Έτσι έχουμε βιλαέτι του Μπεράτη, του Αργυροκάστρου... της Κόνιτσας κ.λπ. Ο Σιούμπασης θα ήταν ή κάποιος Τούρκος ή κάποιος ντόπιος διαλεγμένος ανάμεσα από τους πολεμιστές των παλιών φεουδαρχών. Να σημειωθεί ότι από το 1419-1421 ειδικά καθορισμένοι γιαυτό το σκοπό εμίρηδες έκαναν απογραφή των αγροτικών εκμεταλλεύσεων και των εσόδων τους καθορίζοντας ταυτόχρονα τη φεουδαρχική πρόσοδο για κάθε εκμετάλλευση και χωριό (βλ. παραπάνω Ιστορία της Αλβανίας σελ. 79, αλλά και Κ. Βακαλόπουλος, Ηπ. σελ. 50). Με την κτηματολόγηση αυτή οι Τούρκοι εγκαθίδρυσαν (ή συνέχισαν) το φεουδαρχικό στρατιωτικό καθεστώς, δηλαδή το σύστημα των τιμαρίων και των ζιαμετίων. Η αρόσιμη και χέρσα γη των ηγεμόνων ή των ελεύθερων χωρικών θεωρήθηκε περιουσία του Οθωμανικού στρατιωτικού καθεστώσ, δηλαδή το σύστημα των τιμαρίων και των ζιαμετίων. Εκατό περίπου χρόνια μετά την κατάκτηση (που στην ουσία σήμαινε και κατάληψη του κάστρου κάθε πόλης) το 1526-1528 η Κόνιτσα εμφανίζεται ακόμα υπό Σούμπαση αποδίδουσα 21. 012 ακτσέδες πρόσοδο (βλ. Κων. Βακαλόπουλο Ηπ. σελ. 54, όπου αναφέρεται και η πηγή Ν. Τοντόρωφ "Η Βαλκανική Πόλη κ.λπ).

Κατά το έτος 1380 (πριν ακόμα ο Ισαήμ καταλάβει για λογαριασμό των Τούρκων το Ρεϋνίκο) ο Θωμάς Πρελιούμπος Δεσπότης των Ιωαννίνων όταν είδε ότι ο "σύμμαχός του (Ισαήμ) επέπεσε κατά της αμερίμνου Βελλάς και εξεπόρθησε αυτή...φοβηθείς ωχύρωσε και κατείχεν εις περιορισμόν του Ισαήμ τα προεκτεθέντα φρούρια (Βαρσίνης, Δραγωμής, Βελτσισίστης... Αραχωβίτσης) και συν αυτοίς τα Σουδενά, την Δοβράν, την Αρτζίσταν, Κ ό ν ι τ ζ α ν, Λαχανόκαστρον,

Βίσσανην, Δελβινάκι και Μαζαράκι”. (Αραβαντινός, Χρονογ: σελ. 145). Χρονολογικά, είναι η πρώτη φορά που αναγράφεται η Κόνιτσα ως πόλη και κάστρο, να παίζει κάποιο ρόλο στην Ιστορία της περιοχής... (Είναι γνωστό ότι ο Αραβαντινός έπαιρνε τις ιστορικές του πληροφορίες από πάρα πολλές πηγές-σημειώσεις σε βιβλία, χειρογράφους Κώδικες και Χρονικά κ.λπ. και φυσικά δεν γνωρίζουμε τη συγκεκριμένη πηγή του για την παραπάνω αναφορά της Κόνιτσας). Πάντως αξίζει να μνημονευτεί ότι ο Αραβαντινός συνεχίζοντας τα περί οχυρώσεως των παραπάνω κάστρων αναφέρει ότι ο Θωμάς Πρελιούμπος στα κάστρα αυτά κατέστησε φρουράρχους οικείους και εις τινας των τοιούτων “δέδωκε τίτλον κεφαλάδων (οπληρχηγών) εις άλλους τίτλον Τσομπάνων (επάρχων) και εις άλλους ετέρους βαθμούς και τίτλους Σερβικούς”.

Ο Λ. Βρανούσης (Χρονικά της Ηπείρου, σελ. 183) αναφέρει σε υποσημείωση ότι η περιοχή του Παπίγκου (μια περιοχή που εκτεινόταν τον 14ο και αρχές 15ου αιώνα σε μεγαλύτερη γεωγραφική έκταση, από το χωριό Πάπιγκο, και αναμφισβήτητα περιλάμβανε και το κάστρο της Κόνιτσας με την περιοχή της, καθώς φαίνεται από την περιγραφή του λεγόμενου “Χρυσοβούλου της υπεραγίας θεοτόκου της Πωγωνιανής του και πατριαρχικού σταυροπηγίου”, που κάνει στα όρια του “θέματος” από την ανατολικομεσημβρινή του πλευρά “Κλεισούρα μέχρι Π ά π ι γ κ ο υ, Λυβίσδης τε και Κορούσας και Κολώνιας” (βλ. Διον. Ζακυνθινού Επετ. Εταιρ. Βυζαν. Σπουδών τόμος 14 έτος 1938, σελ. 277-294) και τ’ άλλα Ζαγοροχώρια,... “κατά...την υποταγήν των εις τους Τούρκους και πρότερον αναφέρεται ότι ετέλουν υπό τοπικούς άρχοντας βοεβόδας, ζουπάνους και βοϊνίκους ή βοϊνίκηδες”. Και λίγο παρακάτω προσθέτει και άλλους τίτλους που χρησιμοποιούσαν οι άρχοντες των διαφόρων τοπαρχιών ή κάστρων κείνης της εποχής: “δεσπότης, καίσαρ, σεβαστοκράτωρ, αλλά και μέγας ζουπάνος ή βοεβόδας, κεφαλάς ή κεφαλή, αλλά ζουπάνος (αναφέρονται και κεφαλικεύοντες ζουπάνοι) πριμικήριος ή τσελνίκος, βοϊνίκος” κ.λπ. “Συν τω χρόνω όμως οι ηχηροί αυτοί τίτλοι έπαυσαν να εκπροσωπούν τα παλαιά μεγάλα αξιώματα και εδήλωναν απλώς τον τοπικόν άρχοντα, φύλαρχον ή γαιοκτήμονα μικράς περιοχής. Οι μικρότεροι εξ αυτών οι Βοϊνικοί ή βοϊνούκ διετηρήθηκαν επί μακρόν...ως χριστιανοί σπαχήδες, ενσωματωθέντες εις το ιδιότυπον διοικητικόν, επιστρατευτικόν και φοροτεχνικόν σύστημα των πρώτων χρόνων της Τουρκοκρατίας”.

Η δημιουργία ενός βιλαετιού με βάση την Κόνιτσα, τα πρώτα χρόνια της κατάκτησης από τους Τούρκους, αν λάβουμε υπ’ όψη και τις άλλες πόλεις που παίρνουν για την ίδια αιτία σα βάση οι Τούρκοι, σημαίνει ότι η Κόνιτσα είναι ένας σημαντικός αστικός οικισμός την εποχή αυτή, ανήκει στο Δεσποτάτο της Ηπείρου και κυβερνιέται αντίστοιχα από τους άρχοντές της, που θα έφερναν έναν από τους τίτλους που προαναφέραμε.

Στο νέο σύστημα της κατακτητικής πολιτικής του ο Μεχμέτ Β, προσδιόρισε ότι κείνοι απ’ τους παλιούς άρχοντες (γαιοκτήμονες και τιτλούχοι) που διατηρούσαν και μετά την κατάκτηση τη φεουδαρχική τους εξουσία, ανελάμβαναν και

την υποχρέωση να στρατεύονται όπως και οι Τούρκοι σε κάθε πρόσκληση της τουρκικής εξουσίας, ταυτόχρονα δε ως Σπαχήδες να παίζουν το ρόλο του φοροεισπράκτορα. Έτσι αναφέρεται (βλ. Κ. Βακαλόπουλου, Ήπειρος, σελ. 49) ότι Ηπειρώτες σπαχήδες που θάπαιρναν μέρος σ' εκστρατεία της Πύλης κατά των Περσών (1620-1650) συγκεντρώθηκαν στα Γιάννενα, περίπου 12.000 Έλληνες τιμαριούχοι του Δελβίνου, του Αργυροκάστρου, της Κόνιτσας, και της Πρεμετής και ξεκίνησαν με τις χριστιανικές σημαίες τους που εικόνιζαν τον Άγιο Γεώργιο, γεγονός το οποίο καταθρούβησε την Πύλη.

Κατά τον Κων. Βακαλόπουλο (Ήπειρος, σελ. 44), "Λίγο πριν την οριστική τούρκικη επικράτηση στην Ήπειρο, οι πόλεις της διέσωζαν ακέραια την ελληνική παράδοση του δεσποτάτου της Ηπείρου και οι πληθυσμοί τους διακρίνονταν για την υψηλή εκπαιδευτική και πολιτιστική δράση τους. Πραγματικά ο σωρευμένος πλούτος των πνευματικών θησαυρών (βιβλίων, χειρογράφων, έργων τέχνης) που φυλάσσονταν στα πολυάριθμα ιστορικά μοναστήρια και στις βιβλιοθήκες των αστικών κέντρων του ηπειρωτικού χώρου, δίνουν μια γενική αλλά ανάγλυφη εικόνα του υψηλού επιπέδου της ελληνικής παιδείας στην Ήπειρο".

Με όλα τα παραπάνω γίνεται φανερό ποιανού πολιτιστικού επιπέδου είναι η ομάδα κείνη των Μπέηδων της Κόνιτσας που προέρχονται από τους μικρούς ή μεγάλους άρχοντες της περιοχής της Κόνιτσας, που ενσωματώθηκαν πριν ή μετά τον εξισλαμισμό τους στο ιδιότυπο, πράγματι διοικητικό, εκστρατευτικό και φοροτεχνικό σύστημα του Οθωμανικού Κράτους. Διότι ο ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ (κατά τη γνώμη μου) είναι στοιχείο που παράγεται, συντηρείται και αναπτύσσεται μέσα στις ανθρώπινες ομάδες, τάξεις και γενικά μέσα στην κοινωνία. Τα άτομα τον ζουν, τον παρακολουθούν, τον μετακινούν, τον αξιοποιούν, συνεργούν στην παραγωγή του, τον κουβαλούν μέσα τους και τον μεταλαμπαδεύουν από γεννιά σε γεννιά.

Χρονολογούμε από συνήθεια τον εξισλαμισμό των Ηπειρωτών Ελλήνων το 1635, τότε που εξισλαμίσθηκαν οι Γιαννιώτες καστρινοί. Στην ουσία όμως δεν είναι γνωστό πότε εξισλαμίσθηκαν οι κάτοικοι της Κόνιτσας και οι άρχοντές τους (οι μεταγενέστεροι μπέηδες). Το πιθανότερο είναι να εξισλαμίσθηκαν κατά την πρώτη φάση της κατάκτησης που επεκτείνεται μέχρι και τα χρόνια που επακολουθούν την τελική ήττα του Σκενδέρμπεη (15 Ιουλίου 1478). (Ν. Πατσέλη Μωαμεθανοί εις την Ήπειρον Ηπ. Εστία 1966).

Στη σκέψη αυτή καταλήγω έχοντας υπ' όψη αφ' ενός μεν τις ημερομηνίες (πιθανές κατά τον Αν. Ευθυμίου "ΚΟΝΙΤΣΑ" 1973, α/φ 130-132) χτισίματος των τζαμιών της Κόνιτσας 1500 από το Βαγιαζήτ το Β' το τζαμί Χουσεϊν Σιάχ (της αγοράς) και το 1536 από τον Σουλτάν Σουλεϊμάν το Μεγαλοπρεπή το τζαμί της Κάτω Κόνιτσας το λεγόμενο Τζαμί του Σουλτάν Σουλεϊμάν) και αφ' ετέρου ότι

ένας από τους πρώτους τοπάρχες των Ιωαννίνων, το 1550, ο Λουφτή Πασάς ήταν Κονιτσιώτης, καθώς προανέφερα.

“Οι μεγάλοι κτηματίες ηναγκάσθηκαν να εξισλαμισθούν για να διατηρήσουν τα τιμάρια τους, αξιωθέντες του τίτλου μπέηδες κατά κληρονομιά. Τούτους κάτω από ψυχολογικό εξαναγκασμό εμιμήθησαν και οι πτωχοί κολλήγοι” (Ν. Πατσέλης, ως αν. σελ. 441).

Το πότε και το πώς εξασλαμίσθηκαν οι κάτοικοι της Κόνιτσας και οι άρχοντές τους, δεν έχει τόση σημασία όσο το γεγονός ότι από τη μια μεριά ο εξισλαμισμός για τους ήταν ότι έγιναν Μ π ε χ τ α σ ί δ ε ς κι από την άλλη το τι πολιτισμικό φορτίο και ποιές οικογενειακές και εθνικές παραδόσεις κουβαλούσαν αυτοί οι τελευταίοι άρχοντες και απλός λαός του αναπτυγμένου, εκπαιδευτικού και συνειδητοποιημένου εθνικά Δεσποτάτου της Ηπείρου.

Και για το τι σημαίνει Μπεχτασής (παραπέμπω στο άρθρο “Η Κοινότητα των Μπεχτασίδων στην Αλβανία” “Οι Ελληνοαλβανικές σχέσεις και το Βορειοηπειρωτικό, έκδοση ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΥ 1997 σελ. 96) όπου αναφέρεται κάτω απ’ την επικεφαλίδα του άρθρου επιγραμματικά ότι “αυτή την ώρα οι Μπεχτασίδες αποτελούν τον κυματοθραύστη στην ε ξ ά π λ ω σ η του μ ο υ σ ο υ λ μ α ν ι σ μ ο ύ και του καθολικισμού στην Αλβανία”. Και παρακάτω “ο μπεχτασισμός είναι για την αδελφοσύνη, αγάπη, φιλία, ειρήνη, συνύπαρξη των λαών... Διδάσκουν τη θρησκευτική ανοχή γι’ αυτό δέχονται και τους μεικτούς γάμους από άποψη πίστης του ανδρόγυνου”. Και κάπου ανάμεσα αναφέρει τις διώξεις που υπέστη ο Μπεχτασισμός από τους Μουσουλμάνους διαμέσου των αιώνων.

Για το τι σημαίνει “πολιτισμικό φορτίο” κ.λπ. που κουβαλούσαν οι τελευταίοι κάτοικοι του Δεσποτάτου της Ηπείρου και τι έμεινε απ’ αυτό σ’ αυτούς που εξισλαμίσθηκαν, θα το δούμε παρακάτω.

Να σημειωθεί ότι:

Ανάμεσα στους Ελληνόγλωσσους Μπέηδες της Πάνω Κόνιτσας και τους εξισλαμισμένους αλβανόγλωσσους μπέηδες ή λαϊκούς της Κολώνιας, του Λεσκοβικιού και των Καραμουρατάδων, ακόμα κι αυτούς που έχουν εγκατασταθεί στην Κάτω Κόνιτσα, υπήρχε μια έντονη αντιπαλότητα που δεν κρύβεται και κάθε τόσο ξεσπούσε. Οι πρώτοι θεωρούν τους δεύτερους ληστές, άρπαγες που δημιουργούν διαρκώς προβλήματα στην περιοχή και δεν έχουν μπέσα. Τους Κάτω Κονιτσιώτες μάλιστα τους αποκαλούν τσακάλια. Δεν έχουν επαφές μαζί τους κ.λπ.. Και είναι αυτό στο οποίο έμμεσα αναφέρεται ο Π. Αραβαντινός (χρον. τ.Α. σελ. 278) μετά τούτο υποβαλών εις άσπονδον έχθραν τους Μπέηδες της Κονίτσης και τους προύχοντες της όλης επαρχίας “όντας ανέκαθεν ατιθάσσοι και ανυποτάκτοι”. Αυτή η αντιπαλότητα έφτανε στα όρια του μίσους.

Παρ’ όλα αυτά οι Μπέηδες της Κόνιτσας για “παληκάρια τους” στην προσωπική τους φρουρά (αυτούς που βάζουν και κάθονται στις κούλιες των σαραγιών, για να ξαγρυπνούν φυλάγοντάς τους) χρησιμοποιούν απ’ αυτούς, και καμμιά

φορά Γκέκηδες, που όλοι τους “έχουν έργο το ντουφέκι και μ’ αυτό ζουν” καθώς λέει ο Κοσμάς ο Θεσπρωτός.

Δεν είναι όμως το ίδιο με τους άλλους Χριστιανούς Κονιτσιώτες που κάθονται δίπλα τους. Δεν έχουν μόνο συναλλαγές μαζί τους. Έχουν φιλία, έχουν επαφή, ανταλλάσσουν επισκέψεις στα ραζαμάνια και το Πάσχα, Υποσυνείδητα, για μακρύ χρονικό διάστημα λειτουργούσε και η σκέψη κάποιων συγγενιών μεταξύ τους. Εξ’ άλλου, οι γυναίκες των μουσουλμάνων της Πάνω Κόνιτσας, δεν είναι τόσο κλειστές στο χαρεμλίκι, όπως γίνεται στις αλβανόγλωσσες περιοχές. Κινούνται. Επικοινωνούν. Στην ανάγκη διαχειρίζονται κατά την απουσία του αφέντη και την οικονομία του σπιτιού. Η Κόνιτσα και προ παντός η επαρχία της, που το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού της ήταν μάστοροι, δεν το θεωρεί “απρεπές” να κινούνται πότε-πότε και γυναίκες στην αγορά, όταν υπάρχει ανάγκη, μια και οι άντρες βρίσκονται έξι μήνες το χρόνο “σε ταξίδι”. Στο παζαρόπουλο η παρουσία των γυναικών ήταν γενικευμένη. Με “μπούλια” μόνον οι Κατωκονιτσιώτισσες εμφανίζονται.

Θα δούμε αργότερα ότι και η κυρα Βασιλική δίπλα στον Αλή έβγαινε ακάλυπτη.

Φαίνεται ότι για πολλές γενιές όχι μόνον οι Κονιτσιώτες αλλά και οι άλλοι Ηπειρώτες και Αλβανοί εξισλαμισθέντες δεν πίστευαν ότι το πέρασμά τους στο μουσουλμανισμό ήταν οριστικό και παράμεναν κρυπτοχριστιανοί (Βλ. Κ. Βακαλοπούλου, όπου αν. σελ. 58).

Στον Π. Αραβαντινό (Χρονογραφία Τ.Α. σελ. 227, σε υποσημείωση) διαβάζουμε τα παρακάτω:

“Σημειωτέον ότι ικανοί των εξ ανάγκης αλλοθρησκευσάντων εξωτερικώς μόνον επρέσβευον τον Μωαμεθανισμό αυτοί τε και οι Υιοί και οι έγγονοι και οι περαιτέρω απόγονοί των. Εις σύγγραμμα περιηγητικόν του Γάλλου βαρώνου Τότου (του αποσταλέντος εις την Τουρκίαν κατά την ΙΗ΄ εκατονταετηρίδα, ίνα διοργανώσκει το πυροβολικόν του Σουλτάνου κατά τον Γαλλικόν τρόπον) αναγνώμεν το επόμενον ανέκδοτον. Ο Γάλλος αυτός εν τω τότε πολέμω της Ρωσίας κατά του Χάνου της Κριμαίας (1769) αποσταλείς παρά της Υψηλής Πύλης εις το Τρουρκοταταρικόν στρατόπεδον και περιηγούμενος ημέραν τινα εις δάσος, ήκουσε λαλουμένην εις παράμερον τινα θέσιν, γλώσσαν γραικικήν, περιεργεία δε φερόμενος επλησίασε είδε δυο σπαχήδες ομιλούντες μεταξύ των, και παραπονουμένους δια την διάρκειαν του πολέμου. Μετ’ αυτών λοιπόν λαβών ομιλίαν φιλόφρονα, και ερωτήσεις περί της πατρίδος των, ήκουσεν διαπιστευτικώς χριστιανοί, και ότι κατ’ επιφάνειαν μόνον εδεικνύοντο τουρκίζοντες, ίνα διατηρήσωσι το προγονικόν τιμαριόν των κ.λπ.”.

Συνεχίζεται

ΛΑΪΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΚΑΙ ΛΑΙΚΟΙ ΤΥΠΟΙ ΤΗΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

του Αναστ. Ευθυμίου

Αλλος ένας λαϊκός τύπος της Κόνιτσας ήταν ο Μήτσος ο Τ..... κοντούλης συμπαθητικός και πολυλογάς. Διηγόταν φανταστικά ανέκδοτα με ήρωα τον εαυτό του, αλλά λίγα απ' αυτά μου έμειναν στη μνήμη.

Είχε κάνει αρκετά χρόνια στη μακρινή Λακωνία εξασκώντας το επάγγελμα του φωτογράφου και διηγόταν διάφορα εντελώς ανύπαρκτα επεισόδια, θέλοντας να παραστήσει πως ήταν πολύ χειροδύναμος.

“Μια φορά, έλεγε, που ήμουν στο Γύθειο, έπιασε μια φοβερή ανεμοθύελλα που χάλαγε ο Θεός τον κόσμο. Δέντρα ξερίζωνε, σκεπές σήκωνε στον αέρα και ένα περίπτερο που ήταν κοντά στην ακροθαλασσιά το είχε μετακινήσει και κόντευε να βυθιστεί μέσα στη θάλασσα μαζί με τον περιπτερά που φώναζε απεγνωσμένα, ζητώντας βοήθεια. Είχαν μαζευτεί αρκετοί εκεί αλλά κανένας δεν τολμούσε να κάνει τίποτε.

Έτυχε να είμαι κι εγώ εκεί κοντά κι έτρεξα. Η πόρτα είχε σταματήσει, αλλά το περίπτερο βαίιζε σιγά-σιγά προς τη θάλασσα και ο περιπτεράς δεν μπορούσε να βγει γιατί η πόρτα ήταν προς το μέρος της θάλασσας. Μόλις είδα τι συνέβαινε, σκύβω, το πιάνω γερά (το περίπτερο) με τα δυο μου χέρια και τραβώντας το μαζί με τον περιπτεριούχο μέσα το ξαναφέρνω στη θέση του. Βγήκε ο άνθρωπος έξω και σώθηκε και μου είπε χίλια ευχαριστώ. Βρήκαμε κατόπι μια γερή τριχιά, το δέσαμε και σταμάτησε και αργότερα έριξε βράχους και τσιμέντο και το στέργισε καλά. Γίναμε φίλοι και με

κέρναγε κάθε λίγο.

Να σας πω πάλι μια ιστορία με τον Αντζακλή. Αυτός ήταν πρώην καπετάνιος του Ε.Λ.Α.Σ. και μετά τη συμφωνία της Βάρκιζας γύρισε στο σπίτι του και τριγύριζε στα καφενεία. Κανένας δεν τολμούσε να του μιλήσει και όλοι παραμερίζανε στο περασμά του. Μια φορά μου κόλησε κι εμένα και λόγο στο λόγο ήρθαμε στα χέρια. Παραμέρισαν όλοι κι έκαναν γούστο που αρπαχτήκαμε.

Επειδή ήταν ψηλός και δεν τον έφθανα, ανέβηκα σε μια καρέκλα και πηδώντας απάνω του τον σώριασα κάτω. Ρίχτηκα απάνω του και τον άρχισα στις μπουνιές. Έδιρε-πήρε, έβαλε όλα τα δυνατά του· δεν μπόρεσε να με αναποδογυρίσει. Τον συγύρισα για καλά και σηκώθηκα, ενώ όλοι χειροκροτούσαν. Σηκώθηκε σιγά-σιγά και σβάρνα-σβάρνα· έφυγε καταντροπισμένος”.

Και ο μεν Αντζακλής ήταν πραγματικά ένας φοβερός καπετάνιος του Ε.Λ.Α.Σ, και σωστός γίγαντας. Το επεισόδιο όμως που ανέφερε ο Μήτσος ήταν απόκτημα της φαντασίας του.

Έτυχε κάποτε να το διηγείται μέσα στο κουρείο του Αλέκου Γκότζου κι αυτός δεν κρατήθηκε.

-Παλεύουμε κουμπάρε, του λέει, μαζί, βάζομε μια μέση να ιδούμε ποιός θα βάλει τον άλλο κάτω.

-Και γιατί όχι;

Πιάστηκαν λοιπόν οι δυο μαζί, αγκαλιάστηκαν κι άρχισαν να παλεύουν. Δεν άργησε και πολύ ο Μήτσος να βρεθεί με την πλάτη στο πάτωμα και τον Αλέκο από πάνω του.

-Γλύστρισα κουμπάρε, του λέει.

-Έλα ακόμη μια φορά αφού γλύστρησες.

-Έλα.

Αλλά και τη δεύτερη φορά το αποτέλεσμα ήταν το ίδιο.

Οι παρευρισκόμενοι γελούσαν. Ο Μήτσος όμως δεν έχασε την ψυχραιμία του. Σηκώθηκε και με επίσημο ύφος έδωσε το χέρι του στον Αλέκο.

-Συγχαρητήρια κουμπάρε, του είπε, σε παραδέχομαι· εσύ κι εγώ είμαστε οι δυνατώτεροι.

Και παίρνοντας το καπέλο του βγήκε με επίσημο και σταθερό βήμα από το μαγαζί.

Κάποτε πάλι έτυχε να παρεξηγηθεί με τους Φλωραίους το Λάκια και το Γιώργη.

“Τους έκανα, έλεγε, να με τρέμουν· φοβούνταν τα βράδια ν’ ανηφορίζουν μόνοι τους και επιδίωκαν να βρίσκουν παρέα. Νόμιζαν πως εγώ θα τους επιτεθώ. Και στο τέλος τους είπα.

-Μη φοβάστε, ο Μήτσος δεν είναι μπαμπέσης, δεν θα σαν κάνω κακό.

Ποιόν να πρωτοθυμηθεί κανείς από τους λαϊκούς τύπους Κόνιτσας.

Το Μούργο που τσάκωσε επ’ αυτοφώρω τη γυναίκα του μ’ έναν ανάπηρο και πήρε το εσώρουχο της πρώτης και το κρέμασε στο μπαστούνι του δευτέρου και τριγυρίζοντας στην αγορά φώναζε:

-Ιδέστε κόσμε! Το βρακί της π..... της γυναίκας μου και το μπαστούνι του ανάπηρου

Συχνά τα βράδια, μεθυσμένος στουπί, έβγαινε έξω από το σπίτι του απάνω στις Καρυές και φώναζε ένα σωρό αισχρόλογα στη γυναίκα του, ενώ οι νεαροί και η μαρίδα του χτυπούσαν γκαζοτενεκέδες.

Άλλος πάλι, φοβερός μπεκρής αυτός, ο Β. Γ. έλεγε στο Δήμαρχο.

“Τι με βαν’ς εμένα να πληρώνω νερό; Σάματις ήπια ποτέ νερό; όλο κρασί πίνω. Τα παιδιά του όμως βγήκαν άρι-

στα στην κοινωνία.

Ένας από τους σοβαρούς και ιδιόρρυθμους τύπους της παλιάς Κόνιτσας ήταν ο κυρ Τζιώτζης (Γιώργης ο Κ..... Καταγόταν από αριστοκρατική οικογένεια κοτζαμπάσηδων της Βορείου Ηπείρου και καταδιωκόμενος από τους τουρκαλβανούς ως Ελληνόφρων για την Εθνική του δράση είχε καταφύγει στη Ελλάδα από τα 1918 νομίζω και είχε εγκατασταθεί στη Κόνιτσα όπου είχε ανοίξει μαγαζί εμπορικό και κυρίως σιδηρικών.

Διετέλεσε δε και Κοινοτικός Σύμβουλος αρκετά χρόνια. Περπατούσε στητός, καμαρωτός, κρατώντας και βροντώντας το μπαστούνι του από το ένα χέρι και τσιγκλίζοντας τα τεράστια κλειδιά του από το άλλο.

Βερεσέ δεν έδινε στο κατάστημά του, παρά μόνο σε ορισμένα πρόσωπα της απόλυτης εμπιστοσύνης του. Κάποτε πήγε ένας να ψωνίσει πρόκες, αλλά δεν είχε χρήματα.

-Γράψτες μπάρμπα Γιώργη, του είπε.

-Όχι, απάντησε αυτός βάζοντάς τες κατά μέρος στην άκρη. Να φέρνεις το παράδες να παίρνεις το πρόκες· δικές σου είναι, ζυγιασμένες, έτοιμες.

Άλλοτε πάλι πήγε κάποιος Χαμάλης (αχθοφόρος) της Αγοράς και του ζήτησε ένα εκατοστάρικο δανεικό, υποσχόμενος πως την άλλη μέρα ή το πολύ ως το Σάββατο θα του το επέστρεφε.

-Έλα αργότερα γιατί ακόμα δεν έκανα σεφτέ, τον απάντησε ο κυρ Τζιώτζης. Και πήρε κατόπι ένα εκατοστάρικο, το έβαλε σ’ ένα αδειανό συρτάρι και όταν ο άλλος ξαναγύρισε·

-Άνοιξε, του λέει, το συρτάρι αυτόγια και επάρετο. Και πραγματικά ο Χαμάλης άνοιξε το συρτάρι και το πήρε κι έφυγε ευχαριστώντας.

Πέρασαν μέρες, πέρασαν μήνες, πέρασε χρόνος και όχι μόνο δεν του το

επέστρεψε, αλλά νομίζοντας ότι ο καταστηματάρχης το είχε λησμονήσει, έλαβε το θάρρος και το θράσος και ξαναπαρουσιάστηκε πάλι και του ζήτησε άλλο κατοστάρικο δανεικό και αγύριστο.

-Άνοιξε το συρτάρι αυτό και πάρε το, του απάντησε με το σοβαρό του ύφος ο κυρ Γιώργης.

-Άνοιξε ο άλλος το συρτάρι, ήταν αδειανό...

-Μα εδώ δεν υπάρχει τίποτε, είπε.

-Σάμπως τόβαλες στη θέση του για να το ξαναβρείς.

Μια φορά ο αχθοφόρος ο Λιούλιος του έκανε ζημιά σε κάτι γυαλικά που ξεφόρτωνε. Τον κατέβασε λοιπόν δήθεν για δουλειά στο υπόγειο του μαγαζιού, έκλεισε την καταπακτή, έβαλε βάρος από πάνω για να μην μπορεί ν' ανοίξει και τον φύλαξε εκεί τιμωρημένον ως το βράδυ.

Για να μάθεις να κάνεις καλά τη δουλειά σου και να σέβεται την ξένη παρουσία, τον είπε.

Κι ένα ακόμη ανέκδοτό του.

Στην εποχή του Μεταξά απαγορεύτηκε να φορούν οι πολίτες ρούχα από χακί ύφασμα.

Ο κυρ-Γιώργης που δεν το είχε πάρει χαμπάρι, έραψε ένα παντελόνι φαρδύ όπως συνήθιζε από χακί ύφασμα που είχε στο μαγαζί του και το φόρεσε.

Βλέποντάς τον ο διοικητής της Χωροφυλακής από το παράθυρο πως φορούσε χακί, έστειλε ένα χωροφύλακα και τον φώναξε μέσα στο αστυνομικό κατάστημα που ήταν τότε στην είσοδο της κεντρικής πλατείας.

-Κυρ-Γιώργη, του λέει, δεν ξέρεις ότι απαγορεύεται να φοράς χακί ρούχα; να το βγάλεις αυτό το παντελόνι να μη το ξαναφορέσεις.

-Μα τόχω από δικό μου ύφασμα, δεν είναι στρατιωτικό.

-Ό,τι και νάναι να μη το ξαναφορέσεις.

-Καλά, το βγάζω.

Και ο κυρ-Γιώργης θυμωμένος το βγάζει στη στιγμή, το πετάει χάμω και βγαίνει έξω τρέχοντας με μόνο το εσώβρακο που ήταν μακρύ και χοντρό σαν παντελόνι.

-Κυρ-Γιώργη τι έπαθες; τον ρωτάνε μόλις τον είδαν έξω να φεύγει τρεχάτος για το μαγαζί του.

-Δε γλιέπετε; μου πήραν το παντελόνι, επειδή ήταν χακί, αλλά είναι γερό το ποτούρι (εσώβρακο).

Εν τω μεταξύ ένας χωροφύλακας έτρεχε ξοπίσω του κρατώντας το παντελόνι.

-Πάρτο κυρ Γιώργη και να το βάψεις, του λέει.

Κάποτε ένας χωριάτης με το ζώο τον φορτωμένο με πατάτες παρουσιάστηκε μπροστά στο μαγαζί του.

-Κυρ-Γιώργη θέλεις πατάτες για το σπίτι; έχω καλές πατάτες.

-Να τα ιδώ κι ύστερα να σου πω, του απάντησε ο κυρ Τζιώρτζης, ξεφορτώσέ τα άμα τάχεις για πούλημα.

Ξεφόρτωσε ο χωριάτης και άνοιξε τα σακκιά του.

Για κοίταξε αφεντικό, είναι γερές και νόστιμες, θα περάσεις όλο το χειμώνα.

-Βάνετε τα καλά από πάνω και τις χαμένες από κάτω, αδειασέτε να τις ιδώ.

Τες άδειασε ο χωριάτης, έριξε μια ματιά ο μπάρμπα Γιώργης και κατόπι με το ίδιο αινιγματικό και ανεξιχνίαστο ύφος του.

-Μαζεψέ τες, του λέει και βάλτες στα σακκιά.

Κι αφού έγινε κι' αυτό.

-Φόρτωσέ τα, του λέει.

Πρόθυμος ο χωριάτης τες φόρτωσε και περίμενε να του δώσει εντολή να τες πάει στο σπίτι, όταν άκουσε τον κυρ-Γιώργη να του λέει.

-Δε μου κάνουν αυτά τα πατάτες, πάρτα και σύρε στη δουλειά σου...

ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΑ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΠΑΛΑΙΟΣΕΛΛΙΟΥ

Τον προσεχή Οκτώβριο τα κοινοτικά συμβούλια των χωριών μας ολοκληρώνουν μια θητεία τριών ετών, και στο εξής απομένει ένα έτος από τις δημοτικές εκλογές που θα διεξαχθούν με βάση το νομοσχέδιο περί των συνενώσεων. Ιστορικά είμαστε το συμβούλιο που θα κληθεί να αποκαθλώσει από το κοινοτικό κατάστημα την πινακίδα με την ένδειξη ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΠΑΛΑΙΟΣΕΛΛΙΟΥ. Σε μας έλαχε ο κλήρος να γράψουμε τις τελευταίες σελίδες της ιστορίας της κοινότητά μας, σημασία όμως έχει το δείγμα της γραφής μας καθώς και των πράξεών μας. Όταν αναλάβαμε την ευθύνη να διαχειριστούμε τις κοινοτικές υποθέσεις του Παλαιοσελλίου πείσαμε τους εαυτούς μας πως κάτι έπρεπε να αλλάξει.

Η πολυετής εμμονή στην θεραπεία κάποιων κοινότοπων προβλημάτων δεν οδηγούσε στην αναγκαία μετεξέλιξη μιας παγωμένης και καθ' όλα αρνητικής κατάστασης.

Κατανοήσαμε ευθύς εξ' αρχής πως για να μπορούμε να προσβλέπουμε με αισιοδοξία στο μέλλον του χωριού μας και της ευρύτερης περιοχής, έπρεπε να υπερβούμε τους στενούς ορίζοντες όχι μόνον του φυσικού μας περιβάλλοντος αλλά κι εκείνους του κοινωνικού περίγυρου. Έπρεπε να ανοιχτούμε στον έξω κόσμο, να ανοίξουμε τις γρίλες των παραθύρων μας να αντικρύσουμε τον έξω κόσμο και ο έξω κόσμος να θαυμάσει την εσωτερική ομορφιά του σπιτιού μας.

Με λίγα λόγια κατανοήσαμε πως έπρεπε να στραφούμε προς τον τουρισμό και δη προς τον ορειβατικό-περιπατητικό τουρισμό. Ο Σμόλικας για τους ορειβάτες ντόπιους και ξένους

είναι πάντα μια πρόκληση και συνάμα πρόσκληση πλην όμως μέχρι σήμερα έλειπε η αναγκαία υποδομή.

Την στιγμή που στα περισσότερα βουνά της πατρίδας μας υπάρχουν δεκάδες καταφύγια το δεύτερο σε υψόμετρο βουνό μετά τον Όλυμπο στερούνταν παντελώς ενός ορειβατικού καταφυγίου. Να είναι καλά ο Πολιτιστικός Σύλλογος Παλαιοσελλίου που το 1985 έφτιαξε ένα μικρό ξύλινο καταφύγιο και εξυπηρέτησε χιλιάδες ορειβατών μέχρι σήμερα. Πλην όμως δεν είναι αυτό που χρειάζεται ο Σμόλικας και ο οργανωμένος ορειβατικός τουρισμός. Έτσι ξεκινήσαμε μια κοπιώδη προσπάθεια με δεκάδες παραστάσεις, χωρίς ίχνος υπερβολής τόσο προς τον Ε.Ο.Τ. όσο και προς την Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ιωαννίνων καθώς και την Περιφέρεια Ηπείρου. Καταρτίσαμε μελέτη όπως και αρχιτεκτονικά σχέδια τα οποία ύστερα από τρία χρόνια έλαβαν σάρκα και οστά. Στην πρόσφατη εδώ επίσκεψη της υπουργού κ. Βάσως Παπανδρέου ο Νομάρχης κ. Νικόλαος Ζαρμπαλάς υπέβαλε κατάλογο με απαραίτητα έργα ανάπτυξης του ορεινού τουρισμού. Το αίτημά μας για την κατασκευή ορειβατικού καταφυγίου στον Σμόλικα ήταν το πρώτο. Ήδη η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ιωαννίνων κατήρτισε τα τεχνικά δελτία και η χρηματοδότηση του έργου είναι πλέον γεγονός.

Το καταφύγιο αυτό δεν είναι μια κατάκτηση μόνον του Παλαιοσελλίου, αλλά όλων των χωριών που βρίσκονται στην περίμετρο του Σμόλικα.

Ελεύθερο, Πάδες, Άρματα, Πουρνιά, Κεράσοβο πρέπει να το θεωρούν κάτι σαν δικό τους, εξ άλλου θα γίνει σε τοποθεσία και υψόμετρο που με αντα-

ποκρίσεις θα εξυπηρετεί όλους τους ορειβάτες απ' όπου κι αν είναι η αφετηρία τους. Θεωρήσαμε πως αναγκαίο συμπλήρωμα του ορειβατικού καταφυγίου είναι ένας ξενώνας μέσα στο χωριό, πρώτο στάδιο της εξόρμησης προς την κορυφή του Σμόλικα. Δοθείσης ευκαιρίας υποβάλλαμε μελέτη - πρόταση ένταξης στο κοινοτικό πρόγραμμα LEADER II, ενός ξενώνα εξ δικλίνων δωματίων με εστιατόριο στο ισόγειο. Η πρότασή μας έγινε αποδεκτή, ο δε προϋπολογισμός του έργου ανέρχεται στο ποσό των σαράντα τριών εκατομμυρίων. Πιστεύουμε πως με την ολοκλήρωση των δυο αυτών έργων, του καταφυγίου, του ξενώνα καθώς και του ξενώνα των Πάδων ο ορειβατικός τουρισμός στην Κοιλάδα του Αώου θα γνωρίσει την αναμενόμενη άνθιση. Ίσως χωρίς υπερβολές αποτελέσουμε για το Σμόλικα ότι είναι το Λιτόχωρο για τον Όλυμπο. Μοχλός στήριξης των ως άνω ενεργειών είναι η δημιουργηθείσα Κοινοτική Επιχείρηση Τουριστικής και Πολιτιστικής Ανάπτυξης. Ήδη η επιχείρηση εκτός των άλλων έχει στο ενεργητικό της και την δημιουργία ενός οικοπάρκου έκτασης δύο χιλιάδων στρεμμάτων. Η περιοχή είναι απολύτου προτεραιότητας, εκεί ο επισκέπτης θα δύναται να επιδίδεται σε μελέτη και παρατήρηση της χλωρίδας και πανίδας του Σμόλικα.

Επίσης η κοινοτική επιχείρηση μετέτρεψε το Δημοτικό Σχολείο σε Πνευματικό Κέντρο όπου ήδη στεγάζεται αίθουσα πολιτιστικών εκδηλώσεων και συγκεντρώσεων και προσεχώς εντός του ίδιου κτιρίου θα στεγαστεί το λαογραφικό μουσείο.

Από τις πρώτες ημέρες της θητείας μας δείξαμε έντονο ενδιαφέρον για το Ναό της Αγίας Παρασκευής που παρουσιάζει πολλά προβλήματα με σοβαρότερο εκείνο της ελαφράς κλίσης

εξ αιτίας της καθίζησης που παρουσίασε μία γωνία του ευθύς μετά την ανέγερσή του. Πρόβλημα ήταν επίσης η εξακοσίων τετραγωνικών μέτρων στέγη, παραδοσιακή πλάκα και η οποία παρά τα συνεχή γυρίσματα και ανακατασκευές παρουσίαζε πολλές και κρυφές σταλαγματιές με αποτέλεσμα να καταστραφούν πολλές τοιχογραφίες. Η εξ' ολοκλήρου ανακατασκευή της στέγης εντάχθηκε με πρότασή μας στο LEADER II και έτσι το πρόβλημα αυτό θα λυθεί δια παντός με την εφαρμογή νέων μεθόδων κατασκευής και την χρησιμοποίηση σύγχρονων υλικών. Εδώ πρέπει να τονίσουμε πως ο Αξιότιμος Νομάρχης με την πρώτη του επίσκεψη στο Παλαιοσέλλι επισκέφτηκε και τον Ναό και έκτοτε το ενδιαφέρον του είναι συνεχές και έμπρακτο. Φυσικά υπάρχει πάντα το πρόβλημα της κλίσης το οποίο πρέπει να αντιμετωπιστεί στα πλαίσια του ειδικού αναπτυξιακού προγράμματος. Η εμμονή μας στην διάσωση του Ναού της Αγίας Παρασκευής δεν εδράζεται σε ένα τοπικιστικό πνεύμα, τουναντίον καλούμε όλους τους φορείς της Επαρχίας μας να διασώσουμε την κοινή κληρονομιά μας εφ' όσον στο εσωτερικό του Ναού συνυπάρχουν δύο σπουδαίες εκφάνσεις της λαϊκής μας τέχνης, εκείνης της αγιογραφίας και τοιχογραφίας της Χιονιάδτικης σχολής καθώς και εκείνης της ξυλογλυπτικής του Γοργοποτάμου, παλαιά Τούρνοβο. Λοιπόν όχι μόνον μέχρι τον Οκτώβριο του 1998 που θα υπάρχουμε σαν κοινοτικό συμβούλιο αλλά και κατόπιν δεν θα πάψουμε να ενεργούμε και να τονίζουμε την ανάγκη προστασίας του Ναού της Αγίας Παρασκευής.

Εφ' όσον στοχεύουμε στην ανάπτυξη του τουρισμού λάβαμε ειδική μέριμνα για την ανάπλαση του κέντρου του χωριού μας προσδώσαμε παραδοσια-

κή όψη στην πλατεία και σε συνέχειά της δημιουργήσαμε χώρο πρασίνου. Πριν λήξει η θητεία μας πιστεύουμε πως η ανάπλαση του κέντρου θα λάβει την οριστική μορφή που επιδιώκουμε. Επίσης οργανώσαμε το αγροτικό μας ιατρείο σε οικίσκο που προθύμως παρεχώρησε η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση.

Θετική ήταν η συμβολή μας στην υπόθεση της 36ης επαρχιακής οδού. Η συνεργασία μας με τις αρμόδιες τεχνικές υπηρεσίες ήταν τακτική και έτσι υπερπηδήθηκαν τα εμπόδια για τα αναγκαία αδρανή υλικά με την οργάνωση λατομείου σε κοινοτική έκταση. Το λατομείο θα παύσει να λειτουργεί ευθύς ως περατωθεί ο δρόμος για Δίστρατο.

Αυτά για τους δικαίως ανασυχούντες οικολόγους. Ιδιαίτερη μέριμνα δείξαμε για τον επαρχιακό δρόμο Παλαιοσέλλι - Βρυσοχώρι και τούτο γιατί αποδίδου με βαρύτητα στην επικοινωνία μας με το Ζαγόρι.

Πέρα από τα ανωτέρω κεφαλαιώδη ζητήματα μεριμνήσαμε για την επίλυση τρεχόντων προβλημάτων και ειδικά για την αποκομιδή των σκουπιδιών που στην κυριολεξία είχαν ζώσει από παντού το χωριό μας. Της φροντίδας μας έτυχε και το κληροδοτήμα Χρήστου Γ. Πούχα με την αξιοποίηση του οικοπέδου στον οικισμό Ρετζίκι της Θεσσαλονίκης.

Με την ανωτέρω αξιοποίηση δι αντιπαροχής αναμένεται επαύξηση των εσόδων του κληροδοτήματος και έτσι θα επιτελείται κατά τον καλύτερο δυνατόν τρόπο ο σκοπός του που είναι η χρηματική βοήθεια σε έναν ή δύο άπορους και ορφανούς σπουδαστές.

Επανερχόμαστε στο κεφάλαιο Σμόλικας και στην ευρύτερη περιοχή που εμείς αποκαλούμε Κοιλάδα του Αώου και όχι Λάκκα Αώου. Γνωρίζουμε πολύ καλά τις παγκόσμιες εξελίξεις αναφο-

ρικά με την τεχνολογία το χρηματιστηριακό κεφάλαιο, το περιβάλλον κ.λπ.

Η όλη αυτή γνώση μας βοήθησε να κατανοήσουμε την οικολογική αξία του γεωγραφικού χώρου όπως αυτός οριοθετείται από τα δύο βουνά της Τύμφης, του Σμόλικα και τους δυο αυχένες Σουσιτίσας και Βασιλίτσας. Αργά η γρήγορα το συσσωρευμένο κεφάλαιο θα κάνει την εμφάνισή του και στον χώρο μας. Από τώρα εμείς θέλουμε να κάνουμε γνωστό πως δεν είμαστε διατεθειμένοι να ανεχθούμε οποιασδήποτε μορφής επέμβαση στο Σμόλικα. Δεν επιθυμούμε εκμηχανισμένο ορεινό τουρισμό. Το χιονοδρομικό κέντρο της Βασιλίτσας είναι της περιοχής μας και πολύ κοντά μας και μάλιστα με πολύμηνη κάλυψη χιονιού. Ο Σμόλικας θα ανήκει μόνον στους ορειβάτες τους περιπατητές και τους εραστές της όμορφης φύσης του. Τα χωριά μας μπορούν να ζήσουν κάλλιστα από τους αγαπητούς μας ορειβάτες.

Τέλος για όσα πετύχαμε πέρα από τα δικά μας "οράματα και τρεχάματα" και κάποιοι άλλοι άνθρωποι βοηθήσανε και η παρέμβασή τους ήταν καθοριστική. Έτσι από τώρα και ένα χρόνο πριν την κατάργηση της Κοινότητάς μας οφείλουμε να ευχαριστήσουμε κάποιους ανθρώπους.

Πρώτα-πρώτα θερμές ευχαριστίες προς τον Αξιότιμο Νομάρχη Νικόλαο Ζαρμπαλά. Η συνεργασία μαζί του υπήρξε άψογη, η δε συμπαράστασή του ηθική και υλική ανεξάντλητη, απεριόριστη, ειλικρινής, οραματίστηκε και πίστευσε πως η Κοιλάδα του Αώου μπορεί και δικαιούται να ελπίζει σε ένα καλύτερο αύριο. Ευχαριστούμε τις Τεχνικές Υπηρεσίες, την Δ/νση Δασών, Δ/νση Γεωργίας, ας μας επιτραπεί ονομαστικά να ευχαριστήσουμε τον προϊστάμενο προγραμματισμού

Δήμο Τσολακούδη για τον λόγο πως πολύ τον κουράσαμε με τις συνεχείς μας ενοχλήσεις και παραστάσεις.

Επίσης δεν ξεχνάμε τους υπαλλήλους και προϊστάμενο του Ε.Ο.Τ. κ. Γκιώκα. Ευχαριστούμε τον τέως και νυν πρόεδρο του Ορειβατικού Συλλόγου Ιωαννίνων κ.κ. Γ. Νικολαΐδη και Κ. Μπαρμπούτη των οποίων η συμβολή για το καταφύγιο του Σμόλικα ήταν καθοριστική. Επίσης αισθανόμαστε το χρέος να ευχαριστήσουμε τον αρχιτέκτονα Φλίνδρα Χάρη, την τεχνική εταιρεία Κ. Γκόσιου-Β. Κισάτη, του Δασολόγο Ιορδάνη Χατζημελετίου και Τεχνολόγο Δασοπονίας Κατή Αθανάσιο καθώς και το Δασαρχείο Κόνιτσας.

Τέλος δεν μπορούμε να ξεχάσουμε την Νομαρχιακή Σύμβουλο Ελένη Παπαμιχαήλ για την καλή συνεργασία μας καθώς και τον επίσης Νομαρχιακό Σύμβουλο Βασίλη Ηλιάδη.

Επίσης ευχαριστούμε τον από μητέρα συγχωριανό μας δικηγόρο Αθηνών Χρήστο Μαρτσέκη για την συνεργασία και προσφορά του στην υπόθεση του κληροδοτήματος Χ. Πούχα.

Τέλος μην γνωρίζοντας ποιά κατάληξη θα έχει ο νόμος για τις συνενώσεις, ό,τι και να συμβεί καλούμε τους συγχωριανούς μας να μείνουν και να εμφανίζονται πολιτογραφημένοι στο Παλαιосέλλι.

Είχαμε ξεκινήσει ένα πείραμα και είχαμε στοιχηματίσει με τους εαυτούς μας κατά πόσο μπορούμε να ξαναδώσουμε ελπίδα ζωής σε κοινωνίες όπως τα χωριά μας καταδικασμένες να αφανιστούν. Οι συνενώσεις μας αφαιρούν τη δυνατότητα να δούμε αν θα κερδίζουμε ή θα χάσουμε το στοίχημα.

Τουλάχιστον ας μη διακόψουν το πείραμα.

Π Ω Λ Ε Ι Τ Α Ι

Το τριώροφο κτίριο που στεγάζεται το Αστυνομικό Τμήμα Κονίτσης, πλήρως ανακαινισμένο και εκσυγχρονισμένο.

Εμβαδόν κτιρίου 380 τετρ. μέτρα.

Εμβαδόν οικοπέδου 1.300 τετρ. μέτρα.

Συντελεστής δομήσεως 0.80.

Οικοδομούνται συνολικά 1.040 τετρ. μέτρα συν τα ημιυπόγεια.

Πληροφορίες:

Τηλ. **01-7517136, 01-7525301**

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΛΙΝΤΕΡΗΣ
ΟΡΘΟΠΕΔΙΚΟΣ

Πάλι τα Τοπωνύμια Παλαιοσελλίου

του Ηλία Ε. Παπαζήση

Ευχαριστώ τον εκλεκτό ερευνητή κ. Θωμά Ζιώγα για τα καλά για μένα λόγια του, που στο υπ' αριθ. 73/97 τεύχος του περιοδικού Κόνιτσα έγραψε, ως και διαφωτιστική γραπτή επέμβασή του στα όσα εγώ για τα τοπωνύμια του Παλαιοσελλίου έγραψα. Ομολογώ, ότι με ικανοποίησε η εκτενής ετυμολογία του, τον συχαίρω και βεβαιώνω, ότι η αξιόλογη αυτή προσφορά του, πολύ θα βοηθήσει την έρευνα στο δύσκολο μεν, αλλά μεγάλης σημασίας θέμα μας τα Τοπωνύμια.

Όσο δ' αφορά τα σχόλια, κρίνω αναγκαίες ορισμένες διευκρινίσεις σε μερικά απ' τα τοπωνύμια και απαντώ.

Του Σέλλιοι. Η τοπωνυμία αυτή, όπως και άλλοτε έχουμε γράψει συνδέεται με τη μακραίωνη παράδοση που λέει, ότι οι πρώτοι κάτοικοι που κατοίκησαν στη Λάκα του Αώου και συγκεκριμένα στη σημερινή Περιοχή του Παλαιοσελλίου του "Σέλλιοι", ήταν διωγμένοι Σελλοί απ' τη Δωδώνη, καταφύγιο στους κτηνοτρόφους Τυμφαίους ζήτησαν κι εκείνοι τους προσέλαβαν ποιμένες στα ποιμνιά τους, γιατί είχαν την ειδικότητα αυτή. (Κατά τον Ησίοδο ήταν γεωργοποιημένες).

Ότι η τοπωνυμία του "Σέλλιοι" ευνοεί χωριό η χωράφια, δεν μας ικανοποιεί, γιατί τότε η τοπωνυμία θα ελέγετο "στο Σέλι", για τους κατοίκους στους "Σελιότες" και εάν εννοεί χωράφια στα "Σελιά" - πιθανότερη λοιπόν είναι η εκδοχή, ότι του "Σέλλιοι" θα πει στους Σελλούς δηλαδή στους κατοίκους του οικισμού που σώζονται ακόμη τα ίχνη του και ελέγετο "Σελλοί", γιατί κατά την παράδοση οι περισσότεροι απ' τους κατοίκους ήταν οι Ποιμένες των Τυμφαίων, οι Σελλοί φυγάδες.

Λα Πλατσιάσα ή Μπλατσιάσα. Σε λεξικό της Ελληνικής γλώσσας "έκδοση πρώϊας" υπάρχει η ελληνική λέξη "Πλάτσα" που ερμηνεύεται Πλατεία και προφανώς απ' αυτή τη λέξη πήρε η περιοχή το όνομα Πλατσιάσα ή Μπλατσιάσα δηλ. Πλατύτοπος.

Λα Καραβούλπολε. Σύνθετη λέξη με συνθετικά "Καράρι" και "Βούλπε". Λάθος μου που ετοποθέτησα τη λέξη "Καράρι" στην Τούρκικη γλώσσα. Είναι λέξη της Κουτσοβλαχικής διαλέκτου και σημαίνει πολύ στενό μονοπάτι. Άρα στην Κουτσοβλαχική διάλεκτο "Καραβουλπόλε" θα πει στο μονοπάτι των Αλεπούδων. Δικαιολογείται δε η ονομασία αυτή κι απ' το γεγονός, ότι άλλοτε υπήρχαν στην περιοχή αυτή πολλά καλά αμπέλια και την περίοδο των σταφυλιών, οι αλεπούδες πηγαυνοέρχονταν ν' απολαύσουν τα γλυκά σταφύλια.

Ντολίστε. Η παράδοση λέγει, ότι κάποτε το Παλαιοσέλλι είχε κατοίκους κτηνοτρόφους με ανεπτυγμένη κτηνοτροφία.

Συνεπώς πιθανή είναι η ερμηνεία της λέξης "Ντζολίστε", "Αλαταριά", δηλαδή τόπος που λειτουργούσε Αλαταριά για τα ζώα.

Δεν παύει όμως η τοποθεσία "Ντζολίστε" να είναι και κανονικό οροπέδιο.

Λα Σιντάτερου ή Σιντάτουρου. Η παράδοση λέγει, ότι η τοποθεσία αυτή πήρε το όνομά της από το Εικόνισμα των Αγίων Θεοδώρων που υπήρχε εκεί. Εάν το εικόνισμα εκείνο ήταν του Αγίου Ανδρέου θα ελέγετο η περιοχή Σιντάτρου κι όχι Σιντατέρου ή Σιντατούρου.

Ντ(ι) π(ο) Κόντρου. Θεωρούμε πιθανότερη την ερμηνεία "πίσω απ' τα δένδρα", γιατί πράγματι προς την περιοχή αυτή υπήρχε άλλοτε δάσος. (δέν-

δρα βαλανιδιάς). Υπάρχει όμως και στην Κουτσοβλαχική διάλεκτο η λέξη “Κόντουρου” που δηλοί τεμάχιο.

Λα Σουρπάσα. Δείγματα καταστροφών ή κατολισθήσεων να δικαιολογούν την ερμηνεία “Σουρπάσα” “χαλάσματα” ή “Βουλιαγμένη” δεν υπάρχουν, ούτε η παράδοση λέγει κάτι το σχετικό. Υπάρχει όμως η Ιταλική λέξη “Σουρπασάρε” (Surpassare) που ερμηνεύεται “δρόμος, πέρασμα”, η οποία δεν απέχει και πολύ της δοθείσης ερμηνείας “σουρπάσα=Πανώδρομα”.

Μας διέφυγε όμως να πούμε, ότι τμήμα της θέσης “Σουρπάσα” είναι υγρότοπος με το όνομα “λα Μουτσιάλια ντι-λα-Σουρπάσα”.

Λα Γιουλτουβεάνου. Ως κυριώνυμο δεν υπάρχουν πληροφορίες. Η πιθανότερη εκδοχή είναι, ότι η ονομασία “Γιουλτοβεάνου” σχετίζεται με τη μορφολογία του εδάφους της περιοχής αυτής· ήταν άλλοτε αναπεπταμένο οροπέδιο με ποικίλη βλάστηση, ωραία θέα, και ευχάριστη διαδρομή. Τώρα έχασε αυτή την ορατότητα, φύτρωσαν πολλά δέντρα.

Λα Νάνε. Το φυτό “Νάνα” που τ’ όνομά του στην περιοχή αυτή χάρισε, είναι αυτοφυές, ποώδες, εδώδιμο με γεύση ολίγο πικρή, αλλά ομοιότητα με τα κοινά βλίτρα που πωλούνται στις λαχαναγορές δεν έχει. Εμπειρικά θεωρείται απ’ τους κατοίκους τονωτικό, με προθυμία το μαζεύουν, το μαγειρεύουν και πίτες ακόμη κάμνουν.

Υπάγεται λοιπόν στα βλιτώδη το φυτό “Νάνα” ή ανήκει σε άλλη κατηγορία φυτών (σιδερολάπαθο και άλλα);

Λα Ντόρτζου. Πράγματι στη θέση αυτή εκπηδά νερό και λάθος ότι το όνομα “Ντόρτζου” είναι λέξη σλαβική. Είναι “Ντόρτζου” λέξη λατινική με τη σωστή ερμηνεία “νερομάνα”.

Λα Γκροπορίου. Στην Κουτσοβλαχική διάλεκτο, κάθε τμήμα γης που είναι

χαμηλότερο της συνήθους επιφανείας της λέγεται “Γκροάπα”. Όπως δε έχουμε γράψει η περιοχή αυτή δημιουργήθηκε από προσχώματα και κατ’ ακολουθίαν υστερεί στο ύψος και δικαιολογημένα πήρε το όνομα “Γκροάπα”.

Δεν αποκλείουμε όμως και την εκδοχή να υπήρχε άλλοτε Νεκροταφείο, γιατί είναι συνεχόμενη της τοποθεσίας “Σεμνικοάρα” στην οποία έχουν παρατηρηθεί διασπαρμένα μνήματα.

Τζεάνα. Εύλογη η εκδοχή, ότι η ονομασία “Τζεάνα” θα πει κορυφή, ράχη, γράφομε δε και τούτο, ότι με την ίδια έννοια (κορυφή) υπάρχει και το όνομα “Τζαν”, λέξη που την αναφέρει ο αρχαιολόγος Δημήτριος Ευαγγελίδης στο βιβλίο του “οι αρχαίοι κάτοικοι της Ηπείρου”.

Όμως, δεν αποκλείουμε και την εκδοχή, ότι η ονομασία “Τζεάνα” συνδέεται με τη λατρεία του Θεού “Ζαν” (Δία), γιατί οι αρχαίοι πρόγονοι των Ελληνοβλάχων, όχι ξενοφερμένοι, αλλά γηγενείς κάτοικοι Δωρικής καταγωγής, ελάτρευαν τον Πανελλήνιο Δία και άλλους Θεούς, ελάτρευαν επίσης και τη Θεά της ισχύος “Διώνη” και απ’ τη λατρεία αυτή, προήλθε η κουτσοβλαχική λέξη “Τζιόνε” που θα πει δυνατός, γερός.

Αλλά και μετά την εξάπλωση του Χριστιανισμού και την ομολογία πίστεως στον Αληθινό Θεό, στην κουτσοβλαχική διάλεκτο παρέμεινε το όνομα “Ζαν” (Δίας) και βρίσκεται στην κουτσοβλαχική λέξη “Ντομνου - τζένλου” ή Ντόμνοε Τζάνλε” κατά την έκφραση. (Κύριος Θεός, Κύριε Θεέ).

Και πάλι τις ευχαριστίες μας στον κ. Ζιώγα για την εθελοντική γραπτή επέμβασή του στο ακανθώδες θέμα μας τα τοπωνύμια, και ότι η ανεπτυγμένη αυτή προσφορά του, θα βοηθήσει ν’ αποκαλύψουμε τη ταυτότητα του τόπου μας.

ΤΟΠΩΝΥΜΙΕΣ ΤΗΣ ΦΟΥΡΚΑΣ

(Συνέχεια από το προηγούμενο)

γράφει ο Χρήστος Γ. Εξάρχου

Λα Κόσμετι. Δηλαδή στα εικονίσματα (εικονοστάσια, προσκυνητάρια).

Οι ευσεβείς και φιλόθρησκοι κάτοικοι του χωριού μας, έκτισαν πολλά εικονίσματα, αφιερωμένα τα περισσότερα στη μνήμη διαφόρων Αγίων και λίγα της Παναγίας και του Χριστού.

Τα περισσότερα τα έχτισαν έξω απ' το χωριό, σε σταυροδρόμια και στην άκρη των πολυσύχναστων δρόμων, πέτρινα και λίγα μεταλλικά σε σχήμα κολόνας τετράγωνης, ύψους 2 μ. με μικρό άνοιγμα και πορτοπούλα, όπου βάζουν μια εικόνα, καντήλα, μπουκάλι με λάδι και κουτί με σπίρτα. Στην κορυφή βάζουν μεταλλικό σταυρό.

Οι κτήτορες συνήθως ανάβουν την καντήλα, αλλά και διαβάτες, που περνάνε από κει, αφού πρώτα κάνουν το

σταυρό τους, προσκυνάνε στην εικόνα, σταυροκοπιούνται πάλι και φεύγουν.

Παλιότερα έβαζαν και λεφτά. Στα απομακρυσμένα συχνότατα οι τζιομπαναραίοι ανάβουν τα καντήλια τους.

Τα παραθέτουμε με τ' όνομα της Παναγίας ή του Χριστού ή του Αγίου, του κτήτορα, το έτος κατασκευής και την τοποθεσία.

α) Μεσ' στο χωριό: 1) Άγιος Νικόλαος - Νικόλαος Γ. Τσιάστας - Πρωτοχτίστηκε το 1880. Άγιο Βήμα - σώζονταν ερείπια.

2) Άγιος Νικόλαος - Νικόλαος Γ. Μουτσιούλης - 1960 - στην παραπάνω τοποθεσία - σώζεται.

3) Άγιος Νικόλαος και Αγία Αικατερίνη - Νικόλαος Αρ. Σταγκίκας - 1960 - αυ-

λόπορτα σπιτιού του - σώζεται.

4) Παναγία και Άγιος Γεώργιος - Ρωξάνη Γ. Μπελίτσιου - 1966 - Λιβιάδι Δ. Παπανίκου - σώζεται.

β) Έξω απ' το χωριό, βόρεια: 1) Άγιος Σπυρίδων και Άγιος Γεώργιος Αγόρων Χαρ. Τέντα - 1960 - Μπένα - σώζονται ερείπια.

2) Άγιος Στυλιανός - Δημήτριος Ε. Τζημοράγκας 1960 - αχυρώνα Νασίκα - σώζεται.

3) Άγιος Νικόλαος και Άγιος Κωνσταντίνος - Αικατερίνη Ι. Σταγκίκα - 1932 - γλύστρες, σώζονται ερείπια.

4) Απόστολος Παύλος - Κλεάνθη Παπαστεργίου - Μόκα, στη μνήμη του νεαρού μονάκριβου γιού της Παύλου - 1978 Μπουζιά, σώζεται.

5) Άγιος Νικόλαος - Χάϊδω Γ. Τσιάστα - 1960 - Βήσιανη - σώζεται.

6) Άγιος Δημήτριος - Δημήτριος Ζ. Δημάκης - 1976 Ραπανά - σώζεται.

Νότια: 1) Προφήτης Ηλίας - Δημήτριος (Τούσιος). Γ. Πάπαρης - θέση Ουρτζίκα - πρωτόχτισε εκκλησιάκι στη μνήμη του σκοτωμένου γιού του Κώστα, όπου μετέφερε τα κόκαλά του από τα Χάσια και τα τοποθέτησε εκεί το 1918 - δεν σώζεται.

2) Προφήτης Ηλίας - Γεώργιος Ι. Πάπαρης - στην παραπάνω θέση - 1952 - υπάρχει εικόνισμα.

3) Αγία Παρασκευή - Ιωάννης Σ. Ίτσας - 1922 - Σούρλα - σώζεται.

Ανατολικά: 1) Ο Ιησούς Χριστός - Αθανάσιος Β. Δημαρέλης, 1980 Αϊ Θανάση - σώζεται. Υπήρχαν ερείπια παλιού.

2) Άγιος Γεώργιος - Γιαννούλα Ι. Βάγκα - 1932. Ξάνθα σώζεται.

3) Βάπτιση Χριστού και Αγία Βαρβάρα - Ιωάννης Κ. Τόντης - 1890 - χωράφι Τόντη - υπάρχει.

4) Άγιος Γεώργιος - Ιωάννης Κ. Κίτσης - 1960, γεφύρι Μερά - σώζεται.

5) Δώδεκα Απόστολοι - Κων/νος Ε. Τόντης - 1980 - Κόνισμα Τόντη σώζονταν

ερείπια.

6) Άγιος Δημήτριος - Δημήτριος Κ. Τόντης, 1952, στη θέση του παραπάνω - σώζεται.

7) Άγιος Γεώργιος - Γεώργιος Αθ. Μουτσιούλης - 1912 - Σταυρός - σώζονται ερείπια.

8) Άγιοι Απόστολοι: Πέτρος και Παύλος - Νικόλαος Γ. Μουτσιούλης - 1912 - Παλιοχώρι - σώζεται.

Δυτικά: 1) Άγιος Κων/νος και Ελένη - Γεώργιος Κ. Τέντας - 1932 - Κινιτσίου - σώζεται.

2) Η Θεοτόκος βρεφοκρατούσα - Αθηνά Αλεξ. Καμπαλώνη (Γιαννιώτισσα) - 1960 - γιοφύρι Κινίτσιου - υπάρχει.

3) Άγιος Γεώργιος - Ιωάννης Γ. Ζιώζης - 1915 - Αϊγιώργη - σώζονται ερείπια.

4) Άγιος Γεώργιος - Αθανάσιος Μητούλας (γαμπρός του χωριού) 1952, στην παραπάνω θέση, το επισκεύασε και υπάρχει.

5) Άγιος Κων/νος, Αγία Ελένη και Άγιος Γεώργιος - Νικόλαος Γ. Μουτσιούλης, 1960, αυλόπορτα εκκλησίας Αϊγιώργη, σώζεται.

6) Άγιος Θεόδωρος - Αγία Αικατερίνη και Άγιος Γεώργιος - Γεώργιος θ. Παπαγεωργίου, 1980, διακλάδωση - σώζεται. Σύνολο 27.

Εδώ θεωρώ ωφέλιμο να προσθέσω και τα εξής σχετικά ιστορικά γεγονότα:

Ι) Ήταν Αύγουστος του 1956, όταν στη μνήμη και από χρέος τιμής και ευγνωμοσύνης προς τον συνομήληκο και γνωστό μου, πρωτομάρτυρα του Έπους του '40, υπολοχαγό Διάκο Αλέκο, στο ύψωμα: Τσιουκα Φούρκας (υψ. 1450), που βρίσκεται ανατολικά του χωριού μας και σε απόσταση 6 χιλ. περίπου (πιο πάνω απ' την τοποθεσία: Παλιοχώρι), έστησα συμβολικό σταυρό, με τα στοιχεία: Αλέκος Διάκος υπολ/γός πεζικού, έπεσε ηρωικά την 1.1.1940.

Υπάρχει και θα υπάρχει ο σταυρός,

γιατί τον τοποθέτησα γερά σε κορμό θεόρατου πεύκου. Την τοποθεσία αυτή στην Κουτσοβλλάχικη διάλεκτό μας τη λέμε: "Λα Διάκλου" δηλ. στο Διάκο. Πληροφόρησα σχετικά την αδελφή του Κρυσταλλία Σακελλαρίδου και μου απάντησε με την παρακάτω καλογραμμένη συγκινητική επιστολή της, που την παραθέτω σε φωτοτυπία, γιατί νομίζω πως αξίζει τον κόπο να δημοσιευτεί και να διαβαστεί:

Προφήτης Ηλίας (ύψ. 1720), όπου και το ομώνυμο εκκλησάκι και τελειώνει με δεξίωση και γλέντι στην πλατεία του χωριού.

Μετά την τελετή συγκέντρωσα τα σχολιόπαιδα, τους μοίρασε γλυκά για τη μνήμη του πολύκλαυστου αδελφού της και μου έδωσε απ' την πλούσια ποιητική της συλλογή 12 ποιήματα διαφόρων ποιητών μας, αφιερωμένα στον αείμνηστο αδελφό της.

Σε Αθήναις τῆ 20-5-1977.

Αγαπητέ μου κ. Έξαρχε.

Ναί, φωνή από τόν τάραν τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν μου ἦρθε τό γράμμα σας μαζί με συνειδήσει βαδύτατα.

Ναί, ἰσχυροτάτῳ πῶν γιά τόν ἀγίαση σας στήν μνήμη τῶν ἁγίων καί τῶν τιμωμένων ἀποστολῶν σας πᾶς ἕστιε σταυρό ἀναστημάτων τῶν θυσιῶν τῶν Πατέρων.

Ἡ φωτογραφία πῶν φινῶ ἰσχυράτῳ μου ἴριε ρίγος συγκινησιῶν καί τᾶ ἀπρεσβόνητα τῶν Τσάνια ἦταν μακρινό φινῶν ἀπό τόν ἀδελφῶν ἀδελφῶν μου.

Ἡ ἀγάπη σας γιά τῶν ἀδελφῶν μου ἔχει ἀνεκτίμητη καί πατρειακή καί ἰατρική ἀπό τῆ ἐξαιρετική βαδύτατα ἀπό ὄχι τῶν σφραγισμένων Θεωματασιῶν, ἡ ἕστιε μαζί με τῶν ἰσχυροτάτων καί τῶν σπῆσῳ γιά τόν ἀδελφῶν πατριτισμό σας.

Μία σὺ παρουσίαρε ἀπό, ἔσας ἰσχυροτάτῳ τῆς Τσάνια γιά γά γοατίσω ἰσχυρό σὺ σταυρό πῶν ἰσχυράτε καί γά ἰσχυροτάτῳ καί τῶν Κόνιτσα ὄχι ἔχον σπῆσῳ στρατάσῳ ἡ τῶν τῶν ἀδελφῶν μου.

Ὅταν ἀρῶνται γά ἔσας γά τῶν ἰσχυροτάτων καί πᾶς τῶν ἰσχυροτάτων

Με ἀγάπη καί φιλία
Κρυσταλλία Σακελλαρίδου

II) Στις 20-7-1977, εκπλήρωσε την υπόσχεσή της, ήρθε και έλαβε μέρος με το γιο της αξιωματικό Πολεμικού Ναυτικού, στην πρώτη ετήσια και επίσημη τοπική Εθνική γιορτή του χωριού μας (Π.Δ. 447/1976), που αρχίζει με πλούσιο πρόγραμμα απ' το θρυλικό, του ιερού αγώνα του '40, ύψωμα:

III) Στις 29-3-1990, της απέστειλα "Τιμής ένεκεν" βιβλίο μου με τίτλο: "Η Φούρκα της Ηπείρου" (Ιστορία - Λαογραφία) Θεσ/νίκη 1987, αλλά δυστυχώς επιστράφηκε λόγω του θανάτου της. Αιωνία της η μνήμη!
Πατρίδα της: Η Χάλκη της 12νήσου.

(Συνεχίζεται)

Οι μνήμες δεν γερνούν

Χίλια εννεακόσια εξήντα επτά. Καταλύεται η δημοκρατία - εγκαθιδρύεται η δικατορία των συνταγματαρχών. Η πολιτική αυτή εκτροπή σηματοδοτεί το σωτήριο έτος 1967, που μοιραία καταγράφεται στην ιστορία και αποτυπώνεται στη συλλογική μνήμη του λαού μας ως έτος κατάλυσης των ελευθεριών του και των συνταγματικών δικαιωμάτων του. Για κάποιους έφηβους, τους τελειόφοιτους του Γυμνασίου μας το 1967 χαράζεται στην μνήμη τους σαν η χρονιά που εγκαταλείπουν την οικογενειακή θαλπωρή και την παιδαγωγική καθοδήγηση των καθηγητών τους και ανοίγονται στο πέλαγος της ζωής. Τον μήνα Σεπτέμβριο τους περι-

μένει η πρώτη δοκιμασία, η πρώτη φουρτούνα. Θα αποδειχθούν άραγε ικανοί καπετάνιοι. Την εποχή εκείνη οι εξετάσεις για την εισαγωγή στα Πανεπιστήμια γίνονταν στις αρχές του Σεπτεμβρίου, δεν έφεραν τον τίτλο πανελλαδικές ή πανελλήνιες αλλά λογίζονταν ως εξετάσεις απόκτησης Ακαδημαϊκού απολυτηρίου. Υπήρχε και τότε η συνήθεια παρακολούθησης φροντιστηριακών μαθημάτων. Ελάχιστοι, όσοι είχαν δυνατότητα, πήγαν στην Αθήνα, οι περισσότεροι τυπικά επί ένα μήνα και κάτι κατεβήκαμε στα Ιωάννινα. Μέχρι να εγκλιματιστούμε στο κλίμα τόσο της μεγάλης πόλης όσο και του φροντιστηρίου ήρθε ο καιρός των

εξετάσεων.

Τέλη του Οκτωβρίου ανακοινώνονταν τα αποτελέσματα. Τι ημέρα και εκείνη, πόση αγωνία!

Αν δεν είχες κάποιον εκτός Κονίτσης και ειδικά στην Αθήνα να σε ενημερώσει τηλεφωνικά, έπρεπε να περιμένεις μέχρι το βράδυ που με το τελευταίο λεωφορείο έρχονταν οι εφημερίδες όπου και δημοσιευόταν τα ονόματα των επιτυχόντων. Στους καιρούς εκείνους στην μικρή μας πόλη ειδικό βάρος είχαν τρία πράγματα, τρεις θα λέγαμε θεσμοί. Η Εκκλησία, ο Στρατός και το Γυμνάσιό μας. Ειδικά το γυμνάσιο ήταν το βαρόμετρο προόδου η οπισθοδρόμησης της όλης επαρχίας μας. Και μια αποβολή στο γυμνάσιο ήταν γεγονός της ημέρας. Αν ένα τόσο ασήμαντο για σήμερα γεγονός έκανε αίσθηση, φαντάζεσθε οι πάμπολλες επιτυχίες στις εξετάσεις του ακαδημαϊκού απολυτηρίου πόση αίσθηση έκαναν στην κοινωνία της πόλης μας. Πράγματι οι επιτυχίες και η εισαγωγή σε σχολές των αποφοίτων του γυμνασίου κατά το 1967 ήταν πολλές και ολοκληρώθηκαν όταν το επόμενο έτος πέρασαν τις εξετάσεις και οι ελάχιστοι αποτυχόντες. Όλα ξεκίνησαν από την τετάρτη τάξη του γυμνασίου όπου η αγάπη και η φροντίδα των καθηγητών μας οδήγησε στις προαγωγικές εξετάσεις του Ιουνίου και στον πίνακα των αποτελεσμάτων για την τάξη μας υπήρχε μόνον η φράση: άπαντες προάγονται. Δε νομίζω να υπήρξε τάξη στα χρονικά του γυμνασίου μας που να προσέχθηκε και να αγαπήθηκε τόσο από τους καθηγητές, προς τους οποίους είμαστε πάντα ευγνώμονες. Από την πέμπτη τάξη όλοι μαζί προαχθήκαμε στη έκτη.

13 Αυγούστου 1997. Τριάντα ολόκληρα χρόνια αποδείχθηκαν πολύ λίγα για να σβήσουν από την μνήμη μας εκείνα τα χρόνια της εφηβικής αθωότη-

τας αλλά και τα πρώτα χρόνια των αγώνων των δοκιμασιών και των επιτυχιών. Η συνάντησή μας και αυτή ήταν μια άνευ προηγουμένου επιτυχία, το σύνολο των αποφοίτων έδωσε το παρόν. Παρουσίες σεμνές ωραίες που ο χρόνος δεν μπόρεσε να δαμάσει την φρεσκάδα των εφηβικών ψυχών. Οι όλες εκδηλώσεις έφεραν την σφραγίδα της γλυκειάς εκείνης εποχής της εποχής των μουσικών ήχων του Χατζιδάκι, του Θεοδωράκη του Ξαρχάκου, της κινηματογραφικής μαγείας του Σινέ Πάνθεον και των λογοτεχνικών αναγνωσμάτων στην βιβλιοθήκη μας που τότε ήταν ο πιο αγαπητός χώρος. Συγκινητική ήταν η επίσκεψή μας στο Γυμνάσιό μας στο χώρο που μας στέγασε έξι ολόκληρα χρόνια. Τι να γράψουμε για το ταπεινό αυτό κτίριο, τόσες μνήμες, το μόνο που θέλουμε να παρακαλέσουμε είναι όπως η αναπαλαίωσή του προχωρήσει με γρήγορους ρυθμούς.

Η συνάντησή μας τέλειωσε στο κέντρο "Πλατανάκια". Από την όλη εκδήλωση θα σταθώ στη προβολή μέσω σλάιτς φωτογραφιών από την γυμνασιακή μας ζωή. Ήταν από τις πλέον συγκινητικές στιγμές, ένα ονειρικό ταξίδι στο παρελθόν. Για την ιστορία καταγράψω τους τελειοφοίτους το 1967 που έδωσαν παρόν στη συνάντηση της 13ης Αυγούστου 1997.

Ανδρέου Ηλίας - Βαγενά Ειρήνη - Βασάκος Απόστολος - Βεζαλής Πασχάλης - Ζαχαροπούλου Κυριακούλα - Ζιώγας Αθανάσιος - Ζιακόπουλος Δημήτριος - Ζώτος Απόστολος - Ζώτος Νικόλαος - Ιωάννου Σταύρος - Καλογήρου Κωνσταντούλα - Καρατζήμου Μιράντα - Κούσιου Λοίζα - Κουτρομπίνας Χρήστος - Μελκονιάν Ελισάβετ Μισάκ - Μούχος Αθανάσιος - Μπαρμπούτη Αικατερίνη - Μπερεσφορδ Μάρραιη Γεώργιος - Νικόπουλος Αριστοκλής - Οικονόμου Χρήστος - Πα-

γουρτζής Παναγιώτης - Παπαδιάς Νικόλαος - Παππός Γεώργιος - Πριμηκύρης Κων/νος - Ρούση Αθανασία - Πρεσβύτερος Τάτσης Διονύσιος - Τζιάλλα Ελένη - Τσιακτάνης Δημήτριος - Τσιαλογιάννης Δημήτριος - Τσινασλανίδου Ελευθερία - Φουρτζή Ελένη - Χαλούλου Σταυρούλα.

Στην εκδήλωσή μας παρέστη και ο μέχρι την τετάρτη τάξη συμμαθητής μας και αγαπητός για όλους μας οφθαλμίατρος Χρήστος Ζακόπουλος.

Αναφαίρομαι σε αυτούς που σήκωσαν το βάρος των εκδηλώσεων. Κατ' αρχάς στον Μπερεσφορδ Μάρραιη Γε-

ώργιο εμπνευστή και εμπυχωτή της συνάντησης στη Βαγενά Ειρήνη, στην Τσινασλανίδου Ελευθερία και στον Παναγιώτη Παγουρτζή.

Καλή συνάντηση ύστερα από πέντε χρόνια που ευχόμαστε να είναι χρόνια υγείας και προόδου όπως ήταν μέχρι σήμερα.

Στεκόμαστε ευλαβικά στη μνήμη των καθηγητών μας που δεν βρίσκονται εν ζωή, στους λοιπούς δηλώνουμε πως δεν είμαστε επιλήσμονες των ευεργεσιών τους και τους ευχόμαστε πάντα να υγιαίνουν και να είναι ευτυχείς.

Ηλίας Ανδρέου.

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ "Το Γεφύρι" Με 40 κλίνες, εστιατόριο, μπάρ, θέρμανση, πάρκινγκ κλπ. Στην ειδυλλιακή τοποθεσία της γέφυρας Αώου στην Κόνιτσα. Τηλ. 0655-23780

**ΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΑ ΔΩΜΑΤΙΑ
ΣΤΗΝ ΚΟΝΙΤΣΑ
ROOMS FOR RENT
(500 μ. από την είσοδο στην πόλη)
Με θέρμανση, μπάνιο κλπ.**

ΘΩΜΑΣ ΝΙΤΣΑΣ

Τηλ. 22065

**RADIO-TAXI
Α 84**

**ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗΣ ΑΝΕΣΤΗΣ
ΤΗΛ. ΚΕΝΤΡΟΥ
53-27-27**

ΛΑΡΙΣΑ

Οικία: Τηλ. 55-24-22

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΡ. ΜΠΑΝΑΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ
ΠΑΡ' ΑΡΕΙΩ ΠΑΓΩ

Θέμιδος 2 - Α. όροφος - Τηλ. 22464
Οικ. Ιουστινιανού 127 - Τηλ. 33147

ΠΟΛΥΝΑ Γ. ΜΠΑΝΑ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

Θέμιδος 2 - Α. όροφος - Τηλ. 22464
Οικ. Ιουστινιανού 127 - Τηλ. 33147
Δ Ρ Α Μ Α

Σολόχοισα
Βοζαρτινής & Λαϊκής Τέχνης
Γιάννης Σινάνης
Επταχώρι
Τηλ. 0467-84137 & 84127

ΠΕΤΡΟΣ ΑΠ. ΠΑΠΑΝΩΤΗΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ ΣΤΟΝ ΑΡΕΙΟ ΠΑΓΟ

ΣΚΟΥΦΑ 64
ΑΘΗΝΑ 106 80

ΤΗΛ. 36 32 977

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΣΤΗ ΒΟΥΡΜΠΙΑΝΗ ΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ

Αποπερατώθηκαν τα έργα του κληροδοτήματος ποσού 8.000.000 δρχ. που είχαν προγραμματισθεί για τούτο το καλοκαίρι στη Βούρμπιανη και έτσι ολοκληρώθηκε η κατασκευή και του τελευταίου τμήματος των περιφερειακών δρόμων, που ενώνουν τους μαχαλάδες του χωριού. Η παραλαβή των έργων έγινε, από δυο μέλη της διαχειριστικής επιτροπής του κληροδοτήματος, τους κυρίους Ιωάννη Κιτσαντώνη και Γεώργιο Γκιώκα, που ήλθαν στις 12.8 από την Αθήνα γι' αυτό το σκοπό.

Το Δεκαπενταύγουστο όπως κάθε χρόνο, έγιναν και τούτο το καλοκαίρι από τον πολιτιστικό σύλλογο Βούρμπιανης, πολλές και ωραίες εκδηλώσεις.

Στις 12-13 και 14/8 στο γήπεδο του μπάσκετ-Μπωλ, έλαβε χώρα συνάντηση καλαθόσφαιρας, μεταξύ των ομάδων Βούρμπιανης - Οξυάς - Πληκάτι - Ασημοχώρι και Χιονιάδες. Νικήτρια του τουρνουά αναδείχτηκε η ομάδα της Οξυάς. Στη νικήτρια απονεμήθηκε κύπελο και μετάλλια σε όλους τους αθλητές.

Στις 13.8 διεξήχθη επίσης ανώμαλος δρόμος κάνοντας το γύρο της Βούρμπιανης: Βραβεία απονεμήθηκαν σε όλα τα παιδιά που συμμετείχαν σε αυτόν.

Στις 14.8 εψάλη Μέγας εσπερινός με λιτάνευση της Ιερής εικόνας της Παναγίας.

Επίσης στις 14.8 έγινε ο ετήσιος απολογισμός του πολιτιστικού συλλόγου, τον οποίο παρακολούθησαν πολλοί συγχωριανοί, μετά το πέρας του οποίου ακολούθησε πολύωρη συζήτηση.

Στις 15.8 εορτή κοιμήσεως της Θεοτόκου, μεγάλο πλήθος συγχωριανών

παρακολούθησε την θεία λειτουργία στον ιερό ναό της Παναγίας μας.

Το Σάββατο το βράδυ 16.8, στο προαύλιο του Πολιτιστικού συλλόγου, με τη συμμετοχή όλων των συγχωριανών και πολλών κοντοχωριανών, έγινε γλέντι. Μετά από σύντομη ομιλία του Προέδρου του πολιτιστικού συλλόγου κυρίου Νικ. Μάτσακα, εμφανίστηκε ο χορευτικός όμιλος, αποτελούμενος από αγόρια και κορίτσια της Βούρμπιανης, τα οποία με τις τοπικές φορεσιές και τους τοπικούς χορούς έδωσαν ξεχωριστή ομορφιά στην εκδήλωση και στη συνέχεια ακολούθησε γλέντι με χορούς και τραγούδια μέχρι πρωΐας με τη συμμετοχή όλων των συγχωριανών και των φίλων της Βούρμπιανης. Την εκδήλωση τίμησαν με την παρουσία τους ο πρόεδρος και ο αντιπρόεδρος του Συλλόγου Ασημοχωρίου Αθηνών κύριοι Β. Γιαννούλης και Χρ. Χολέβας.

Αξίζουν θερμά συγχαρητήρια στον πρόεδρο του πολιτιστικού συλλόγου κύριο Νικ. Μάτσακα και όλα τα μέλη του Δ.Σ. για τις υπεράνθρωπες προσπάθειες που καταβάλουν για την επιτυχία των εκδηλώσεων, αλλά και στο να αποκτά ζωντάνια τους καλοκαιρινούς μήνες η Βούρμπιανη.

Τέλος την Κυριακή το πρωί 17.8 μετά την θεία λειτουργία, εψάλη το καθιερωμένο μνημόσυνο υπέρ των μεγάλων ευεργετών του χωριού μας, της Βούρμπιανης, όπου όλοι οι συγχωριανοί μαζί με τους εκπροσώπους της επιτροπής του κληροδοτήματος Χαρίση ΖΗΚΟΥ κυρίους Ιωάννη Κιτσαντώνη και Γεώργιο Γκιώκα, τίμησαν με την παρουσία τους τους Μεγάλους ευεργέτες του χωριού μας, της Βούρμπιανης. Το μέλος της επιτροπής του κλη-

ροδοτήματος κύριος Γεώργιος Γκιώκας εξεφώνησε τον ακόλουθο λόγο.

Αιδεσιμότητα

Κύριε πρόεδρε

Αγαπητές και αγαπητοί συγχωριανοί φίλες και φίλοι της Βούρμπιανης

Σήμερα είμαστε όλοι εδώ στον Ιερό χώρο της Παναγίας μας για ν' αναπέμψουμε την επιβαλλόμενη δέηση προς τον μεγαλοδύναμο, περί αναπαύσεως των ψυχών των μεγάλων ευεργετών και δωρητών του χωριού μας.

Τιμούμε το Χαρίση Ζήκο, τη σύζυγό του Ελένη.

Τιμούμε τους Αλέξη Τράντα.

Νίκο Παπασωτηρίου

Δημήτριο Τζόγια

Χρήστο Ψύλλα

Ζήση Κιτσαντώνη

Απόστολο Στράτο

Ζήση Σωτήρη

Θεμιστοκλή Πάνο

Ρίζο Ζήκο

Βασίλειο Μελλά

Τιμούμε και όλους εκείνους, που προσέφεραν από το υστέρημά τους, για την αγαπημένη μας Βούρμπιανη.

Όλους μαζί και έναν έκαστο χωριστά, τους βλέπουμε εδώ με τα μάτια της ψυχής μας λεγοντάς τους, ότι τους ευγνωμονούμε και προσευχόμεθα στο μεγαλοδύναμο, όπως εντάξει τας ψυχάς των εν σκηναίς δικαίων.

Είναι τιμή όλων μας, αγαπητοί μου συγχωριανοί, γιατί με την παρουσία μας εδώ κάθε χρόνο, στον ιερό χώρο της Παναγίας μας, τιμώντας τους αείμνηστους λάτρεις του χωριού μας, δεν κάνουμε τίποτε περισσότερο από αυτό που μας επιβάλλει η συνείδησή μας ν' ανανεώνουμε την ευγνωμοσύνη που αισθανόμαστε προς τους ευεργέτες μας για τη μεγάλη τους προσφορά. Μιας προσφοράς που χωρίς

αυτή, αν όχι αδύνατον, θα ήταν πάρα πολύ δύσκολο εμείς οι νεότεροι, αφ' ενός να κατασκευάζουμε έργα και αφ' ετέρου να συντηρούμε τα μνημεία που παραλάβαμε από τους προγόνους μας, με την υποχρέωση να τα παραδώσουμε και εμείς με τη σειρά μας στις νεότερες γενιές, για να μην ισοπεδωθούν από την καταστροφική μανία του χρόνου.

Ο πρώτος συγχωριανός μας που άνοιξε το δρόμο της ευεργεσίας το έτος 1983, ήταν ο μεγάλος μας ευεργέτης Χαρίσης Ζήκος και στη συνέχεια, μιμούμενοι το παράδειγμά του, ακολούθησαν και οι άλλοι αείμνηστοι συγχωριανοί μας που προανέφερα. Επιθυμία δε όλων ήταν, η καλύτερη διαβίωση των κατοίκων της Βούρμπιανης.

Το ότι ο φωτεινός δρόμος που πρώτος χάραξε ο μεγάλος μας ευεργέτης Χαρίσης Ζήκος και συνέχισαν οι υπόλοιποι αείμνηστοι ευεργέτες μας, είναι βαθιά χαραγμένος στις καρδιές και των νεωτέρων Βουρμπιανιτών μας το διαβεβαιώνει και το γεγονός ότι πρόσφατα ο σύνδεσμός μας στην Αθήνα, είχε την τιμή ν' ανακηρύξει σε μεγάλους ευεργέτες δυο εκλεκτούς συγχωριανούς μας, τη μεγάλη αρχόντισσα, την ωραία Ευγενία ΣΟΜΠΟΛΑ-ΤΖΟΓΙΑ τέκνο του αείμνηστου Δημητρίου Τζόγια και τον πραγματικό λάτρη της Βούρμπιανης κύριο Χρήστο ΤΣΟΥΚΑΛΗ.

Πέραν όμως όλων αυτών, όλοι οι Βουρμπιανίτες και οι Βουρμπιανίτισσες όπου και αν βρίσκονται, δεν ξεχνούν ποτέ το χωριό τους και σε κάθε πρόσκληση είναι πάντοτε παρόντες.

Αυτός ο δρόμος αγαπητοί μου συγχωριανοί, δεν θα πρέπει να κλείσει ποτέ.

Όλοι μας έχουμε υποχρέωση να μεταφέρουμε και στα παιδιά μας την παρακαταθήκη που μας άφησαν και να τους στείλουμε σήμερα νοερά την υ-

πόσχεση ότι θα προσφέρουμε πάντοτε κάθε δυνατή βοήθεια για να κρατήσουμε ζωντανή την αγαπημένη μας Βούρμπιανη, ώστε να συνεχίσει να είναι σύμφωνα με την επιθυμία αυτών που σήμερα τη μνήμη επιτελούμε το Κεφαλοχώρι, αλλά και το στολίδι της περιοχής.

Επί τη ευκαιρία θα ήθελα να δηλώσω ότι, η επιτροπή του κληροδοτήματος νοιώθει μεγάλη ικανοποίηση, γιατί κατάφερε έστω και αργά να πραγματοποιήσει μια μεγάλη απόφαση που είχε παρθεί από τους αείμνηστους συγχωριανούς μας Σωκράτη Λάλο, αλλά και τον επίτιμο πρόεδρο του Συνδέσμου Αθηνών κύριο Ναπολέοντα Μπάρκη, απόφαση που κατά λέξη έλεγε: "Για ν' αναπτυχθεί το χωριό ομοιόμορφα και να έχουν την δυνατότητα όλοι οι Βουρμπιανίτες ν' αναγείρουν ή να συντηρούν τις πατρογονικές τους οικίες, επιβάλλεται το συντομότερο δυνατόν, να κατασκευασθούν όλοι οι περιφερειακοί δρόμοι που ενώνουν τους μα-

χαλάδες".

Η σοφή σκέψη τους σήμερα έγινε πραγματικότητα και εκφράζουμε τις θερμές μας ευχαριστίες σε όλους τους συγχωριανούς, που συνέβαλαν με οποιοδήποτε τρόπο στις προσπάθειές μας αυτές.

Ιδιαίτέρως για τα φετινά έργα ευχαριστούμε το συγχωριανό μας κύριο Απόστολο Σιώτο του οποίου η συμβολή υπήρξε αποτελεσματική.

Τελειώνοντας, οι ευεργέτες και οι δωρητές του χωριού μας, αγαπητοί μου συγχωριανοί, δεν απέθαναν αλλά ζουν εις τα έργα της αγάπης των.

Ζουν και θα ζουν πάντοτε και θα προβληματίζουν όλους εμάς και θα μας καθοδηγούν στην κατά δύναμη προσφορά προς τη Βούρμπιανη που τόσο πολύ εκείνοι αγάπησαν.

Ας μείνει χαραγμένη βαθιά μέσα στις ψυχές όλων μας, αιωνία η μνήμη τους.

Γ. Γκιώκας

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΩΤΩΝ

Όπως κάθε χρόνο έγινε και φέτος στις 6 Αυγούστου, εορτή του Σωτήρος, το παραδοσιακό πανηγύρι του χωριού μας στο ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ της Κόνιτσας.

Η επιτυχία ήταν μεγάλη, ο κόσμος που παρευρέθηκε πολύς, το κέφι μεγάλο.

Γλέντησαν όλοι μέχρι πρωΐας με το απαράμιλλο παραδοσιακό συγκρότημα του Μιχάλη Πανουσάκου μέχρι

πρωΐας.

Ευχαριστούμε όλους όσους μας τίμησαν και τους καλούμε και του χρόνου την ίδια ημερομηνία να έλθουν ξανά να γλεντήσουμε όπως και φέτος.

Ευχαριστούμε επίσης το περιοδικό Κόνιτσα για τη φιλοξενία που μας παρέχει κάθε φορά που θα το χρειαστούμε.

Ο Σύλλογος Μοναστηριωτών

ΕΟΡΤΑΣΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΣΤΟ ΜΟΛΥΒΔΟΣΚΕΠΑΣΤΟ

Ο Πολιτιστικός - Μορφωτικός Σύλλογος Μολυβδοσκεπάστου, με την ευκαιρία του εορτασμού της μνήμης των Αγίων Αποστόλων-Πολιούχων του Χωριού-, οργάνωσε με απόλυτη επιτυχία τριήμερες εορταστικές-πολιτιστικές εκδηλώσεις στις 28-29 και 30 Ιουνίου 1997. Το όλο πρόγραμμα των εκδηλώσεων είχε ως εξής:

1. 28 Ιουνίου 1997 (ημέρα Σάββατο) ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΑ ΜΟΛΥΒΔΟΣΚΕΠΑΣΤΟΥ - ΕΝΑΡΞΗ ΠΑΝΗΓΥΡΙΟΥ

Το Σάββατο το βράδυ στην κεντρική πλατεία του Αγίου Ευσταθίου του Χωριού, άρχισαν οι πολιτιστικές εκδηλώσεις. Μπροστά σε πάρα πολλούς προσκεκλημένους και επισκέπτες ο Πρόεδρος του Συλλόγου κ. Μάνης Μιχαήλ απηύθυνε χαιρετισμό, ευχαριστώντας όλους όσους ετίμησαν την εκδήλωση. Στη συνέχεια και σύμφωνα με το πρόγραμμα το λόγο έλαβε η κ. Κεφαλλωνίτου, Προϊσταμένη της 8ης Εφορείας Βυζαντινών Αρχαιοτήτων με θέμα: ΤΑ ΜΝΗΜΕΙΑ ΤΟΥ ΜΟΛΥΒΔ/ΣΤΟΥ ΚΑΙ Η ΕΝΤΑΞΗ ΤΟΥΣ ΣΕ ΜΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΔΙΑΔΡΟΜΗ.

Μετά από την κ. Κεφαλλωνίτου, ο συνταξιούχος Εκπ/κός κ. Ριστάνης Απόστολος εισηγήθηκε το θέμα: ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΤΟΥ ΜΟΛΥΒΔΟΣΚΕΠΑΣΤΟΥ και επακολούθησαν ερωτήσεις και απαντήσεις από τους εισηγητές.

Την πολιτιστική ημερίδα του Συλλόγου ετίμησαν με την παρουσία τους: η κ. Κεφαλλωνίτου με τους συνεργάτες της, ο Πρόεδρος του 2ου Συμβουλίου Περιοχής κ. Γαργάλας Παναγιώτης, ο Προϊστάμενος της ΔΟΥ Κόνιτσας κ. Σκούφης Γεώργιος, το εκδρομικό γκρουπ του τουριστικού γραφείου

του κ. Συρίγου, το Δ/κό Συμβούλιο του Πολιτιστικού Συλλόγου Σκλίβανης Ιωαννίνων με το χορευτικό τους και πλήθος κόσμου.

Την έναρξη του παραδοσιακού-λαϊκού Πανηγυριού έκανε το χορευτικό Σκλίβανης και ακολούθησε γλέντι μέχρι πρωίας!!!.....

2. 29 Ιουνίου 1997 (Ημέρα Κυριακή) ΔΕΥΤΕΡΗ ΗΜΕΡΑ ΠΑΝΗΓΥΡΙΟΥ

Το πανηγύρι μας συνεχίστηκε και την Κυριακή το βράδυ με το δημοτικό συγκρότημα του Δημήτρη Χαρισιάδη (Τάκη-Λούκα) και τον υπέροχο εκφραστή του ηπειρώτικου τραγουδιού ΣΑΒΒΑ ΣΙΑΤΡΑ, του οποίου την προσφορά στο δημοτικό τραγούδι ο Σύλλογος του χωριού τίμησε με αναμνηστική πλακέτα. Η προσέλευση του κόσμου, υπήρξε αθρόα και συγκινητική και το γλέντι κράτησε μέχρι τις πρωινές ώρες!....

3. 30 Ιουνίου 1997 (Ημέρα Δευτέρα) ΤΡΙΤΗ ΗΜΕΡΑ ΠΑΝΗΓΥΡΙΟΥ - ΕΟΡΤΗ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

Το πρωί της Δευτέρας -Εορτή των Αγίων Αποστόλων- στον ομώνυμο καθεδρικό ναό τελέστηκε Αρχιερατική Θεία Λειτουργία, Προεξάρχοντας του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτη μας κ.κ. Ανδρέα, στην οποία παραβρέθηκαν: η Δήμαρχος της Φιλοθέης Αττικής κ. Ελένη Παναγιωτοπούλου με το Δημοτικό Συμβούλιο και αρκετούς εκδρομείς που ήρθαν στο χωριό μας για αδελφοποίηση του Δήμου με την Κοινότητά μας, ο Δ/ντής του 583 Τ. Πεζικού, ο Υποδιευθυντής της Αστ. Διευθύνσεως Ιωαννίνων κ. Μάλλιος Βασίλειος, ο κ. Δ/τής του Τ.Ε. Κόνιτσας, οι Πρόεδροι του Πολιτιστικού Συλλόγου και Αγροτικού Συνεταιρισμού του χωριού μας

κ.κ. Μάνης Μιχαήλ και Τσίπης Απόστολος και πλήθος κόσμου.

Μετά τη Λειτουργία, στο χώρο της πλατείας Δαβάκη και του Ηρώου της Κοινότητας τελέστηκε από τον Σεβασμιώτατο τρισάγιο, έγινε κατάθεση στεφάνου από την κ. Δήμαρχο και μέσα σε συγκινητική ατμόσφαιρα η κ. Δήμαρχος Φιλοθέης παρέδωσε στον Δ/τή του Τάγματος την γαλανόλευκη ελληνική μας σημαία, δείγμα της αγάπης και του σεβασμού του Δήμου Φιλοθέης στις Ένοπλες Δυνάμεις μας και στους ακρίτες-φρουρούς στρατιώτες μας!!!...

Στη συνέχεια όλοι οι κάτοικοι του χωριού, με τους επισκέπτες μας και τη συνοδεία των λαϊκών οργάνων, επανέλαβαν την κατ' έτος καθιερωμένη εθιμική επίσκεψη στους εορτάζοντες!!!... Το μεσημέρι στην αίθουσα του Πολιτιστικού Κέντρου του χωριού, έγινε η

τελετή της αδελφοποίησης.

Το βράδυ συνεχίστηκε το παραδοσιακό πανηγύρι με το χορευτικό του Συλλόγου Σουλιωτών, το χορό των γερόντων του χωριού και το ξεφάντωμα όλων των παραβρισκομένων!...

Ο Πρόεδρος του Πολιτιστικού μας Συλλόγου κ. Μάνης, ευχαρίστησε όλους τους πανηγυριώτες, στην δε κ. Δήμαρχο Φιλοθέης παρέδωσε αναμνηστική του χωριού μας πλακέτα. Ο Πρόεδρος του Αγροτικού Συνεταιρισμού μας κ. Τσίπης φιλοδώρισε στην κ. Δήμαρχο καλαίσθητο χειροποίητο καλάθι με προϊόντα παραγόμενα στο χωριό μας (τσίπουρο, κρασί, τραχανά κ.λπ.)!...

Το γλέντι κράτησε μέχρι το πρωί, μέσα σε πραγματικό λαϊκό πανηγυριώτικο ξεφάντωμα!...

A.P.

ΑΝΘΩΜΕΛΟ	ΓΡΑΜΜΟΥ
ΓΥΡΗ	ΒΑΣΙΛΙΚΟΣ ΠΟΛΤΟΣ
	
ΖΑΡΡΟΣ ΓΡΗΓΟΡΗΣ	
ΚΟΝΙΤΣΑ	ΤΗΛ 0655 99089
	0665 27597

Διαθέτουμε τσίπουρο γνήσιο, άριστης ποιότητας από ντόπια σταφύλια. Δημ. Στεφάνου Κόνιτσα Τηλ. (0655) 22797

BURDA - MODES

ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΚΕΝΤΡΟ
ΚΟΠΤΙΚΗΣ-ΡΑΠΤΙΚΗΣ

Εκπαίδευση θεωρητική-πρακτική
Τμήματα ολιγομελή για όλες τις φίλες της ραπτικής, αρχάριες ή προχωρημένες
Πλούσια συλλογή σε patron, υφάσματα και περιοδικά μόδας.

Απευθυνθείτε:

Κα ΕΛΛΗ ΠΑΠΠΑ - ΚΟΥΡΟΥΤΗ

Καραϊσκάκη 2 (Άλσος) Ιωάννινα

τηλ. 26 - 964

ΧΡΗΣΤΟΣ ΓΚΟΓΚΟΣ
ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ

Ερμού 73 - Πλατεία Αγ. Σοφίας

Τηλ. 269342 - Θεσ/νίκη.

ΑΓΝΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ ΠΗΓΗ (ΠΕΚΛΑΡΙ)

Επτά χιλιόμετρα έξω από την Κόνιτσα και πίσω από τον Προφήτη Ηλία, μέσα στο όμορφο πεύκο και στο γραφικό δένδρο (κ. Ντούσκο), βρίσκεται το ωραίο και αθόρυβο χωριό Πηγή, γνωστό σε πολλούς με το όνομα (Πεκλάρι).

Ένα χωριό με άπειρη ομορφιά, με πολλή ηρεμία και με άπειρα υλικά και ηθικά προσόντα που οι μεγάλοι φορείς δεν τα προσέχουν, δεν τα τιμούν ώστε να το βοηθήσουν να βγει από το μαρασμό και την αφάνεια.

Κάνουν Συνέδρια - Συμπόσια - μπουφέδες και ψάχνουν να βρουν τρόπους και κίνητρα για το καλό της περιοχής, χωρίς να εκμεταλλεύονται αυτά που τους προσφέρει αθόρυβα και άφθονα και χωρίς πολλά χρήματα το χωριό μας.

Αναφέρομαι στην όμορφη Κατασκήνωσή μας, που είναι Κατασκήνωση - Πηγής - Κόνιτσας και όχι Κατασκήνωση Κόνιτσας όπως έγραψε κάποιος Κονιτσιώτης.

Με τη βοήθεια του Ε.Ο.Τ. και άλλων φορέων αυτό το αγνό διαμάντι θα ήταν το καλύτερο καλοκαιρινό και χειμερινό θέρετρο, ο καλύτερος τουριστικός ντελάλης και για την Επαρχία μας και για το χωριό μας, αλλά με την γραφειοκρατία και την αδιαφορία των αρμοδίων πάει χαμένη αυτή η ομορφιά.

Όμως εμείς οι χωριανοί δεν μένουμε αδιάφοροι, δεν περιμένουμε μεγάλους και τρανούς για να ζωντανέψει το χωριό μας κάνουμε όμορφες εκδηλώσεις που μένουν στις καρδιές μας και όχι στα χαρτιά.

Στις 12 Μαΐου, την ημέρα που γιορτάζουν οι Μητέρες όλου του κόσμου, κάνουμε μια απλή και γεμάτη αγάπη

γιορτούλα.

Όταν τελείωσε η λειτουργία μαζευτήκαμε στο χαγιάτι της εκκλησίας όλες οι γυναίκες του χωριού. Μια κυρία, με συγκίνηση μας είπε το γνωστό σε όλους μας ποίημα "Μάνα κράζει το παιδάκι, μάνα ο νιός και μάνα ο γέρος" αχ τι όνομα γλυκό".

Μετά μας τόνισε την αξία της μάνας, τις θυσίες που κάνει και τον αγώνα ως τα γεράματά της· να βγούν τα παιδιά της ικανοί άνθρωποι στην κοινωνία, και η ίδια να είναι φωτινό παράδειγμα γι' αυτά.

Μετά η κάθε μάνα πήρε ένα όμορφο αγριολούλουδο και ένα γλυκό και έφυγε για το σπίτι της συγκινημένη και ευτυχισμένη γιαυτή την μικρή και απλή εκδήλωση.

Το χωριό δε σταμάτησε σ' αυτή την εκδήλωση.

Στις 30 του μηνός έρχονται στο χωριό μας με αρχηγό τον εκλεκτό μας χωριανό Κων/νο Γ. Κίτσιο οι συνταξιούχοι του Δήμου Αθηναίων για να τελέσουν μνημόσυνο ενός καλού χωριανού και συναδέλφου τους Φώτιου Κίτσιου. Οι άνθρωποι αυτοί μείνανε έκθαμβοι από την ομορφιά που είδανε στο δρόμο· γίνανε για το χωριό μας οι καλύτεροι τουριστικοί άγραφοι οδηγοί. Δεν χρειάζεται να πας στην Ελβετία ή Αυστρία για να δεις αυτά τα τοπία, υπάρχουν στην γλυκιά μας πατρίδα και μάλιστα τα βρήκαν στο χωριό μας. Νόμιζαν ότι θα βρουν κάποιο άδειο κουτσοχώρι, μια έρημη εκκλησιά και όμως βρήκαν πολύ και απλό κόσμο και μια εκκλησία ανώτερη από τη Μητρόπολη. Δεν ξέρανε τι να πρωτοθαυμάσουν: τοπία, βυζαντινές ομορφιές ή το χωριάτικο στάρι που μοίραζαν πατροπαράδοτα οι γυναίκες. Τε-

λειώνοντας το μνημόσυνο, σαν χωριανοί τους καλοσωρίζουμε και μεις γραφικά.

Αντί για λουλούδια από ανθοπωλεία και κλαδί ελιάς που προσφέρουν οι Αθηναίοι, εμείς τους υποδεχθήκαμε με μια κανίστρα γεμάτη καρύδια, στολισμένη με τσάϊ και χαμομήλι, προϊόντα του χωριού μας. Καρύδια για να ζωηρέψει η καρδιά τους και τσάϊ και χαμομήλι να ηρεμήσει η ταλαίπωρη από το νέφος ψυχή τους.

Ακολούθησε το τσίπουρο, οι όμορφες τοπικές πίτες και ξυνάδια. Έφυγαν αυτοί οι άνθρωποι με τις πιο όμορφες και γραφικές εντυπώσεις από το χωριό μας και με την υπόσχεση ότι θα

ξανάρθουν σύντομα.

Αυτά τα ωραία γίνονται στο χωριό μας που μπορούν να βγάλουν ασπροπρόσωπα τα διάφορα προγράμματα του Ε.Ο.Τ. και να γίνει γνωστή και η Επαρχία μας και το χωριό μας.

Δυστυχώς όμως οι μεγάλοι του τόπου μας καταπιάνονται με τυπικά συμπόσια και συνέδρια και δεν ασχολούνται με αγνές και γεμάτες ζωντανία εκδηλώσεις που διψά και έχει ανάγκη ο κόσμος. Εμείς προσφέρουμε έργα και πράξεις, χωρίς πολλά έξοδα, αρκεί να ζωντανεύει που και που το χωριό μας, ας τα διαβάσουν και ας τα τιμήσουν οι αρμόδιοι.

Ολγα Χούψα. Πηγή 20/6/97

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΤΗ ΣΥΝΤΑΞΗ

“ΚΟΝΙΤΣΑ”

ΟΡΓΑΝΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Περιοδικό ποικίλης ύλης
(Υπεύθυνος κ. Σωτ. Τουφίδης)

Χωρίς υπερβολή, μπορούμε να πούμε, πως ο ημερίσιος και περιοδικός Τύπος, αποτελούν την τελευταία άμυνα όλων αυτών που αγαπούν αυτόν τον τόπο, στην καταστροφική μανία που έχει κατακυριεύσει τους σύγχρονους Νεοέλληνες για τη γλώσσα μας και τον πολιτισμό μας.

Μιλώ ιδιαίτερα, για τα καλά γνήσια ελληνικά περιοδικά που εμπνέονται από την Ελλάδα, την ιστορία, τον πολιτισμό της, τον τόπο μας, την επαρχία μας, την πόλη μας και μέσα σ' αυτά τα λίγα, συμπεριλαμβάνω και το περιοδικό “ΚΟΝΙΤΣΑ”, που έχει γνήσια ελληνική φωνή και ξέρει να τη χρησιμοποιεί σωστά, με ένταση και ειλικρίνεια, ώστε να μπορεί να φτάνει στα κέντρα λήψης των αποφάσεων. Το περιοδικό σας, εκπληρεί πλήρως την αποστολή και το σκοπό έκδοσης και κυκλοφορίας του. Και ιδιαίτερα, έχει αισθητική εμφάνιση, ποιοτική και πλούσια ύλη με ενδιαφέροντα θέματα για τους ντόπιους, αλλά και τους πανέλληνες αναγνώστες.

Σας ευχαριστώ για την αποστολή και σας εύχομαι μακροημέρευση και πρόοδο.

Αθήνα 23.7.1997

Νίκος Ανώγης
Λογοτέχνης - Κριτικός

Η ΕΚΔΡΟΜΗ ΤΗΣ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ ΣΤΗΝ ΠΟΥΡΝΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

Πριν από αρκετές ημέρες και συγκεκριμένα την τρίτη 13 Μαΐου 1997, η Γ' τάξη του Γενικού Λυκείου Κόνιτσας, στα πλαίσια της δωρεάς του κ. Νικολάου Τζουμέρκα, πραγματοποίησε εκδρομή στα χωριά Πουρνιά και Αγ. Παρασκευή.

Στην εκδρομή συμμετείχαν τριάντα μαθητές όλοι τελειόφοιτοι του Λυκείου, τους οποίους συνόδευαν η Λυκειάρχης κα Μιχαηλίδου Επίχαρις και οι κύριοι καθηγητές Βασιλείου Νικόλαος, Θεμελή Μαριάνθη, Καρακίτσιος Χαρίσης και Μήτσιος Θωμάς.

Αφετηρία για την εκδρομή μας ήταν η Κεντρική πλατεία της Κόνιτσας, από όπου και ξεκινήσαμε γύρω στις οκτώ το πρωί. Πρώτος σταθμός ήταν το χωριό Πουρνιά. Ένα όμορφο χωριό που βρίσκεται μεταξύ των ορέων "Κλέφτη" και "Γύφτισσα". Παλαιότερα το χωριό ονομάζονταν "Σταρίτσιανη".

Πηγαίνοντας προς το χωριό κάναμε

στάση σε ένα μονότοξο πέτρινο γεφύρι που χτίστηκε στα 1853.

Το γεφύρι αυτό αποτελεί ένα κλασικό παράδειγμα της αρχιτεκτονικής της περιοχής και είναι ένα από τα γνωστότερα γεφύρια της επαρχίας μας. Παραπλεύρως του γεφυριού, μέσα σε ένα κοίλωμα κάποιου αρκετά μεγάλου βράχου υπάρχει μια βυζαντινή αγιογραφία του Παντοκράτορα, η οποία αγιογραφήθηκε εκεί για να προστατεύει το χωριό.

Φτάνοντας στο χωριό αντικρύζει κανείς κάποια σύγχρονα οικοδομήματα, σε αντίθεση με το υπόλοιπο χωριό το οποίο αποτελείται από σπίτια που χτίστηκαν, όπως μαρτυρούν τα διάφορα οικόσημα, τον δέκατο ένατο αιώνα και στις αρχές του εικοστού.

Η Πουρνιά, όπως και τα περισσότερα χωριά της επαρχίας μας, στερείται από νεολαία. Οι λιγότεροι της κάτοικοι είναι όλοι τους άνθρωποι κάποιας ηλικίας.

Εκεί μας υποδέχτηκαν ο πρόεδρος, ο γραμματέας και λιγοστοί ηλικιωμένοι κάτοικοι. Η χαρά τους για την παρουσία τόσων νέων στο χωριό τους ήταν έκδηλη. Ο πρόεδρος μας ξενάγησε στο κλειστό πλέον (μα άλλοτε γεμάτο παιδιά) σχολείο του χωριού, το οποίο χρησιμοποιείται σήμερα ως εκλογικό κέντρο. Εκεί μας είπε κάποια πράγματα για την ιστορία του χωριού. Από το χωριό αυτό κατάγεται και ο ευεργέτης Βασ. Έξαρχος ο οποίος έχει αφήσει μια σημαντική πηγή εσόδων για το χωριό.

Όπως επισήμανε και ο ίδιος ο πρόεδρος τα χωριά της επαρχίας με την πάροδο του χρόνου ερημώνουν. Και ο ίδιος εάν δεν τον κρατούσε εκεί η δουλειά του, θα αναγκαζόταν να το εγκαταλείψει μαζί με την οικογένειά του, όπως και πολλοί άλλοι νέοι.

Έπειτα περιπλανηθήκαμε στα γραφικά δρομάκια του χωριού, με τα πέτρινα δώροφα σπίτια τα οποία δένουν άρρηκτα με το τριγύρω δασώδες οικοσύστημα. Εν συνεχεία επισκεφτήκαμε το ναό του χωριού όπου συγκεντρωθήκαμε και ψάλλαμε κάποια επίκαιρα τροπάρια.

Δεύτερος σταθμός της εκδρομής μας ήταν το χωριό Αγ. Παρασκευή ή Κεράσοβο όπως αλλιώς ονομάζεται. Το χωριό αυτό βρίσκεται κάτω από το δασωμένο "Ταμπούρι" (γνωστή τοποθεσία της Πίνδου από τον Ελληνοϊταλικό πόλεμο) και είναι μεγαλύτερο από το προηγούμενο.

Φτάνοντας στο Κεράσοβο μας υποδέχτηκαν τα μέλη του κοινοτικού συμβουλίου. Ξεναγός μας στο χωριό ήταν ο κ. Παπαγιάννης, γραμματέας του χωριού.

Όλοι μαζί επισκεφτήκαμε τον κεντρικό Ναό του χωριού, το καμπαναριό το οποίο είναι ένα από τα καλύτερα της περιοχής. Μέσα στο Ναό οι κάτοικοι μας είπαν κάποια πράγματα για την ιστορία του χωριού, επισημαίνοντας

κυρίως το ρόλο που διεδραμάτισε το χωριό την περίοδο του 1940.

Στη συνέχεια επισκεφτήκαμε το σχολείο που ενώ άλλοτε ήταν γεμάτο παιδιά σήμερα λειτουργεί μόνο με ένα μαθητή!

Η Αγ. Παρασκευή (Κεράσοβο) αποτελεί πόλο έλξης κάποιων τουριστών και γι' αυτό έχει και την κατάλληλη υποδομή (εστιατόρια, ξενοδοχεία κ.λπ.). Φυσικά πρέπει να τονίσουμε το γεγονός ότι και στα δύο χρόνια οι κάτοικοι μας προσέφεραν απλόχερα τη φιλοξενία τους.

Τελικά, γυρίσαμε και πάλι στη βάση μας γύρω στις τέσσερις το απόγευμα. Η γνωριμία με τα χωριά της επαρχίας μας ήταν θετική για όλους μας. Ελπίζουμε και ευχόμαστε η αγάπη των κατοίκων τους και η συμπαράσταση της πολιτείας να βοηθήσει στην άμβλυση του προβλήματος της ερήμωσής τους.

Β. Μάλιακας

ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΑΓΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΖΕΡΜΑΣ (ΠΛΑΓΙΑΣ) ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Με κατάνυξη και μεγαλοπρέπεια, κατά την έκφραση του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μας Δρυϊνουπόλεως Πωγωνιανής και Κονίτσης κ.κ. Ανδρέα καθαγιασθηκε από τον ίδιο και τη συνοδεία ευλαβών Κονιτσιωτιών ιερέων και ιεροψαλτών ο νέος ιερός Ναός του Αγίου Δημητρίου Πλαγιάς τη 10η Αυγ. 97, ημέρα Κυριακή.

Για την Πλαγιά η ημέρα αυτή ήταν μοναδική και ανεπανάληπτη. Με ιδιαίτερη χαρά όλοι οι Ζερματινοί ενωμένοι και αδελφωμένοι με την ίδια πίστη και το ίδιο φρόνημα συμμετείχαν στην πανηγυρική αυτή σύναξη για τα εγκαίνια του Ναού του προστάτη Αγίου του χωριού τους, του Αγίου Δημητρίου.

Ήλθαν για τα εγκαίνια στην Πλαγιά οι Ζερματινοί από την Αθήνα, τη Θεσ/νικη, τα Γιάννινα, την Καστοριά και εκπροσωποί τους από την Γερμανία (Δ. Καραγιάννης) και τη μακρινή Αυστραλία (Μ. Βλαχοπούλου). Τίμησαν με την παρουσία τους την πανηγυρική τελετή αρκετοί συντοπίτες μας των όμορφων χωριών Κεφαλοχωρίου, Επταχωρίου και Δροσοπηγής.

Οι περισσότεροι έβλεπαν για πρώτη φορά να ιεουργεί επίσκοπος στο χωριό τους και σχεδόν όλοι παρευρίσκονταν για πρώτη φορά σε τελετή εγκαίνιων ιερού Ναού, γι' αυτό έμειναν κατάπληκτοι και κατενθουσιασμένοι.

“Αφ' εσπέρας”, ο πρωτοπρεσβύτερος Δημ. Μαργαρίτης από την Οξυά (Βούρμπιαννη) και ο ιερέας Χρ. Σδούκος από το Κεφαλοχώρι με τη συνδρομή της εκκλησιαστικής επιτροπής είχαν ετοιμάσει τα πάντα για τα εγκαίνια.

Ο Σεβασμιώτατος έφθασε την Κυριακή “λιαν πρωί” κρατώντας τα ιερά λείψανα. Οι ιερείς και πολλοί από τους πιστούς τον υποδεχτήκαμε στο προαύλιο της Εκκλησίας. Χοροστάτησε, λειτούργησε και κήρυξε. Με την απλότητα που τον διακρίνει στη διάρκεια της τελετής εξηγούσε κάθε φορά τι έκανε και γιατί. Το κήρυγμά του κοσμημένο με όλες τις αρετές της τέχνης και του λόγου και με το περιεχόμενό του, όπως ταίριαζε στη περίπτωση και στο ακροτήριο, έδωσε πολλά μηνύματα και ωφέλησε τα μέγιστα. Οι

πάντες ομολόγησαν ότι δημιουργήθηκαν στις ψυχές τους “ισχυρά βιώματα” πίστης και εκκλησιαστικού τρόπου ζωής.

Μετά το τέλος της θείας λειτουργίας η Εκκλ. επιτροπή πρόσφερε καφέ, γλυκό και αναψυκτικά στην αίθουσα του Πολιτιστικού κέντρου, όπου μίλησε ξανά ο Σεβασμιώτατος, ο πρόεδρος του χωριού κ. Δημ. Τσάγκας και το μέλος του Νομαρχιακού Συμβουλίου κ. Ε. Παπαμιχαήλ.

Ο νέος Ναός του Αγίου Δημητρίου Ζέρμας που είναι τύπου βασιλικής, τρίκλιτος και λιθόκτιστος, οικοδομημένος όμως με σύγχρονα οικοδομικά υλικά δε θα αποτελεί μόνο το καύχημα της Ζέρμας και το λαμπρό στολίδι του χωριού, αλλά θα είναι η “εικόνα και το σπίτι του Θεού” στην ακροθιά αυτή της Κονιτσιώτικης γης που θα ενώνει στο διηνεκές τη γη με τον ουρανό, τους ζωντανούς με τους “κεκοιμημένους” και με τις γιορτές και τη λατρεία θα κάνει “μεθεκτό” μέσα στο “λειτουργικό χωροχρόνο” το Αιώνιο και το Άκτιστο, το πανυπερτέλειο κάλλος του Αγίου Θεού. Θα είναι μια πηγή της διαχρονικής εκκλ. παράδοσης και ζωής μια κρήνη της τοπικής ιστορίας-φυλάσσονται σ' Αυτόν πολλά κειμήλια της Μονής Ζέρμας-της ζωντανής λαϊκής ψυχής που εξακολουθεί να θέλει μαζί με τ' άλλα και σήμερα εκκλησία και παπά.

Να ευχηθούμε σύμφωνα με την ευχή της τελετής των εγκαίνιων ο Ναός του Αγίου Δημητρίου Ζέρμας να διαφυλαχθεί “ασάλευτος εις τους αιώνας” οι Ζερματινοί να χαίρονται γι' Αυτόν και να τον ολοκληρώσουν σύντομα με το Νάρθηκα και το καμπαναριό, όλοι δε όσοι παραβρέθηκαν στα εγκαίνια να θυμούνται τα λόγια του επιλόγου του κηρύγματος του Σεβασμιωτάτου, ο οποίος τόνισε “ότι έχουμε χρέος ν' αγωνιζόμαστε και να καθαρίζουμε τις καρδιές μας από παντός μολυσμού σαρκός και πνεύματος κατά το λόγο της Αγίας Γραφής και να μας αξιώσει όλους μας από την Ναόν αυτόν τον επίγειο και τον υλικόν να βρεθούμε εις τον επουράνιον Ναόν και εις το επουράνιον θυσιαστήριον της βασιλείας των Ουρανών....”

Ιωάννης Τσάγκας

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΕΣ ΦΡΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΟΜΙΛΟΥΜΕΝΗ

από τον Νικ. Χ. Ρεμπέλη,
φιλόλογο

Από τα μεσαιωνικά χρόνια πολλές φράσεις και αποφθέγματα από την Παλαιά Διαθήκη, από τα Ευαγγέλια, ιδιαίτερα αυτά της Μ. Εβδομάδος, τους ψαλμούς, τις διάφορες Ακολουθίες κ.λπ. μπήκαν στη νεοελληνική μας γλώσσα, διασώθηκαν μέχρι σήμερα και χρησιμοποιούνται από το λαό σε ανάλογες περιστάσεις. Αξίζει να δούμε μερικές απ' αυτές:

1. **Στήλη άλατος:** Κατά την Π. Διαθήκη η γυναίκα του Λωτ έγινε στήλη άλατος, όταν παραβαίνοντας την εντολή του Θεού, γύρισε πίσω να δει τι γινόταν στα Σόδομα και Γόμορρα. Η φράση λέγεται για κάποιον, που έμεινε άφωνος για κάτι το ανεπάντεχο.
2. **Σόδομα και Γόμορρα:** Κατά την Π. Δ. στις πόλεις αυτές υπήρχε μεγάλη έκλυση ηθών. Η φρ. λέγεται σήμερα σε παρόμοιες περιπτώσεις ηθικής ακολασίας.
3. **Αντί πινακίου φακής:** Ο γιος του Ισαάκ Ησαύ πούλησε τα πρωτοτόκιά του στο μικρότερο αδελφό του για ένα πιάτο φακή. Τη φράση τη λέμε για μια ανταλλαγή που δεν μας συμφέρει.
4. **Ανάστα ο Θεός:** (Έγινε το Αν.....). Στην πρώτη Ανάσταση του Μ. Σαββάτου, όταν ο παπάς λέει: "Ανάστα ο Θεός..." αρχίζουν να χτυπούν οι καμπάνες και σε πολλά μέρη οι εκκλησιαζόμενοι θορυβούν και χτυπούν με κρότο τα πόδια. Η φράση λέγεται για μεγάλο θόρυβο, φασαρία και αναστάτωση.
5. **Προφάσεις εν αμαρτίαις:** Από τον εκκλησιαστικό ύμνο "Κύριε εκέκραξα...". Λέγεται για αδικαιολόγητες δικαιολογίες.

6. **Ουκ έχει που την κεφαλήν κλίνη (όχι κλίνει):** Από τη γνωστή φρ. του Ευαγγελίου (Λουκ. 9, 58) "Ο υιός του Ανθρώπου ουκ έχει..."

7. **Χαίρε βάθος αμέτρητον:** Από τους χαιρετισμούς της Θεοτόκου. Τη φρ. τη λέμε κάπως ειρωνικά για κάθε τι που μας δυσκολεύει να το εξακριβώσουμε και να το κατανοήσουμε.

8. **Κοντός ψαλμός αλληλούϊα:** Αλληλούϊα σημαίνει στην εβραϊκή γλώσσα "δοξάζετε το Θεό". Η φρ. δηλώνει πως είναι περιττά τα πολλά λόγια.

9. **Αγρόν ηγόρασε:** (Λουκ. 14, 18). Από μια παραβολή του Ιησού, όταν κάποιος καλεσμένος στο δείπνο δικαιολογήθηκε πως δεν θα πάει, γιατί αγόρασε αγρό. Λέγεται για κάποιον που αδιαφορεί και δεν προσέχει όσα του λέμε.

10. **Έχε με παρητημένον:** Έτσι απάντησαν όλοι οι καλεσμένοι για το δείπνο. Τη φράση τη λέμε, όταν απορρίπτομε μια πρόταση, που μας έκανε κάποιος.

11. **Άρον άρον:** Από τη φρ. του Ευαγγελίου (Ιω. 19, 15) "Άρον άρον σταύρωσον αυτόν", δηλ. σηκωσε τον, πάρε τον. Σήμερα η φρ. λέγεται για κάτι που γίνεται βιαστικά, διά της βίας. "Τον πήραν άρον άρον".

12. **Βρώμα και δυσωδία:** Από τροπάριο της νεκρόσιμης Ακολουθίας, που αναφέρει ότι ο άνθρωπος, αφού ταφεί, γίνεται των σκωλήκων βρώμα (=τροφή) και δυσωδία (=δυσσομία). Η λέξη βρώμα (τροφή) δίπλα στη δυσωδία (κακή οσμή) πήρε κι αυτή την ίδια σημασία της δυσσομίας. Λέγεται για κάτι που μυρίζει άσχημα, βρωμάει.

13. **Βίος και Πολιτεία:** Τα Συναξάρια

διηγούνται λεπτομερώς τις περιπέτειες των Αγίων. Η φρ. λέγεται μεταφορικά για όσους έπαθαν πολλά ή και επί κακής σημασίας.

14. Είπα και ελάλησα: Κατά το Ευαγγέλιο (Ιω. 15, 22): “Ει μη ήλθον και ελάλησα αυτοίς αμαρτίαν ουκ είχαν”. Τη φρ. τη λέμε, όταν θέλουμε να βγούμε από κάποια ευθύνη, αφού πρωτύτερα διατυπώσαμε καθαρά την άποψή μας.

15. (Του έψαλε) τον αναβαλλόμενο: Ένα τροπάριο της Μ. Παρασκευής λέει: “Σε τον αναβαλλόμενον (=που ντύνεσαι) το φως ώσπερ ιμάτιον...”.

Το τροπάριο αυτό, όταν ψάλλεται, διαρκεί πολύ. Η φρ. λέγεται για παρατηρήσεις, που κάνει κάποιος σε άλλον και οι οποίες διαρκούν πολλή ώρα.

16. Φωνή βοώντος εν τη ερήμω: (Ματθ. 3,3). Αναφέρεται στο κήρυγμα του Ιω. Προδρόμου στην έρημο της Ιουδαίας. Σήμερα λέγεται με άλλο νόημα για κάποιον που τα λόγια και οι συμβουλές του δεν λαμβάνονται υπόψη, δηλ. μιλάει σε ώτα μη ακουόντων.

17. Από τον Άννα στον Καϊάφα: Γνωστό είναι ότι ο Ιησούς, μετά την προανάκριση από τον Άννα, οδηγήθηκε στον πρόεδρο του συνεδρίου των Αρχιερέων Καϊάφα, και έτσι η ανάκριση πήρε μάκρος. Τη φράση τη λέμε σήμερα, όταν πηγαίνομε από τον ένα στον άλλο, από γραφείο σε γραφείο, προκειμένου να διεκπεραιώσουμε μια υπόθεση.

18. Οι δε εννέα πού; (Λουκ. 17, 17). Ο Ιησούς εθεράπευσε δέκα λεπρούς, ένας όμως επέστρεψε να τον ευχαριστήσει. Λέγεται σε περιπτώσεις αχαριστίας κι αγνωμοσύνης ευεργετηθέντων.

19. Νηστεύσαντες και μη νηστεύσαντες: Είναι φράση από τον Κατηχητικό λόγο Ιω. του Χρυσοστόμου, που διαβάζεται μετά την Ανάσταση και καλεί όλους να χαρούν το Πάσχα. Λέγε-

ται, όταν θέλομε να συμμετάσχουν όλοι σε κάτι, είτε το αξίζουν είτε όχι.

20. Αρκετόν τη ημέρα η κακία αυτής: (Ματθ. 6, 34). Η φράση δηλώνει πως αρκεί για τη σημερινή μέρα η δική της ταλαιπωρία, αγωνία και φροντίδα. Προηγείται η φρ. “Η γαρ αύριον μεριμνήσει τα εαυτής”.

Θα παραθέσω τώρα και μερικές άλλες αξιοσημείωτες επιγραμματικές φράσεις: Σημεία των καιρών (Ματθ. 5, 12), ταύτα έδει ποιήσαι κακείνα μη αφιέναι (Λουκ. 11, 42), ου δύναται πόλις κρυβήναι επάνω όρους κειμένη (Ματθ. 5, 14), οι λίθοι κεκράζονται (Λουκ. 19, 40) δηλ. θα φωνάξουν τα άψυχα λιθάρια (όταν για ένα κατάφωρο αδίκημα όλοι σιωπούν), μετά φανών και λαμπάδων (Ιω. 18, 3, για γιορτάσιμη συνοδεία), μη γνώτω η αριστερά σου τι ποιεί η δεξιά σου (Ματθ. 6, 3), κ.λπ, κ.λπ.

Λέμε επίσης σήμερα: “Είναι ο Βενιαμίν” και εννοούμε το τελευταίο παιδί της οικογένειας, Μωραί παρθένοι (για έλλειψη προνοητικότητας, τω καιρώ εκείνω (για παλαιά γεγονότα), πρόβατο απολωλός (για παραστρατημένο άνθρωπο), Μέγας ει, Κύριε (για κάποια έκπληξη), Και έτερος Καππαδόκης (να κι άλλος που έρχεται και ανακατεύεται), Εποχή των παχειών αγελάδων (όχι παχέων) (εποχή ευφορίας και καλοπέρασης, όπως εξήγησε ο Ιωσήφ το όνειρο του Φαραώ κ.λπ., κ.λπ.

Παρέθεσα τις εκκλησιαστικές αυτές φράσεις όχι μόνο για να δείξω πόσο εύστοχα ο λαός τις χρησιμοποιεί για να επισφραγίσει πιο πειστικά και πιο έντονα τα λεγόμενά του, αλλά και για να επισημάνω τη φιλοσοφία εν γένει του Ευαγγελίου, με τις βαθυστόχαστες σκέψεις, τα υψηλά νοήματα και τα πολύ χρήσιμα ηθικά παραγγέλματα για μια ανώτερη πνευματική ζωή.

ΕΥΘΥΜΟΓΡΑΦΗΜΑ

“Αμ’ ετούτο τίνος είναι”;

Παλιότερα, το χωριό μου η Ο-ΞΥΑ, πανηγύριζε στις 20 του Ι-ούλη, τ’ Αη Λιώς. Εκείνη τη μέ-ρα όλο το χωριό καβάλα στα ζώα ή με-τα πόδια θα πήγαιναν στον Αη-Λιά. Μετά τη λειτουργία θάβγαιναν όλοι έ-ξω, θα άλλαζαν ευχές και θα κολάτσι-ζαν. Οι γυναίκες θα ξαναγύριζαν στο χωριό να φτιάξουν τα μπουρέκια για το μεσημέρι. Οι οργανοπαίκτες απ’ τη Βούρμπιανη πάντα μας έρχονταν. Ή-ξεραν ότι πολλά λεφτά δε θάβγαζαν, αλλά όλα τα σπίτια θα του έδιναν από ένα καλό κομμάτι μπουρέκι. Εντωμε-ταξύ θα ετοιμάζονταν και το ψητό. Φυσικά αυτό δεν ήταν ψητό γιατί, τι ψητό μπορούσε να ήταν αυτό, ένα ψη-τό για όλο το χωριό, μοιρασμένο σε α-νάλογες μερίδες. Εκείνοι που καλύτε-ρα απ’ όλους καταλάβαιναν ότι αυτό δεν ήταν ψητό, ήταν οι “μπακατίσιοι” του χωριού και ιδιαίτερα ο Λίας κι ο Α-ντώνης. Αφού δεν μπορούσαν να κά-νουν τίποτε άλλο, μια χρονιά συμφώ-νησαν οι δυο του στη γιορτή του Αη Λιά να βγάλουν για τον εαυτό τους δυο μερίδες καλύτερες απ’ τις άλλες. Συνήθως όταν μοιράζονταν το ψητό, ο Αντώνης κρύβονταν πίσω απ’ ένα δέν-δρο, δεν έβλεπε τις μερίδες κι ο Ηλίας τον ρωτούσε: “Τίνος είναι τούτο” κι ο Αντώνης έλεγε ένα απ’ τα ονόματα που ήταν γραμμένα για να πάρουν ψητό. Για τις δυο καλύτερες μερίδες, ο Λίας δε θάλεγε “τίνος είναι τούτο”, αλλά χαρακτηριστικά και πιο δυνατά θα φώναζε “αμ’ ετούτο τίνος είναι”; Έτσι κι έγινε. Άρχισε να μοιράζεται το ψητό κι ο Αντώνης έλεγε ένα απ’ απ’ τα ονόματα των χωριανών. Ήρθε η σειρά της καλής μερίδας κι ο Λίας

φωνάζει δυνατά, αλλά και χαρακτηρι-στικά: “Αμ ετούτο τίνος είναι; ο Αντώ-νης χωρίς δυσκολία απάντησε: Δικό μου κι η Αντώναινα πήγε και πήρε την καλή μερίδα. Η διανομή συνεχίζονταν κι όταν ο Λίας έπιασε στο χέρι του τη δεύτερη καλή μερίδα, φώναξε πάλι χαρακτηριστικά και δυνατά: “Αμ ετού-το τίνος είναι”; περιμένοντας να ακού-σει το όνομά του, αλλά ο Αντώνης εί-πε το όνομα του Παναγιώτη. Ο Λίας μην ακούγοντας το όνομά του, ξανα-φώναξε πιο δυνατά “Αμ’ ετούτο είπα, τίνος είναι”; Ο Αντώνης όμως το χαβά του, ξαναείπε πιο δυνατά το όνομα του Παναγιώτη. Η Παναγιώταινα, γε-μάτη χαρά πήγε και πήρε την καλή με-ρίδα. Τέλειωσε το μοίρασμα. Ο Αντώ-νης πέρασε απ’ το τραπέζι του Λία, έ-σφιξε δυο-τρία τσίπουρα και μετά πή-γε στο τραπέζι του.

Το γλέντι τελείωσε κι όλοι πήραμε το δρόμο για το χωριό. Πήγαμε για χρό-νια πολλά στα σπίτια που γιόρταζαν. Ο Αντώνης ήταν στα κέφια του κι ο Λίας έβραζε με το ξύγκι του, το φυ-σούσε και δεν κρύωνε με το χ’ νέρι που του ‘χε σκαρώνει ο Αντώνης. Όταν πήγαν και στο σπίτι του Λία που γιόρταζε, εκεί ο Αντώνης φτιαγμένος όπως ήταν, αγκάλιασε το Λία, τον φί-λησε και του είπε να τον σχωρέσει γι-αυτό που του είχε κάνει. Το γλέντι τέ-λειωσε με αγάπη σαν να μην είχε συμ-βεί τίποτε. Την άλλη χρονιά ξαναπή-γαμε στον Αη Λιά, πάλι έγινε γλέντι, αλλά άλλη κασκαρίκα δεν ξανάγινε.

“Αρχή άνδρα δείκνυσι”

Οδυσσέας Σκούρτης:

Η κοινωνική και πολιτική του δράση

Οι άνθρωποι ζουν στη μνήμη μας. Υπάρχουν μέσα μας για να μας θυμίζουν τη γήϊνη θέση μας και να μας βοηθούν στην αξία πραγμάτωση της ουσίας μας. Τα έργα τους, μαρτυρίες της ύπαρξής τους, αποτελούν την αναπνοή και τη μνήμη του τόπου όπου έζησαν.

Ο Οδυσσέας Σκούρτης ανήκει σ' αυτές τις σημαντικές προσωπικότητες που με την παρουσία τους και τη συμμετοχή τους στα κοινά επηρεάζουν πολύπλευρα τη δυναμική και εντέλει τη φυσιογνωμία του χώρου δράσης τους.

Προερχόμενος από μια οικογένεια με σπουδαία κοινωνική επιφάνεια δεν επαναπαύτηκε σ' αυτό, αλλά από νωρίς συμμετείχε αποφασιστικά στη δημόσια ζωή χωρίς να φείδεται χρόνου που είναι εξαιρετικά πολύτιμος για ανερχόμενο δικηγόρο.

Πολλά οφείλει ο Ορειβατικός Ιωαννίνων στον Οδυσσέα Σκούρτη ο οποίος μαζί με τον Κλέαρχο Στάρα ήταν από τα ιδρυτικά μέλη του Συλλόγου στη δεκαετία του '30.

Ιστορικές θα μείνουν οι εκδρομές στα βουνά του Παπίγκου παρέα με επώνυμους και ανώνυμους πράγμα που βοηθούσε στην πρόκληση ενδιαφέροντος για τον τόπο ήδη από την εποχή εκείνη. Και επειδή ήταν άνθρωπος που είχε αναπτύξει την κοινωνικότητά του σύμφωνα με τα αρχαιοελληνικά δημοκρατικά πρότυπα κρατούσε πάντα το σπίτι του ανοιχτό για τους δυνατούς και τους αδύνατους, για τους ταπεινούς και τους “υποληπτόμενους”.

Θεωρούσε τη δημιουργία συλλόγων πράξη πολιτισμού γιαυτό πολλά χρόνια αργότερα ήταν από τα ιδρυτικά μέλη του εξωραϊστικού συλλόγου Παπίγκου και αντιπρόεδρος κατά τη δεκαετία του '80.

Η επαγγελματική επίσης δράση ενός ατόμου καταδεικνύει πολλά στοιχεία της προσωπικότητάς του και τον καταξιώνει ή όχι ως πολίτη.

Γνωστή είναι η σταδιοδρομία του Οδ. Σκούρτη ως συμβολαιογράφου στη μεταπολεμική Κόνιτσα. Διορίστηκε Ειρηνοδικών Πάρεδρος του ειρηνοδικείου Κονίτσης από το 1950 μέχρι το 1952. Στην Κόνιτσα παρέμεινε ως το 1964 και στα χρόνια αυτά πολλά πρόσφερε στον απομονωμένο και στερημένο από βασικές υπηρεσίες, τόπο. Άνθρωποι της απομνημονεύουσας γενιάς τον θυμούνται να διεκπεραιώνει συμβολαιογραφικές πράξεις ακολουθώντας ημιονικούς δρόμους μια που οι συγκοινωνίες της εποχής ήταν υποτυπώδεις.

Συνταξιοδοτήθηκε το 1977 και έκτοτε άσκησε αποφασιστική επιρροή στα δρώμενα, πολιτικά και κοινωνικά της Κοινότητας Παπίγκου.

Άνθρωπος με σπάνια μόρφωση, δεινός ρήτορας, βαθύς γνώστης των προβλημάτων του τόπου και επίσης γαλαντόμος, ανιδιοτελής και ανοιχτοχέρης έφερε τη σφραγίδα μιας γενιάς Ζαγορισίων που με τα σημερινά δεδομένα είναι δύσκολο να ισχυριστεί κανείς ότι δεν έφυγε ανεπιτρεπτεί.

Διετέλεσε πρόεδρος της Κοινότητας Παπίγκου επί δυο συνεχείς τετραετίες (1982-1990). Αξίζει να αναφερθεί η α-

ξιοποίηση μακρινών πηγών και η ανακατασκευή δεξαμενής νερού στο Μικρό Πάπιγγο που έλυσε το πρόβλημα ύδρευσης στο χωριό. Επίσης βαρύνουσας σημασίας έργο είναι η ανακατασκευή του αμαξιτού δρόμου και η περάτωση ασφαλόστρωσης από το Μεγάλο στο Μικρό Πάπιγγο.

Έχοντας το σεβασμό των τοπικών αρχών καθώς και την αποδοχή της πολιτείας ο Οδ. Σκούρτης έδωσε έμφαση όχι μόνο σε έργα υποδομής αλλά και στον τονισμό της θέσης της κοινότητας στον ιστορικό χρόνο και της σημασίας της για την ευρύτερη περιοχή. Πολύ σημαντικό σε μια εποχή όπου ευδοκιμεί η δημιουργία τουριστικών καταλυμάτων και η προσέλκυση τουριστών, αλλά ταυτόχρονα κινδυνεύει

να αλωθεί η ιδιαίτερη ταυτότητα του χωριού.

Δικαιώνεται επομένως μέσα από την προσωπικότητα του ανδρός η πολιτική άποψη του Σοφοκλή που χρησιμοποιήθηκε ως τίτλος, ότι δηλαδή η άσκηση εξουσίας αποκαλύπτει το χαρακτήρα του ατόμου που την ασκεί. Η παρακάτω ρήση -μνημόσυνο για τον Οδ. Σκούρτη- απευθύνεται στους ανθρώπους που τον γνώρισαν και έζησαν μαζί του αλλά και σε όσους θα ακούσουν στο μέλλον γι' αυτόν: "Στη σχέση της μνήμης με το τώρα βρίσκεται η διάσταση που προσδιορίζει τη ζωή".

Γλυκερία Χριστοδούλου

1. Σοφοκλή, Αντιγόνη, εκδ. κάκτος
2. Γ. Λυμπερόπουλου, Παζαριού ανατομή, Αθήνα 1971.

ΓΕΩΡΓΙΑ ΖΩΓΡΑΦΟΥ-ΤΣΙΒΙΛΗ

Δικηγόρος

Παρνασσού 32-36
163 45 ΗΛΙΟΥΠΟΛΗ- ΑΘΗΝΑ

Τηλ. Γρ. : 9255742
οικία: 9716539

ΜΑΡΙΚΑΪΤΗ-ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΥ-ΜΑΤΣΗ

ΜΑΙΕΥΤΗΡ · ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΟΣ · ΟΓΚΟΛΟΓΟΣ
ΔΡ. ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ
ΜΕΤΕΚΠΑΙΔΕΥΘΕΙΣΑ ΣΤΗΝ ΟΓΚΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΚΟΛΠΟΣΚΟΠΗΣΗ
ΣΤΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ
"THE BIRMINGHAM AND MIDLAND HOSPITAL FOR WOMEN"
BIRMINGHAM ΑΓΓΛΙΑ
ΣΥΝΕΡΓΑΤΗΣ ΜΑΙΕΥΤΗΡΙΟΥ "ΛΗΤΩ"

ΔΕΧΕΤΑΙ: ΔΕΥΤΕΡΑ · ΤΕΤΑΡΤΗ · ΠΕΜΠΤΗ 6-8 Μ.Μ. ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΡΑΝΤΕΒΟΥ

ΛΙΤΣΙΟ
ΤΕΡΠΑΝΔΡΟΥ 2 & ΜΕΝΑΝΔΡΟΥ
ΓΚ 15126 ΠΕΡΙΟΧΗ Ν. ΛΕΣΒΟΣ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ
ΤΗΛ. 803152

Μην ξεχνάτε
τη συνδρομή σας.
Είναι το στήριγμα
του περιοδικού μας.

ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Ιούλιος		Αύγουστος
Ελάχ. θερμ.	13°	11°
Μεγ. θερμ.	38.8°	33°
Υγρασία	47%	50%
Ύψος βροχής	10.5 mm	17 mm.

ΙΑΜΑΤΙΚΑ ΛΟΥΤΡΑ ΚΑΒΑΣΙΛΩΝ

Εχω απασχολήσει, στο πρόσφατο παρελθόν, τις στήλες διαφόρων Εφημερίδων και Περιοδικών, για το πιο πάνω θέμα.

Ομολογώ, πως από πουθενά και από κανένα, δεν έλαβα καμιά απάντηση. Σκέφθηκα, μάλιστα, να απευθυνθώ και στο ιδιαίτερο γραφείο του κ. Πρωθυπουργού. Ύστερα όμως από ωριμότερη σκέψη, δεν το έπραξα. Είπα: Εδώ δεν απαντήθηκα από τους πλησιέστερους αρμοδίους, και θα μου δώσει σημασία, ύστερα από τα τόσα μεγάλα προβλήματα του Έθνους μας, πολιτικά τε και εθνικά, ο κ. Πρωθυπουργός!

Ας είναι. Θα αρχίσω από τις φετεινές εντυπώσεις μου, από τον λήγοντα μήνα Ιούλιο του '97. Βεβαιώνω ότι έμεινα ικανοποιημένος από αυτά που αντίκρισα. Επιμελημένος ο φωτεινός περίγυρος. Σωστή πληροφόρηση στους τοίχους και σε επίκαιρα σημεία, για την καθαριότητα κ.λπ. Το μεγάλο ωρολόϊ του τοίχου στην κατάλληλη θέση, για να πληροφορούνται οι λουόμενοι πότε μπαίνουν και πότε πρέπει να βγουν.

Τα καθαρά αποδυτήρια και τα WC έλαμπαν. Το νέο εκδοτήριο εισιτηρίων, στο κεντρικό κτίριο, στην πρόσοψη. Την ωραία, θαυμαστή και γλυκειά συμπεριφορά του προσωπικού προς όλους αδιακρίτως τους ανθρώπους, που φθάνουν από μακριά για να απαλύνουν τους πόνους των. Ακόμη τους όμορφους πάγκους για να κάνουν οι λουόμενοι ηλιοθεραπεία εννοείται, ξαπλωμένοι.

Μέσα στο ιαματικό νερό προσπάθησα με προσοχή να συλλέξω πληροφορίες, να ανταλλάξω σκέψεις, γύρω από την κατάσταση της υγείας και της ωφέλειας των λουομένων. Μεταξύ

των παθήσεων εδέσποζαν τα αρθρικά στα άκρα άνω και κάτω, αλλά και σε όλο το μυοσκελετικό σύστημα.

Ακόμη, τα γυναικολογικά και δερματικά σύνδρομα, καθώς και βρογχικά άσθματα, ωφελούνται πολύ.

Άνθρωποι που πήγαιναν συνέχεια δέκα χρόνια, έχουν λιγότερους πόνους το χειμώνα. Μια κυρούλα από τα χωριά του Μετσόβου, που ήταν συνέχεια στο κρεβάτι, και που τα αναλγητικά δεν της πρόσφεραν σχεδόν τίποτε, τώρα με τα συνεχή μπάνια κάνει όλες τις δουλειές του σπιτιού, σχεδόν άνετα, καθώς και αρκετές γεωργικές, σε σημείο που δεν το πιστεύει και η ίδια. Σε μερικούς ασθενείς με τις πιο πάνω παθήσεις, δεν διστάζουν οι ρευματολόγοι να τους υποδείξουν για θεραπεία, και τα ιαματικά λουτρά. Υπάρχουν όμως και συνάδελφοί των που αποτρέπουν να στείλουν στα μπάνια ασθενείς των.

Άκουσα και άλλα προβλήματα των λουομένων. Ένα που ήταν οπωσδήποτε το πιο σπουδαίο, είναι και το κατάλυμα. Θέλουν να διαμένουν τις μέρες που λούονται, εκεί στα λουτρά, γιατί δεν μπορούν να πηγαινοέρχονται. Κουράζονται πάρα πολύ. Το κατάλυμα χρειάζεται κι ένα εστιατόριο της προκοπής. Ακόμη και ένα "μπαρ" σωστό. Θα πει κάποιος ότι αυτά απαιτούν οικονομική αυτάρκεια. Ναι! Εκείνος που προγραμματίζει (15) μέρες μπάνια, έχει κάνει και το κουμάντο του. Εδώ βεβαίως απαιτείται η προνοιακή φροντίδα.

Και να γιατί! Όλοι οι λουόμενοι είναι μικροεισοδηματίες ή με μικρές συντάξεις. Η πολιτεία, να δίδει κάρτες για (15) μέρες, εις τους μη έχοντες (απορίας δηλ.) ώστε να μπορέσουν κι αυτοί να κάνουν τα μπάνια τους.

Έμαθα ότι η Κοινωνική Πρόνοια στην Ευρώπη είναι πολύ συγκροτημένη. Έχει πλαισιωμένα τα κέντρα της με Κοινωνικούς Λειτουργούς, που έχουν σαν "αξίωμα", ο ευρωπαϊκός πολίτης να τύχει της Κοινωνικής συνδρομής, χωρίς εμπόδια.

Να τολμήσουμε να κάνουμε κάποια σύγκριση της εδώ Πρόνοιας με εκείνην; Θα ήταν βεβαίως αστείο αυτό! Εδώ, δεν υπάρχει υποδομή σχεδόν πουθενά. Οι Δήμοι δεν έχουν Οργανισμούς δεν προβλέπουν θέσεις Κοιν. Λειτουργών, οι οποίες θα ήταν η πλέον αρμόδιες για να οργανώσουν την κάποια προνοιακή μορφή!

Όλων γίνονται κατά το δοκούν. Πρόγραμμα ή επιφανειακό και άκαρπο, ή κανένα.

Μα θα πει κάποιος, τι θέση έχουν αυτά με τα ιαματικά Λουτρά; Όλα είναι συνάρτηση αλλήλων. Μια αλυσίδα που λειτουργεί ομοιόμορφα και απρόσκοπτα σε απόλυτη αρμονία.

Και κάτι άλλο τώρα. Έχω αναφερθεί στο παρελθόν για το δρόμο που οδηγεί από το χωριό στα Λουτρά. Έχει επικίνδυνες, όσο τίποτε, τέσσερις κλειστές στροφές, οι οποίες στέκουν εκεί σαν λαιμητόμος. Όλες οι ενέργειες του Προέδρου έπεσαν στο κενό. Δεν εισακούσθηκε πουθενά ο άνθρωπος. Τέλεια αδιαφορία από τους αρμοδίους. Ενέκριναν προπέρισυ (22) εκατομμύρια, για τη βελτίωση του δρόμου. Καθυστέρησε η γραφειοκρατία, όπως συνήθως γίνεται, έπιασαν οι βροχές του Οκτώβρη, και το ποσό πή-

γε στην Κρήτη, που ίσχυαν καλύτερες καιρικές συνθήκες για έργα.

Εφέτος (1997) ενέκριναν κονδύλιο (60) εκατομμυρίων για τον ίδιο σκοπό, για τη διαπλάτυνση και βελτίωση του δρόμου και μου απάντησε ο Πρόεδρος Καβασίλων, ακόμη δεν έγιναν ούτε οι μελέτες. Πάνε λοιπόν κι αυτά εφέτος.

Η απορία μου είναι μόνο μια. "Ως πότε οι "Νεοέλληνες" θα καθεύδουν υπό μανδραγόραν"! Δεν πρέπει να ξυπνήσουν κάποτε; Καταντήσαμε χειρότεροι από τους "Τριτοκοσμικούς". Τί άραγε χρειάζεται για να ξυπνήσουμε! Ίσως... λέω, μαστίγιο; για να συνέλθουμε από το λήθαργο;

Με το μόνο που δεν ασχολούνται οι πολιτικοί μας είναι ο πολίτης και οι ανάγκες του. "Μεριμνούν και τυρβάζουν περί πολλών, εκτός από του ενός εστι χρεία".

Εντάξει: Να καταργηθεί η πελατειακή σχέση βουλευτή σχέση και ψηφοφόρου. Ποιός δεν το επιθυμεί αυτό! Οι πάντες, εκτός εκείνων που ονειροπολούν αείποτε. Αυτό για να γίνει, θα περάσουν ακόμη πολλά χρόνια!

Προσωπικά αναφωνώ "φευ" για όλα που συμβαίνουν στη ζωή.

Ο καλός Θεός, μας χάρισε το ίαμα. Εμείς πρέπει να τον ευγνωμονούμε, όσο ζούμε. Οι αρμόδιοι, πρέπει να ενσκήψουν στις ανθρώπινες ανάγκες, και να ανακουφίσουν, όσον αφορά εις την εξυπηρέτηση του κοινού.

Αχιλλεύς Γ. Κολιός

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΞΕΝΩΝΕΣ

ΜΟΛΙΣΤΑΣ

ΤΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙ ΑΓΙΟΥ ΚΟΣΜΑ στο Βασιλικό Πωγωνίου

Στις 23 το βράδυ του Αυγούστου, ετελέσθη ο μέγας εσπερινός με Ανοιξιατάρια κ.λπ. στο όμορφο παρεκκλήσι Αγίου Κοσμά - Βασιλικού. Ώρα 7 μ.μ. Μετά το άκουσμα από τις ηλεκτρικές καμπάνες “της Υπαπαντής” άρχισε να συρρέει το ποληπληθές εκκλησίασμα, μέσα στο ναό και σ’ όλον τον περίγυρο. Στο Βασιλικό έχω ψάλει πολλές φορές. Μα τώρα που είναι Αύγουστος έρχονται όλοι οι Αθηναίοι Βασιλικιώτες για να περάσουν λίγες μέρες μακριά από την τύρβη της πολύβουης Αθήνας, αλλά και για να προσκυνήσουν ακόμη την εικόνα του Αγίου Κοσμά και να ακουμπήσουν τέλος τον ξερό πλάτανο τον οποίο κτύπησε με το ραβδί του ο Άγιος λέγων: “Όταν θα κλείσει αυτή η τρύπα, τότε θάρθει το ποθούμενον” Δηλ. τότε θα ελευθερωθούμε από τους Τούρκους. Κι έκλεισε η τρύπα και ελευθερωθήκαμε.

Ο καλοντυμένος εκλεκτός Βασιλικιώτικος κόσμος παρακολούθησε με θρησκευτική κατάνυξη τον εσπερινό, με συνεχή σταυροκοπήματα και προσευχές, να αξιωθεί να έλθει του χρόνου πια. Στο τέλος, η επιτροπή μοίρασε και το πατροπαράδοτο λουκούμι σε όλους.

Την άλλη μέρα στις 7.30 το πρωί άρχισε ο όρθρος. Οι κυρούλες έφεραν το πρόσφορό τους και το χαρτί των ζώντων τε και τεθνεώτων, για να διαβάσουν οι παπάδες στην Προσκομιδή. Έλαμπε μέσα και έξω ο ιερός Ναός της Υπαπαντής. Στο τέλος της λειτουργίας διαβάστηκε και η αρτοκλασία και τα ονόματα εκείνων που την έ-

καναν.

Μετά το τέλος έγινε η πομπή, με εξαπτέρυγα, με ψάλτες και με όλο το εκκλησίασμα, ενώ κρατούσαν την εικόνα του Αγίου δυο γεροδεμένοι νέοι.

Στο περιβόλι έγινε στάση και δέηση υπέρ υγείας, των παραβρισκομένων και σωτηρίας των ψυχών των. Φθάσαμε πάλι στο ναύδριο του Αγίου, όπου έγινε αγιασμός και στο τέλος αγιάσθηκαν όλοι οι πιστοί. Ευχές ακούστηκαν πολλές και ασπασμοί ανταλλάχθηκαν μεταξύ των. Εγώ περιοδεύω πολλά χωριά, με ευκαιρίες και βλέπω πολλά. Τέτοια σύμπνοια, ομόνοια και αγάπη, μόνο στο Βασιλικό συνάντησα, μεταξύ των συναθρώπων.

Ίσως, κατ’ εμέ, το ευκατάστατο των περισσοτέρων, είναι η βασική αιτία της αγάπης των. Δεν υπάρχει ζήλεια. Είναι οι περισσότεροι ευχαριστημένοι. Και είναι γνωστό ότι, από το Βασιλικό βγήκε ο Πατριάρχης αοίδιμος Αθηναγόρας, οι γιατροί Κώστας Φίλιος, ο Τσιούκας, αείμνηστοι πια. Και μια χορεία ζώντων γιατρών όλων των ειδικοτήτων. Και ας μη λησμονούμε εδώ τον αείμνηστο καθηγητή και Υπουργό Παναγιώτη Χρήστου. Και άλλους πολλούς που εγώ δεν τους γνωρίζω.

Γενικά το Βασιλικό έχει μορφωμένο κόσμο. Ευγενικό κόσμο. Έξυπνο κόσμο. Διαφέρει από όλα τα χωριά μας. Αυτός ο κόσμος όταν είναι να γλεντήσει, να χορέψει, να τραγουδήσει, τα κάνει όλα τόσο όμορφα, τόσο ωραία, που είναι άξιος θαυμασμού. Ο Θεός να τους ευλογεί.

Αχιλλεύς Γ. Κολιός

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗ ΚΙΝΗΣΗ

Είναι ευχάριστο αυτό που παρατηρούμε σήμερα διότι βλέπουμε σε αρκετές πόλεις της χώρας μας μια μεγάλη μερίδα να αγαπάει και να ενδιαφέρεται για το καλό περιβάλλον.

Η στροφή αυτή όλους μας εκπλήσσει διότι στο μάθημα αυτό οι περισσότεροι δεν πιάναμε την βάση και για να μας βοηθήσουν οι αρμόδιοι έχουν δημιουργήσει Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης στις περισσότερες πόλεις.

Θα πρέπει να επισκεπτόμεθα τα κέντρα αυτά και κυρίως η νέα γενιά για να παίρνουμε εφόδια. Η πρόοδός μας θα εξαρτηθεί από εμάς.

Μέσα από τα κέντρα αυτά θα διδαχτούμε με ποιούς συγκεκριμένους τρόπους θα προστατεύσουμε το περιβάλλον, στην πράξη πλέον και όχι στην θεωρία. Αυτό είναι το χρέος το δικό μας.

Όσον αφορά τα μέλη των συλλόγων προστασίας του περιβάλλοντος, να μην βλέπουν την αποστολή που ανέλαβαν ως επάγγελμα.

Πρέπει να αγαπήσουν το σκοπό και την αποστολή που διάλεξαν και από το περίσσευμα της καρδιάς τους να δώσουν και σε εμάς διότι το περιβάλλον είναι το πιο βασικό θέμα για όλους μας και έχει ως βασικό άξονα την καθαρότητα, η οποία δεν ισχύει μόνο για την πόλη αλλά και έξω από την πόλη.

Και στο θέμα αυτό ας μου επιτραπεί να πω, ότι παρά τις επανειλημμένες προσπάθειες του Δήμου και από μια μικρή μερίδα που αγωνίζεται και αυτή με το δικό της τρόπο, δυστυχώς δεν

μπορέσαμε να απαλλαγούμε ακόμη καλά κι η ευθύνη είναι δική μας φυσικά.

Όλοι θέλουμε να είναι καθαρή η Κόνιτσα, πλην όμως να την καθαρίζουν άλλοι, χωρίς εμείς να λυγίσουμε τη μέση μας.

Όχι αγαπητοί μου, εάν σκεπτόμεθα έτσι δεν μπορούμε να πετύχουμε τίποτα. Θα πρέπει όλοι να βοηθήσουμε και να είμεθα πρόθυμοι ως προς το θέμα αυτό.

Επίσης πρέπει να προσέχουμε πολύ το θέμα των σκουπιδιών· να μην τα πετάμε όπου μας βολεύει και τα σκουπίδια των σπιτιών να είναι καλά ασφαλισμένα για να μην τα σχίζουμε οι γάτες και τα σκυλιά.

Δεν δικαιολογούμεθα με κανέναν τρόπο να πετάμε σκουπίδια σε απόμερα σημεία, διότι το αυτοκίνητο του Δήμου περνάει σχεδόν κάθε μέρα.

Το χρέος των μελών των συλλόγων προστασίας περιβάλλοντος νομίζω ότι μεταξύ των άλλων είναι και το εξής: Το φθινόπωρο που θα αρχίσουν τα σχολεία να οργανώσουν διάφορες ομιλίες με καλούς ομιλητές οι οποίοι με απλή γλώσσα θα διδάξουν μικρούς και μεγάλους για να γίνουν κατανοητοί στους απλούς ανθρώπους της επαρχίας μας.

Στο σημείο αυτό ίσως κάνει κάποιος το εξής ερώτημα: μα καλά πως θα καταλάβει κανείς την πρόοδό του;

Η απάντηση είναι απλή. Όταν δούμε στους δρόμους μέσα και έξω από την πόλη να μειώνονται τα σκουπίδια, τότε πλησιάζουμε προς τη βάση.

Εζνεπίδης Λουκάς

Βιβλιοπαρουσίαση

ΒΑΘΥ ΚΟΚΚΙΝΟ ΣΤΟ ΒΑΘΥ ΓΑΛΑΖΙΟ

ΝΙΚΟΥ ΑΝΩΓΗ

(παρουσιάζει ο Ι.Τ.)

Το “βαθύ κόκκινο στο βαθύ γαλάζιο” δεν είναι μια ιστορία με πολιτικά πάθη. Είναι ένα καθαρά αντιπολεμικό έργο. Ένα έργο που κλείνει μέσα στο “γαλάζιο” την ειρήνη και την ευτυχία των απλών ανθρώπων και μέσα στο “βαθύ κόκκινο” όλα τα στοιχεία που τα αντιμάχονται”.

Με τις λίγες αυτές γραμμές οι ίδιοι ο συγγραφέας μας δίνει με απόλυτη ακρίβεια το στίγμα του έργου του. Η αντιστοίχιση των συγκεκριμένων χρωμάτων σε συγκεκριμένες καταστάσεις είναι επιλογή του συγγραφέα, ασφαλώς όχι τελείως αυθαίρετη και χωρίς αμφιβολία αφήνει ελεύθερο πεδίο στον αναγνώστη να κάνει τους δικούς του συνειρμούς.

Όσοι έχουν νιώσει στο πετσί τους τα δεινά ενός πολέμου και μάλιστα εμφυλίου θα καταλάβουν καλύτερα τι σημαίνει ειρήνη. Αλλά και αυτοί που δεν έχουν σχετικά βιώματα θα μπορέσουν μέσα από τις σελίδες του βιβλίου να μεταφερθούν νοερά σε άλλες εποχές, να κάνουν τις απαραίτητες συγκρίσεις, να επισημάνουν ανάλογες καταστάσεις στο σημερινό κόσμο, να βοηθηθούν να γίνουν κήρυκες ενός κόσμου ειρηνικού.

Το έργο -μυθιστόρημα- διαβάζεται εύκολα και ευχάριστα. Στις σελίδες του ξετυλίγεται η ιστορία δυο νέων ανθρώπων που αγαπήθηκαν, άνοιξαν ο δικό τους σπιτικό γεμάτοι όνειρα, που ποτέ δεν πραγματοποιήθηκαν, αφού ο φοβερός εμφύλιος χώρισε τους δρόμους τους.

Σαράντα χρόνια χωρισμού δε στάθηκαν ικανά να σβήσουν τη φλόγα της αγάπης τους, ήταν όμως αρκετά να ορθώσουν ανυπέρβλητα εμπόδια στο δρόμο τους. Στο ατύχημα έγραψε τον επίλογο της τραγικής πορείας. “Στον τοπικό τύπο την άλλη μέρα, οι φίλοι, οι συγγενείς, οι γνωστοί του κι όλος ο κόσμος διάβασαν:

Ανοιχτά στο πέλαγος εκεί που σμίγει το γαλάζιο του ουρανού και της θάλασσας, βρέθηκε νεκρός, μέσα στη βάρκα του, ο ιδανικός πολεμιστής του αλβανικού έπους, της εθνικής αντίστασης και της ζωής, ερασιτέχνης ψαράς, Γιώργος Σαράφης. Μια ζωή έζησε υπηρετώντας ανθρώπινα, εθνικά και πανανθρώπινα ιδανικά και πέρασε στο βαθύ γαλάζιο, από τη θάλασσα στον ουρανό, περπατώντας στον ανέμων την πλάνη, ανάμεσα στο βαθύ κόκκινο και στο βαθύ γαλάζιο”.

Η Καλόβρυση τίμησε τους νεκρούς της (1940 - 1949)

Όπως κάθε χρόνο έτσι και φέτος οι κάτοικοι του μικρού μας χωριού, της Μελισσόπετρας και των γύρω χωριών τίμησαν με την παρουσία τους, τους ανθρώπους τους που χάθηκαν από το 1940-1949 ένθεν και ένθεν.

Το πρόγραμμα της τελετής που πραγματοποιήθηκε από τον συν/χο δάσκαλο του χωριού είχε ως εξής:

Έγινε η ετήσια επιμνημόσυνη δέηση στο ηρώων από τον Αιδεσ. Πατέρα Αντώνιο μέσα σε κατανυκτική σιγή, λυγμούς και δάκρυα.

Ακολούθησε σύντομη ομιλία από τον δάσκαλο ο οποίος μεταξύ των άλλων είπε: Μαζευτήκαμε αγαπητοί μου και πάλι εδώ σήμερα, σε τούτον τον ιερό τόπο όπως κάθε χρόνο για να τιμήσουμε τους χωριανούς μας και συγχωριανούς μας που χάθηκαν άδικα από τα εγκληματικά χιτλερικά στρατεύματα και από τη μεγάλη κατάρα που λέγεται εμφύλιος πόλεμος.

Πρέπει να τονιστεί εδώ πως είμαστε ίσως το μοναδικό χωριό που τιμάει τους νεκρούς του ανεξαρτήτως ιδεολογικών χώρων και φρονημάτων και που δεν ξεχώρισε τους νεκρούς πια ανθρώπους του σε ήρωες και μιάσματα. Και συνέχισε:

Τι να θυμηθώ καλοί μου παραβρισκόμενοι; Να θυμηθώ το μεγάλο μακελειό που έγινε σαν τέτοια ώρα κάτω στον κάμπο εδώ και 57 χρόνια από τους φασίστες ναζήδες που με τα δολοφονικά τους όπλα σκότωσαν με ψυχρότητα φιλήσυχους ανθρώπους που εργάζονταν στα χωράφια τους και προσπαθούσαν με τον τίμιο ιδρώτα τους να κερδίσουν τον επιούσιον για τις οικογένειές τους;

Να θυμηθώ τις τραγικές στιγμές όπου μανάδες και σύζυγοι μέσα στο λιοπύρι του καλοκαιριού και με την τρομάρα ζωγραφισμένη στα πρόσωπά τους ζαλώθηκαν μανάδες τα νεκρά τους παιδιά και σύζυγοι τους άνδρες τους για να πάνε να τους θάψουν μέσα στο λόγγο να μη τους φάνε τα κοράκια και τα σαρκοφάγα ζώα χωρίς πα-

πά και λιβάνι;

Ή τέλος να θυμηθώ τη μαύρη λαίλαπα, τον καταραμένο εμφύλιο πόλεμο όπου σκοτώθηκαν αδέρφια με αδέρφια, συγγενείς με συγγενείς, έλληνες με έλληνες, γιατί έτσι το ήθελαν οι κρατούντες της γης για να πετύχουν το διαίρει και βασίλευε μοιράζοντας και στις δυο αντίπαλες παρατάξεις χρυσάφι και ντουφέκια;

Ποιό είναι το αποτέλεσμα από τους δύο αυτούς φοβερούς πολέμους; δεκαπέντε (15) ανθρώπινες ζωές νέων φιλήσυχων ανθρώπων και άπειρες υλικές ζημιές μόνο στο μικρό μας χωριουδάκι.

Και συνέχισε ο ομιλητής. Γι αυτές τις 15 ανθρώπινες ζωές, γι' αυτούς τους νέους ανθρώπους άσχετα αν ανήκαν στη μια μεριά ή στην άλλη, τελούμε σήμερα την 8η ετήσια επιμνημόσυνη δέηση. Έπεσαν από το 1940 - 1949 πάνω στον ανθό της νιότης. Και να ευχηθώ εδώ από τα μύχια της καρδιάς μου, ποτέ να μη γίνονται πόλεμος, αλλά να λύνονται οι διαφορές με διάλογο, με καλή διάθεση και με γνώμονα πάντα την πρόοδο, την ειρήνη και την ευημερία των λαών.

Μ' αυτή την ευχή και μ' αυτή την υπόσχεση που είναι και το καλύτερο μνημόσυνο για τους αείμνηστους αδελφούς μας, κλίνω το μικρό μου αυτό λογίδριο. Αιωνία ας είναι η μνήμη αυτών.

Στη συνέχεια έγινε κατάθεση στεφανιών από τον πρόεδρο της Κοινότητας και τους συγγενείς των νεκρών. Τηρήθηκε ένα λεπτό σιγή και όλοι μαζί ψάλλαμε τον εθνικό ύμνο, για να ακολουθήσει δεξίωση από την Κοινότητα.

B.N.

Μπράβο στους κατοίκους Μελισσόπετρας και Καλόβρυσης που κάνουν μνημόσυνα με ομοψυχία, χωρίς διακρίσεις. Ας παραδειγματιστούν μερικοί άλλοι που κάνουν μονόπλευρα μνημόσυνα στο Γράμμο και αλλού!

ΣΧΟΛΙΑ

- Συνέβαιναν το 1960, αλλά η ίδια νοοτροπία εξακολουθεί να υφίσταται και τρία χρόνια πριν την έλευση του 21ου αιώνα. Όταν ο επαρχιακός δρόμος έφτασε στα πρώτα χωριά της Κοιλιάδας του Αώου υπήρξαν αντιδράσεις των κατοίκων στο κόψιμο κυρίως κήπων. Τότε ίσως δικαιολογημένα, ένας κήπος έθρεφε μια οικογένεια, σήμερα όμως: Έτσι στο διηγητές ο δρόμος μέσα στα χωριά θα είναι στενός και ελικοειδής; Σήμερα η πολυπόθητη ασφαλτος έφτασε στο Ελεύθερο, Παλαιοσέλλι και όταν θα έχει εκδοθεί το περιοδικό μας θα περατωθεί προς το παρόν στις Πάδες.

Ήταν μοναδική ευκαιρία να γίνουν οι αναγκαίες εντός των χωριών διαπλατύνσεις ώστε να έχουμε ολοκληρωμένη δουλειά, τέλειο αποτέλεσμα. Και όμως η άρνηση για παραχώρηση μερικών δεκάδων εκατοστών πλην ελαχίστων εξαιρέσεων ήταν καθολική. Επειδή η εργολαβία θα συνεχιστεί από Πάδες προς Άρματα οι πρόεδροι των προαναφερόμενων χωριών έστω και την ύστατη στιγμή πρέπει να προχωρήσουν σε αναγκαστικές απαλλοτριώσεις.

Είναι ανεπίτρεπτο το φαινόμενο, όταν συναντώνται δυο αυτοκίνητα το ένα να αναγκάζεται να κινηθεί όπισθεν. Όχι κύριοι, χρονολογικά πηγαίνουμε για τον 21 αιώνα και όχι για τον 19ο.

- Σκηνές απείρου κάλλους εξελίχθηκαν και πάλι στα χωριά μας κατά την διανομή της φέτας τυριού.

Οι πρόεδροι των κοινοτήτων έχουν βρει το μπελά τους. Όχι μόνον δεν ακούν ένα ευχαριστώ για την εξυπηρέτηση των κατοίκων, αλλά γίνονται αποδέκτες παραπόνων, διαμαρτυριών οι οποίες πολλές φορές ξεπερνούν τα όρια μιας λογικής και ευπρεπούς διαμαρτυρίας. Χάθηκε η περηφάνεια του Ελληνικού λαού που αδιαμαρτύρητα υπέμεινε πείνες και κακουχίες.

Στο μέλλον αν τυχόν γίνουν διανομές

πρέπει η Δ/ση Γεωργίας να ορίσει με σαφήνεια το ποιοί θεωρούνται δικαιούχοι με απάλειψη εκείνου του "οι περιοδικά επισκεπτόμενοι το χωριό". Δικαιούχοι πρέπει να κριθούν εκείνοι των κατοίκων που αποδεδειγμένα μένουν 365 ημέρες στο χωριό, καθώς και οι συνταξιούχοι οι οποίοι για λόγους ιατρικής παρακολούθησης πηγαίνουν τον χειμώνα κοντά στα παιδιά τους.

- Κάποτε η επάνδρωση των Δημοσίων Υπηρεσιών της Κόνιτσας γίνονταν με υπαλλήλους που κατά πλειοψηφία ήταν Κονιτσιώτες. Όπως πάνε τα πράγματα στο μέλλον η πλειοψηφία των υπαλλήλων θα κινείται μεταξύ Κονίτσης-Ιωαννίνων. Ακόμη και οι αστυνομικοί και στρατιωτικοί θα εγκατασταθούν στα Ιωάννινα.

Η οικονομική αιμορραγία της Κόνιτσας είναι σημαντική και αυτό θα φανεί όταν μετά τριετία αρχίσουν οι πρώτες δόσεις των δανείων από τους σεισμούς και τότε θα έχουμε μια εκροή της τάξης πλέον των εκατό εκατομμυρίων και συνυπολογισμένων και των μισθών ξεπερνάμε τα διακόσια σε ετήσια βάση. Στους διαγωνισμούς του Δημοσίου για πρόσληψη προσωπικού καταργούνται σχεδόν όλα τα μόρια. Θα έπρεπε όμως να υπάρχει μοριοποίηση εντοπιότητας για υπηρεσίες παραμεθωρίων περιοχών.

Διαφορετικά πως θα αποφευχθεί η παντελής ερήμωση της Επαρχίας μας.

- Ο εγχώριος λαϊκισμός της δεκαετίας του '80 αποτελεί πλέον παρελθόν. Σήμερα μπορούμε να δεχθούμε πως η οικονομική θεώρηση των πραγμάτων υπερέχει της πολιτικής τοιαύτης. Έτσι στην καθημερινή μας ζωή κυριαρχούν τρία οικονομικά μεγέθη, όπως το δημόσιο χρέος τα δημοσιονομικά ελλείμματα και το πληθωρισμός που σηματοδοτούν την σύγκλιση των οικονομιών των κρατών μελών

της Ευρωπαϊκής Ένωσης όπως αυτή εκφράζεται μέσα από τη συνθήκη του Μάαστριχτ. Όλα αυτά τα οικονομικά μεγέθη πληθωρισμός σχεδόν 2%, δημόσιο χρέος 60% του ΑΕΠ, δημοσιονομικά ελλείμματα 3% του ΑΕΠ, όσο αφηρημένα και αν φαίνονται στον αμύητο συνιστούν την οικονομική βάση όπου θα στηριχθεί το Ευρωπαϊκό επικοδόμημα πολιτικό, κοινωνικό, πολιτιστικό. Στην Γαλλία όταν η αστική τάξη το 1789 γκρέμισε την φεουδαρχία από το βάθρο της είχε φτάσει σε μια άνευ προηγούμενου οικονομική κορύφωση. Από εκεί και μετά επέβαλλε τις απόψεις της στην πολιτική, στα γράμματα, τις τέχνες και σε όλες τις εκδηλώσεις του δημόσιου βίου. Εμείς εδώ στην μικρή μας κοινωνία αντί να βάλουμε τις βάσεις ενός ελπιδοφόρου οικονομικού μέλλοντος ασχολούμαστε πέραν του αναγκαίου με το επικοδόμημα. Σε σχόλιο στο προηγούμενο τεύχος κάναμε λόγο για τα αναπτυξιακά κίνητρα των περιοχών της Θράκης.

Φαίνεται πως οι δημόσιοι άνθρωποι της περιοχής αυτής κινούνται προς την σωστή κατεύθυνση.

Από την πρώτη σελίδα της Κυριακάτικης Καθημερινής της 27ης Ιουλίου 1997 αντιγράφω μονόστηλο με τίτλο:

ΕΒΡΟΣ. Ειδικά κίνητρα ανάπτυξης. Σε συνεργασία με τη Βουλγαρία.

Ειδικά επενδυτικά, τελωνειακά και φορολογικά κίνητρα θα δοθούν σε επιλεγμένες περιοχές κοντά στα ελληνοβουλγαρικά σύνορα προκειμένου να δημιουργηθούν θέσεις εργασίας που θα συγκρατήσουν τον πληθυσμό. Στις ζώνες ειδικών κινήτρων τη δημιουργία των οποίων επεξεργάζεται το υπουργείο Εθνικής Οικονομίας θα παρέχονται αυξημένες επιδοτήσεις από τους αναπτυξιακούς νόμους και θα επιδοτείται το κόστος εργασίας ενώ οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται εκεί θα έχουν μειωμένες ασφαλιστικές εισφορές και αυξημένα φορολογικά

κίνητρα. Ήδη έχει επιλεγεί μια έκταση 500 περίπου στρεμμάτων στο τρίγωνο που οριοθετείται από τους ποταμούς Έβρο Άρδα και από τα Ελληνοβουλγαρικά σύνορα. Στη ζώνη του νομού Έβρου θα εργάζονται και Βούλγαροι οι οποίοι θα αμείβονται με βάση το βουλγαρικό και όχι το ελληνικό εργατικό δίκαιο ώστε να αξιοποιηθεί το χαμηλό εργατικό κόστος. Στις οικονομικές σελίδες της εφημερίδας υπάρχει ενυπόγραφη αναλυτική ανάπτυξη του πιο πάνω πρωτοσέλιδου μονόστηλου. Στο τρίγωνο Άρδα-Βουλγαρίας-Έβρου υπηρέτησα τους είκοσι μήνες της εικοσιοκτάμηνης στρατιωτικής μου θητείας και είμαι εις θέση να καταθέσω πως η συγκεκριμένη περιοχή, οικονομικά βρίσκεται σε ασυγκρίτως καλύτερη κατάσταση.

Αν τα κίνητρα αυτά υποτίθεται δίνονται σε μια εθνικά ευαίσθητη περιοχή, η επαρχία μας υπολείπεται εθνικής σημασίας; Μέχρι χθες οραματιζόμασταν αυτονομία της Βόρειας Ηπείρου σήμερα όχι μόνον αδειάζει η Βόρεια από το Ελληνικό στοιχείο αλλά εάν ακολουθήσουμε το δρόμο των λαθρομεταναστών από τα σύνορα προς Καλαμπάκα μέσω Κοιλιάδας Αώου ότι έχει σχέση με Ελλάδα θα συναντιέται στα Γρεβενά. Αυτό μεταφράζεται σε συρρίκνωση κατά 150 χιλ. του εθνικού χώρου. Καιρός είναι να εγκαταλείψουμε τα νεφελώδη οράματα και τα κούφια συνθήματα όπως εκείνο της εποχής του βυρσοδεψείου, όχι στο βυρσοδεψείο ναι στην άλλη ανάπτυξη υποτίθεται την τουριστική η οποία πολύ νωρίς έδειξε τα όρια μέχρι τα οποία μπορεί να φθάσει έστω και αν δεν είχαμε το συμβάν των σεισμών. Αρκετά με την μονοδιάστατη αυτή οικονομική αντίληψη. Καιρός να απαιτήσουμε και να στραφούμε στην ανάπτυξη μέσω της μισθωτής εργασίας βιομηχανικής ή βιοτεχνικής που αποτελεί την βάση κάθε υγιούς κοινωνίας και οικονομίας είτε τοπικής είτε εθνικής.

Η. Ανδρέου.

- Πολλές φορές γράψαμε για το λεγόμενο "Κουρί" δηλαδή το δάσος που εκτείνεται από την Αγ. Βαρβάρα και πάνω. Δυστυχώς μιλάμε σε "ώπτα μη ακουόντων" αφού μέχρι τώρα δεν έγινε τίποτα για την προστασία του. Γίδια βόσκουν συνεχώς, καταστρέφοντας τη βλάστηση και ό,τι απομένει το κόβουν κάποιοι άλλοι προσπαθώντας να κάνουν την περιοχή σεληνιακό τοπίο.

Ντροπή μας! Αυτό το μέρος είναι "το μπαλκόνι" της πόλης, ποιός, τέλος πάντων, θα το προστατέψει;

- Πολλοί κατά την πρόσφατη λιτένευση της εικόνας του Εθνεγέρτη Αγίου Κοσμά στην πόλη μας, μη βλέποντας ανάμεσα στους Μητροπολίτες που έρχονται κάθε χρόνο από μακρινές Μητροπόλεις, το Μητροπολίτη Ιωαννίνων, αναρρωτιούνται: γιατί δε συμμετέχει στις γιορτές και ο γείτονας Μητροπολίτης; Κι εμείς την ίδια απορία έχουμε.

- Κατά πληροφορίες από το Δασαρχείο Κόνιτσας τη φετινή χρονιά είχαμε στην περιοχή μας μέχρι το τέλος Αυγούστου 42 φωτιές στα δάση μας και κάηκαν γύρω στις 13.000 στρέμματα. Κύρια αιτία είναι η απροσεξία που δείχνουν οι Αλβανοί λαθρομετανάστες, όταν αφήνουν αναμμένες τι φωτιές που ανάβουν τις νύχτες για να ζεσταθούν. Πού θα πάει αυτή η κατάσταση τέλος πάντων; Η προσπάθεια των αποσπασμάτων αποδειχνεται "πίθος Δαναΐδων" ...

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

- Την 1/7 σπείρα Αθηναίων αποτελούμενη από τους Παντελή Τσούρλο ετών 31, τη γυναίκα του Ερασμία 22 ετών, τον αδελφό της Πέτρο Δρίβα 20 ετών και τη φίλη του Ευθαλία Τάτση 20 ετών, παρέλαβε από Αλβανούς στην περιοχή της Πυρσόγιαννης 345

κιλά χασίς με σκοπό να το μεταφέρει στην Αθήνα. Ύστερα από περιπετειώδη καταδίωξη στην οποία πήρε μέρος και ελικόπτερο, συνελήφθησαν από άνδρες του τμήματος δίωξης ναρκωτικών.

- Στις 20/7 πραγματοποιήθηκαν οι εκδηλώσεις για τη γυναίκα της Πίνδου με οργανωτές τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ιωαννίνων, την VIII Μεραρχία, την Κοινότητα Φούρκας και του Κ.Ε.Φ.Ο (Κέντρο Φροντίδας Οικογένειας).

Μετά τη δοξολογία και επιμνημόσυνη δέηση στον Προφ. Ηλία, χοροστατούντος του Μητροπολίτη κ. Ανδρέα, ακολούθησε κατάθεση στεφάνων από τις Αρχές και εκπροσώπους φορέων και τοπογραφική ενημέρωση από αξ/κό της VIII Μεραρχίας. Ακολούθησε ο πανηγυρικός της ημέρας, αναπαράσταση πορείας γυναικών, παραδοσιακοί χοροί και δεξίωση στην Κοινότητα Φούρκας για τους επίσημους και το λαό.

- Την ίδια μέρα οι κάτοικοι του Κερασόβου απέκλεισαν συμβολικά τον επαρχιακό δρόμο που οδηγεί προς τη Φούρκα, διαμαρτυρόμενοι για τη σχεδιαζόμενη συνένωση του χωριού τους με τον Δήμο Κόνιτσας στα πλαίσια του προγράμματος "Ι. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ". Ο Πρόεδρος και αντιπροσωπεία κατοίκων έδωσαν σχετικό ψήφισμα διαμαρτυρίας στον κ. Νομάρχη. Με επιτυχία έγιναν στα χωριά που γιορτάζουν, τα πανηγύρια "τ' Αϊ Λιώς".

- Στις 18/7 το ΔΗΠΕΘΙ παρουσίασε με επιτυχία στην Κόνιτσα το έργο "Δεσποινίς ετών 39".

- Στις 20/7, στην πλατεία της Κόνιτσας ο Δήμαρχος κ. Π. Χατζηφραιμίδης έκανε ενημέρωση στους κατοίκους της πόλης για θέματα που προέκυψαν από τους σεισμούς του 1996.

- Στις 25/7 στο Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Κόνιτσας συνεδρίασε το

Συμβ. Ηπειρωτών και συζητήθηκαν θέματα που αφορούν την πορεία των μεγάλων αναπτυξιακών έργων στην περιοχή: πορεία έργων Εγνατίας, Λιμάνι Ηγουμενίτσας, κατάσταση στην Αλβανία, Μνημεία Ηπείρου, ζεύξη Πρέβεζας Ακτίου, σιδηροδρομική σύνδεση Ηπείρου-Θεσσαλίας, αναπτυξιακό πρόγραμμα Κόνιτσας, παγκόσμιο συνέδριο Ηπειρωτισμού.

Με επιτυχία έγιναν τα πανηγύρια στο Κεράσοβο και στην Καστάνιανη, όπου πραγματοποιήθηκαν και πολιτιστικές εκδηλώσεις.

- Στη Μολυβδοσκεπάστη έγινε η καθιερωμένη αγρυπνία την παραμονή του Δεκαπενταύγουστου και στην Κόνιτσα πολύς κόσμος ανέβηκε στο εκκλησάκι της Παναγίας, όπου οι Κονιτσιώτες γλέντησαν με παραδοσιακά όργανα.

- Την ίδια μέρα γιορτάστηκε και η ημέρα των Ενόπλων Δυνάμεων με Δοξολογία στον Αγ. Κοσμά, Επιμνημόσυνη Δέηση στο Μνημείο (έξω από το Δημαρχείο) και Δεξίωση στη Στρ. Λέσχη.

- Πολλά πανηγύρια έγιναν ανήμερα της Παναγίας σε διάφορα χωριά με επιτυχία, παρόλο που σε ορισμένα πέρασε και ένα κύμα βροχής.

- Τις παραμονές πολύς κόσμος κυκλοφόρησε στην Κόνιτσα και στα καταστήματα τροφίμων γενικά υπήρξε αρκετός συνωστισμός.

- Η μνήμη του Αγίου Κοσμά γιορτάστηκε με την καθιερωμένη αρτοκλασία στον ομώνυμο Ναό την παραμονή και κατόπιν τη λιτάνευση της Εικόνας μέχρι την Κεντρική Πλατεία, την οποία παρακολούθησε πλήθος κόσμου πολλοί ιερείς και Μητροπολίτες.

- Στις 27/8 το βράδυ, στη Γέφυρα Αώου, πραγματοποιήθηκε συναυλία με μεγάλη επιτυχία από τον τραγουδιστή Παπάζογλου.

- Σύμφωνα με τα στοιχεία του Δασαρχείου Κόνιτσας, μέχρι τέλος του Αυγούστου είχαμε στην περιοχή Κόνιτσας 42 πυρκαγιές οι οποίες έκαψαν περίπου 13 χιλιάδες στρέμματα δασικών εκτάσεων.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Γεννήσεις

- Στην Ηγουμενίτσα ο Γρηγόρης και η Δήμητρα Ζάρου απόκτησαν στις 8/4 αγοράκι.

- Στις 19/4 ο Χαράλαμπος και η Αννίτα Ρεμπέλη απόκτησαν στην Αθήνα αγοράκι.

- Ο Σπύρος και η Νίκη Αθανασίου στην Κόνιτσα απόκτησαν αγοράκι στις 19/4.

- Στις 2/6 ο Michael Kornspan και η Ελένη Ε. Δάψη στη Ν. Υόρκη απόκτησαν κοριτσάκι.

- Στα Γιάννινα ο Βασίλης και η Παναγιώτα Καραγιάννη απόκτησαν αγοράκι στις 3/7.

- Στην Αθήνα ο Φρεντερίκ Λεμπώ και η Ρούλα Μπούρη απόκτησαν αγοράκι στις 4/7.

- Στις 14/7 απόκτησαν κοριτσάκι στη Θεσ/νίκη ο Δημήτρης και η Ελένη Λύρα.

- Ο Χαράλαμπος και η Κατερίνα Κώστα απόκτησαν στην Αθήνα, στις 24/7 αγοράκι.

- Στη Λάρισα ο Σπύρος Τσιόγκας και η Χριστίνα Τζίμα απόκτησαν κοριτσάκι στις 26/7.

- Στις 29/7 στα Τρίκαλα απόκτησαν αγοράκι ο Βασίλης Κωστακόπουλος και η Φωτεινή Γαϊτανίδη.

Βαπτίσεις

- Στις 6/7 ο Χρήστος Καραγιώργος βάπτισε στην Κόνιτσα το κοριτσάκι του. Όνομα: Παρασκευή.

- Στις 20/7, βάπτισε στην Κόνιτσα το γιό του ο Ιωάννης Χαραμούζας, Όνομ. Ευθύμιος.

- Στις 27/7 βάφτισαν στην Κόνιτσα το κοριτσάκι τους ο Σπύρος και η Αμαλία Μηλιώνη. Όνομα: Αριστέα.
- Στις 19/7 ο Ιεροδιδάσκαλος Νικόλαος Μέμος βάφτισε το γιο του. Όνομα: Σεβαστιανός.
- Ο Παναγιώτης Ντίνος και η Χριστίνα Κουκλάκη βάφτισαν το κοριτσάκι τους στις 28/6. Όνομα: Γαλάτεια - Αλεξάνδρα.
- Στις 29/6 ο Ανδρέας και η Βάσω Γαϊτανίδη βάφτισαν το αγοράκι τους. Όνομα: Ευθύμιος. Ανάδοχος ο Κώστας Σκούφιας.
- Στην Κέρκυρα βάφτισαν το αγοράκι τους στις 2/8 ο Σπύρος και η Ευθυμία Μήτσου. Όνομα: Αθανάσιος.
- Ο Βασίλης και η Ελένη Μπούσμπουλα στις 3/8 βάφτισαν το αγοράκι τους στην Κόνιτσα. Όνομα: Ηλίας.
- Ο Σταύρος Τσούβαλος και η Μαρίκα Μίσσιου βάφτισαν στην Κόνιτσα τα δίδυμα αγοράκια τους στις 16/8. Ονόματα: Γιάννης και Χρήστος.
- Ο Χρήστος και η Ανθία Γελαδάρη βάφτισαν στο Κεράσοβο το αγοράκι τους στις 16/8. Όνομα: Δημήτριος.
- Στις 3/8 ο Αθαν. Ι. Γαϊτανίδης και η Αντωνία Δ. Χατζηεφραιμίδη βάφτισαν το αγοράκι τους. Όνομα: Δημήτριος.
- Ο Γιώργος και η Φραγκούλα Γιαννάκου βάφτισαν στην Κόνιτσα την κορούλα τους στις 27/7. Όνομα: Ιωάννα.
- Στις 15/8 στην Καλλιθέα Κόνιτσας ο Βασίλης και η Χριστίνα Λάμπρου ή Κατσαρού βάφτισαν το κοριτσάκι τους. Όνομα: Γιαννούλα.
- Στις 16/8 βάφτισαν στην Κόνιτσα το γιο τους ο Χρήστος και η Παναγιώτα Νικολάου. Όνομα: Παναγιώτης.
- Στις 16/8 στην Κόνιτσα ο Σωκράτης Μούρας βάφτισε την κόρη του. Όνομα: Ελευθερία.
- Ο Γιώργος Παρασκευάς βάφτισε ο αγοράκι του στην Κόνιτσα. Όνομα: Αντώνιος.
- Ο Γεώργιος Αντωνίου στην Κόνιτσα

βάφτισε το γιο του στις 16/8. Όνομα: Παύλος.

- Ο Βασίλης και η Ιφιγένεια Βαγενά βάφτισαν στις 17/8 στην Κόνιτσα την κορούλα τους. Όνομα: Κωνσταντίνα.
- Στις 23/8 βάφτισαν στην Κόνιτσα την κορούλα τους ο Παναγιώτης και η Γεωργία Γαργάλα. Όνομα Βασιλεία.
- Στις 30/8 ο Λάζαρος και η Κατερίνα Ράγγα βάφτισαν την κορούλα τους. Όνομα: Κωνσταντίνα.
- Στις 31/8 βάφτισαν στην Κόνιτσα το γιο τους ο Βαγγέλης και η Μαρία Θωμά. Όνομα: Δημήτριος.
- Στις 31/8 βάφτισαν το αγοράκι τους στην Κόνιτσα ο Θωμάς και η Αλεξάνδρα Σιώρου. Όνομα: Νικόλαος.

Αρραβώνες

- Στις 12/7 αρραβωνιάστηκαν στην Κόνιτσα ο Ζώης Γαλανός από το Επταχώρι και η Κωνσταντίνα Πύρσου.
- Στις 12/7 στο Επταχώρι αρραβωνιάστηκαν ο Νίκος Ντεντόπουλος και η Ειρήνη Λάρου.

Γάμοι

- Στις 6/7 έγιναν στο Κεράσοβο οι γάμοι του Χρήστου Εξάρχου και της Καίτης Κουκούμη.
- Στις 19/7 έγιναν στη Μητρόπολη Ιωαννίνων οι γάμοι του Χάρη Δάφλου και της Τζένης Λιάππη.
- Στην Κόνιτσα έγιναν στις 19/7 οι γάμοι του Χρήστου Ντίνου και της Αλεξάνδρας Μίγκου.
- Στις 27/7 έγιναν στην Κόνιτσα οι γάμοι του Αποστόλη Σουτόπουλου και της Γιαννούλας Οικονόμου.
- Στο Κεράσοβο έγιναν στις 27/7 οι γάμοι του Νίκου Γ. Τζίνα και της Ανθής Καρατζήμα. Την ίδια μέρα παντρεύτηκαν και ο Κώστας Γ. Τζίνας με την Ευανθία Σδούκου, κόρη του ιερέα Χρήστου από το Κεφαλοχώρι. Οι γάμοι έγιναν με τα παραδοσιακά έθιμα.

- Στις 9/8 παντρεύτηκαν στην Κατερίνη ο Τάσος Θ. Μουλαΐδης και η Ντίνα Ασλανίδη.
- Στις 23/8 παντρεύτηκαν στο Άργος Αργολίδας ο Γιάννης Γάκης και η Γεωργία Ζδράβου από την Κόνιτσα.
- Στις 24/8 έγιναν οι γάμοι του Νικολάου Βαγενά και της Αφροδίτης Ζήκου από το Ασημοχώρι.
- Στις 30/8 έγιναν στην Κλειδωνιά οι γάμοι του Θωμά Κολακέ και της Έφης Γάκη από την Κόνιτσα.
- Επίσης, οι γάμοι του Γιώργου Ε. Βαγενά και της Ρίτσας Δασκάλου.
- Στις 31/8 έγιναν στην Κόνιτσα οι γάμοι του Ανδρέα Μουρεχίδη και της Ευδοξίας Στεφάνου.

Θάνατοι

- Στις 27/6 έγινε εκταφή και μνημόσυνο του παπα Βέργου από την Μόλιστα παρουσία του Μητροπολίτη κ. Ανδρέα και πέντε ιερέων.
- Στις 3/6 πέθανε στην Ηλιόρραχη η Ουρανία Σταύρου ετών 93.
- Στις 30/6 πέθανε στη Λάρισα ο Παλιοσελίτης Κων/νος Μηλιώνης 67 ετών.
- Στη Θεσ/νίκη πέθανε σε ηλικία 65 ετών ο Σταύρος Σπανός από την Πηγή.
- Την 1/7 στη Λαγκάδα βρήκε τραγικό θάνατο, όταν κάηκε το δωμάτιο που κοιμόταν, η Αφροδίτη Παναγιώτου 66 ετών.
- Στις 5/7 πέθανε στην Πυρσόγιαννη η Ευαγγελία Κομίνη 88 ετών.
- Στις 5/7 πέθανε στη Λαγκάδα η Πολυξένη Ν. Ντίνη 75 ετών.
- Στο Νικάνορα πέθανε στις 5/7 ο Νεοπτόλεμος Μήτσικας 81 ετών.
- Στις 19/7 πέθανε στο Μολυβδοσκεπάστο, η Σάννα Νάκου 83 ετών.
- Στο Παλιοσέλι πέθανε στις 21/7 ο Απόστολος Κουρτίνος, ετών 75.
- Στις 21/7 πέθανε ξαφνικά από μηνιγγίτιδα σε ηλικία 6 ετών η Μαρία, κόρη του Χρήστου και της Κατερίνας

Γκίκα από την Ηλιόρραχη.

- Στις 15/8 πέθανε στην πλατεία του Κερασόβου ο Κων/νος Κυρίτσης ετών 64.
- Στην Κλειδωνιά πέθανε στις 10/8 ο Χρήστος Καλτσούνης 68 ετών.
- Στην Πυρσόγιαννη πέθανε στις 18/8 η Αναστασία Πύρσου ετών 70.
- Στην Αθήνα πέθανε ο Σωκράτης Πορφύρης από την Οξυά σε ηλικία 91 ετών.
- Στη μνήμη της γιαγιάς τους Αλεξάνδρας Κληματα που πέθανε το Μάη του 1996 στα Γιάννινα, τα δισέγγονά της Κωνσταντίνα, Χρήστος και Λυδία, προσφέρουν στο περιοδικό "ΚΟΝΙΤΣΑ" το ποσό των 5.000 δρχ.
- Στη μνήμη του Βασίλη Μπουζούλα που πέθανε στην Πηγή στις 18/3/97 σε ηλικία 56 ετών, η πεθερά του προσφέρει στο περιοδικό μας 5.000 δρχ.
- Στη μνήμη του συζύγου της Νεοπτόλεμου Μήτσικα από το Νικάνορα, για τις σαράντα μέρες από το θάνατό του η σύζυγός του προσφέρει στο περιοδικό "ΚΟΝΙΤΣΑ" που ήταν φίλος και συνδρομητής, το ποσό των 5.000 δρχ. Ο Ν. Μ. ήταν αγωνιστής της Εθν. Αντίστασης και είχε λάβει μέρος το 1944 και στην εξόντωση των Γερμανών στο Χάνι Καλλιθέας.
- Η Δέσποινα Καραμπέρη, στη μνήμη των, Ζήση, Βασιλικής, Ευφροσύνης και Ελένης Καραμπέρη, προσφέρει στο περιοδικό μας το ποσό των 5.000 δρχ.
- Η Χρυσάνθη Τουφίδη στη μνήμη της μητέρας της Χαρίκλειας που πέ-

θανε στα Γιάννινα στις 9/7, προσφέρει στο Γηροκομείο Κόνιτσας 20.000 δρχ.

- Στη μνήμη του Γεωργίου Τούσια από την Ηλιόρραχη, για τη συμπλήρωση χρόνου στις 27/9/97 από το θάνατό του, τα παιδιά του προσφέρουν στο περιοδικό "ΚΟΝΙΤΣΑ" 5.000 δρχ.

- Ο Θεοδόσιος Τούσιας από την Ηλιόρραχη, ένα χρόνο από το θάνατο του πατέρα του προσφέρει στο περιοδικό Κόνιτσα 5.000 στη μνήμη του.

- Με τη συμπλήρωση ενός χρόνου από το θάνατο του δάσκαλου Λάμπρου Βλάχου έγινε στην Ηλιόρραχη το ετήσιο μνημόσυνο.

Όπως γνωρίζουν οι αναγνώστες και φίλοι του περιοδικού μας, ο Λ.Β. εκτός από τους αγώνες του στην περίοδο της Εθν. Αντίστασης, πρόσφερε μεγάλη υπηρεσία στην έκδοση του περιοδικού μας ως ο Δ/ντής του στην Αθήνα.

Η σύζυγός του Ελένη προσφέρει στη μνήμη του το ποσό των 10.000 δρχ. στο περιοδικό μας.

Η Ισμήνη Τάτση και η Εριφύλη Πουτέτση στη μνήμη της μητέρας τους Ανδρομάχης Ρίζου το γένος Λώλου, που πέθανε στις 30/8/97 στα Γιάννινα, προσφέρουν στο περιοδικό μας το ποσό των 10.000 δρχ.

Στον Ευάγγελο Κώστα που πήρε το πτυχίο Οικονομικών Επιστημών στην Αθήνα και στον Παναγιώτη Κώστα που πήρε το πτυχίο της Γεωπονικής στην Αθήνα, οι συγγενείς τους, τους συγχαίρουν και τους εύχονται καλή σταδιοδρομία.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΗΛ. ΚΟΥΚΕΣΗΣ ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ

Μουλαχιμίδου 5 Γιάννινα. 1ος όροφος
(Μέγχο Ιατρού ΤΖΟΓΙΑ, Όπισθεν ΟΠΕ)
Τηλ. Ιατρού 21776, Οικόλιος 77585

ΔΕΧΕΤΑΙ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Φουρτζής Νικόλαος Αυστραλία Δολ.50			Γεωργιάδης Χαρ, Ιωάννινα	2.000
Πολύζος Νικολ. Γερμανία Δρχ.	5.000		Πέτσιος Αντώνιος, Ιωάννινα	2.000
Μωυσίδης Χαρ. Γερμανία	5.000		Σίμος Αντώνιος, Ιωάννινα	2.000
Κοτσίνης Βασ. Γερμανία	5.000		Ιατρού Ανέστης, Ιωάννινα	1.500
Ντίνης Θεοφ. Γερμανία	10.000		Ντάφλη Αγνή,	1.500
Αθανασίου Αρφοδίτη Ν. Αφρική	5.000		Νίκου Παντ., Ιωάννινα	3.000
Ζιώγας Θεοδ. U.S.A.	5.500		Κληματάς Παύλος, Ιωάννινα	2.000
Ζήνδρος Θωμάς U.S.A.	5.500		Βέργος Ευάγγ., Ιωάννινα	2.000
Αηδόνης Αναστ. Αθήνα	5.000		Ιερ. Γέγιος Βασ. Νεοκαισάρεια	2.000
Βαλσάμη Ειρήνη,	5.000		Κούγκουλης Φίλιππος Γιάννινα	3.000
Ζωγράφος Κων. Αθήνα	3.000		Ζωγράφος Ευριπ. Χιονιάδες	3.000
Τρουμπούκης Δημ. Αθήνα	5.000		Παπαδημητρίου Κων. Δροσοπηγή	3.000
Νούτσης Κων.Αθήνα	5.000		Τζιόβας Θεοφ. Κ. Πεδινά	1.500
Ρήγας Κων.Αθήνα	1.500		Κοντοδήμος Δήμος Αγ. Παρασκευή	2.000
Τζουμέρκας Νικ.Αθήνα	1.500		Μήτσικας Νεοπτ. Νικάνορας	2.000
Τζουμέρκας Παναγ.Αθήνα	1.500		Καπακλής Παναγ. Πηγή	2.000
Κουλουρης Νικ.Αθήνα	5.000		Πούλιος Βασ. Διδυμοτειχο	2.000
Λιάππης Θωμάς,Αθήνα	1.500		Μπλιάγκας Γεωργ. Ξάνθη	1.500
Κατσένης Νικ. ,Αθήνα	1.500		Μπλιάγκας Ιωάν. Πηγή	1.500
Καρανίκας Αναστ. Αθήνα	2.000		Πλατής Θωμάς Αλεξάνδρεια	2.500
Γαλάνης Σπ. Αθήνα	1.500		Χ.Θεοδώρου Αικ. Σέρρες	1.500
Γιαννόπουλος Γεωργ.Αθήνα	5.000		Πασσιάς Χρ. Ηλιόρραχη	4.000
Παπαχρήστου Ευριπ.Αθήνα	2.000		Κουρτίνος Στεργ. Παλιοσέλι	1.500
Χρηστίδης Βασ.Αθήνα	2.000		Πάντος Κων. Ηλιόρραχη	1.500
Κόντος Απόστ.Αθήνα	3.000		Σακκάς Ζήσης Ελευθερο	3.000
Σπανός Βασ.Αθήνα	2.000		Νάκος Στέφ. Κιάτο	2.000
Πορφύρης Θαν.Αθήνα	2.000		Ανδρέου Οδυσ. Δολιανά	5.000
Χατζής Νικ.Αθήνα	4.000		Μάντζιος Παύλος Ηλιόρραχη	1.500
Γκουντος Χαριλ.Αθήνα	5.000		Δάσκαλος Ιωάννης Καβασιλα	5.000
Σπανός Σπυρ.Αθήνα	2.000		Τσιομπάνος Ευάγγ. Λάρισα	3.000
Κίτσιος Δημ. Αθήνα	5.000		Πορφυριάδης Γεωργ. Βέροια	2.000
Ζώη-Κούσιου Ουρανία Αθήνα	5.000		Μπέκος Βασ. Λάρισα	3.000
Ιερ. Παπαδημητρίου Κων.Αθήνα	2.000		Σύλλογος Παδιωτών Λάρισα	5.500
Ντίνη ΕυανθίαΑθήνα, Αθήνα	2.000		Χασιώτης Χρ. Καστοριά	2.000
Πασχάλης Ελευθ.Αθήνα	2.000		Τσιώτος Ανέστης Λάρισα	5.000
Παπανικολάου Κων.Αθήνα	1.500		Νότης Δημοσθένης Βρυσοχώρι	2.500
Δημητρίου Ελένη Αθήνα	5.000		Κατσαούνης Νικ. Γιανναδιό	1.500
Αρβανίτης Θωμάς Αθήνα	1.500		Ζήμουρας Γεώργ. Ρίο	5.000
Σέττα Δημητρά Αθήνα	1.500		Παπαμιχάλης Μηνάς Χαλκίδα	5.000
Γκότζου Ανθούλα, Αθήνα	5.000		Λάμπρου Πανωραία Κόνιτσα	3.000
Κίτσιου Χριστίνα, Αθήνα	2.000		Ζώτος Παύλος Κόνιτσα	5.000
Κυπαρίσσης Βασ., Αθήνα	3.000		Ζδράβος Δημ. Κόνιτσα	2.000
Δάσιος Νικ. Θεσ/νίκη	5.000		Μαλάμης Ιωάν. Κόνιτσα	2.000
Καραμπέρη Δέσποινα Θεσ/νίκη	1.500		Μήτσιος Χρήστος	5.000
Μπαγρόπουλος Μιχ., Θεσ/νίκη	3.000		Βαδάσης Γεώργ. Κόνιτσα	1.500
Κουμπής Δημ., Θεσ/νίκη	2.000		Καραγιάννη Ελενη Κόνιτσα	2.000
Σκίρτα-Τουρκολιά Ν., Θεσ/νίκη	5.000		Λάππα Γεωργία Κόνιτσα	1.500
Βαβρίτσας Ανδρ., Θεσ/νίκη	2.000		Κιτσάτης Χρήστος Κόνιτσα	1.500
Τζωτζής Φώτιος, Θεσ/νίκη	3.000		Μπούσμπουλας Βασ. Κόνιτσα	2.000
Μπάκας Βασ., Θεσ/νίκη	1.500		Παπαμιχαήλ Θωμάς Κόνιτσα	2.000
Ιερ. Ευθυμίου Δημ., Θεσ/νίκη	2.000		Σέρρας Ηλίας Κόνιτσα	3.000
Χατζής Σωτ., Θεσ/νίκη	2.000		Γαϊτανίδης Σπύρος Κόνιτσα	2.000
Χατζής Βασ., Θεσ/νίκη	3.000		Νικολάου Ευφροσύνη Κόνιτσα	5.000
Ψύλλας Γεωργ., Θεσ/νίκη	2.000		Ζούκης Αθαν. Κόνιτσα	1.500
Παπαχρήστου Νικ., Θεσ/νίκη	2.000		Νούτσος Γεωργ. Κόνιτσα	3.000
Τράντας Αντων., Θεσ/νίκη	2.000		Ράπτης Λάμπρος Κόνιτσα	5.000
Λύρας Δημ., Θεσ/νίκη	4.000		Χούψιας Παναγ. Κόνιτσα	2.000
Σούγγαρης Θωμάς, Θεσ/νίκη	1.500		Δερδέκης Χρ. Κόνιτσα	2.000
Γούσιας Γεώργ., Θεσ/νίκη	5.000		Σέρρας Παύλος Κόνιτσα	3.000
Χριστοδούλου Ελευθ. Γιάννινα	5.000		Κίτσιος Ν. Κων. Κόνιτσα	2.000
Γάτσιος Δημ., Γιάννινα	6.000		Λώλος Ανδρ. Κόνιτσα	1.500
Παπαευθυμίου Βασ.Γιάννινα	3.500		Διαμάντης Ευάγγ. Κόνιτσα	1.500
Καφές Χριστόδ., Γιάννινα	3.000		Λάκκας Σωτ. Κόνιτσα	2.000
Κανάτσης Αναστ., Γιάννινα	2.000			
Κουτσός Νικ., Γιάννινα	3.000			
Ζιώγα Αγγ., Γιάννινα	5.000			

Π. ΤΣΙΟΥΡΗΣ - Χ. ΕΞΑΡΧΟΥ Ο.Ε.

Διαμερίσματα - Καταστήματα

Αντιπαροχαί

Καπλάνη 4-6

Ιωάννινα

Τηλ. 32989-33207

Fax 33207

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Γ. ΡΕΝΤΖΟΣ

Χειρουργός Οδοντίατρος

ΚΟΡΑΗ 8

ΤΗΛ. ΙΑΤΡΕΙΟΥ 39817

ΙΩΑΝΝΙΝΑ

ΤΗΛ. ΣΠΙΤΙΟΥ 70153

Δέχεται καθημερινά: Πρωί 9.30 - 12 -- Απώγευμα 5.00 - 9.30

και Σάββατο 8.30 π.μ. - 1.30 μ.μ. με ραντεβού

HOTEL "ΑΩΟΣ",
RESTAURANT - BAR

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΙΛΙΘΙΚΙΩΤΗΣ

ΧΛΜ. ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΔΟΥ ΚΟΝΙΤΣΑΣ — ΚΟΖΑΝΗΣ

ΚΟΝΙΤΣΑ — ΤΗΛ. (0655) 22079

ΜΙΧΑΗΛ ΒΑΣ. ΡΕΒΑΣ

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

ΚΩΝ/ΠΟΛΕΩΣ 22

ΤΗΛ. 426.951

ΠΑΤΡΑ

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ

Δημήτριος Ν. Καζαμίας

Εμ. Μπενάκη 24

Τηλ. 3627 - 725

ΕΙΡΗΝΗ ΣΤΑΜΑΤΑΚΗ - ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

ΕΙΔΙΚΟΣ ΠΑΘΟΛΟΓΟΣ - ΚΑΡΔΙΟΛΟΓΟΣ

ΔΙΔΑΚΤΩΡ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΔΥΤ. ΒΕΡΟΛΙΝΟΥ

ΕΠΙΣΤ. ΣΥΝΕΡΓΑΤΗΣ ΤΟΥ "ΥΓΕΙΑ"

ΙΑΤΡ. ΘΕΜΙΔΟΣ 4 - 151 24 ΜΑΡΟΥΣΙ

ΟΙΚΙΑ ΦΛΟΙΑΣ 23 - 151 25 ΜΑΡΟΥΣΙ

ΔΕΧ. ΔΕΥΤ., ΤΕΤ., ΠΕΜΠ. 6 - 8 Μ.Μ.

ΜΕ ΡΑΝΤΕΒΟΥ

ΤΗΛ. ΙΑΤΡ. 61 22 823

ΤΗΛ. "ΥΓΕΙΑ" 68 27 940

ΤΗΛ. ΑΝΑΓΚΗΣ 36 47 021

ΟΙΚΙΑ - FAX 61 22 908

ΤΗΛ. ΚΙΝΗΤΟ 094 392 273

Dr ΚΩΣΤΑΣ Β. ΝΟΥΤΣΗΣ

ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΟΣ - ΑΦΡΟΔΙΣΙΟΛΟΓΟΣ

Τ. ΙΑΤΡΟΣ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΥ 'ΑΝΔΡΕΟΥ ΣΥΓΓΡΟΥ'

ΕΠΙΜΕΛ. ΝΟΣΟΚ. "ΛΟΙΜΩΔΩΝ ΝΟΣΩΝ"

ΙΑΤΡΕΙΟ: ΣΟΛΩΝΟΣ 66

(ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΑΠΟ ΤΗ ΝΟΜΙΚΗ ΣΧΟΛΗ)

ΤΗΛ. 3602 966 (106 80)

ΔΕΧΕΤΑΙ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ 5-8 Μ.Μ.

ΕΚΤΟΣ ΑΠΟ ΤΟ ΣΑΒΒΑΤΟ

ΟΙΚΙΑ ΚΑΣΑΝΔΡΑΣ 10

ΑΝΩ ΗΛΙΟΥΠΟΛΗ

ΤΗΛ. 9701 285

ΑΝΘΟΠΩΛΕΙΟ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΕΛΕΤΩΝ & ΜΝΗΜΟΣΥΝΩΝ

ΤΣΙΡΩΝΗΣ

ΤΗΛ. 0655 - 22005 ΟΙΚΙΑΣ 22113

ΚΟΝΙΤΣΑ

Ενοικιαζόμενα δωμάτια με ατομικά
μπάνια και με ιδιωτικό πάρκιν

• Παραδοσιακό Στυλ

ΧΟΥΣΟΣ ΚΩΝ)ΝΟΣ

Τηλ. (0655) 23 2 88

Κόνιτσα

ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΑ ΔΩΜΑΤΙΑ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΔΕΜΕΡΤΖΙΔΗΣ

ΚΟΝΙΤΣΑ

(Πάνω στον Εθνικό Δρόμο)

Τηλ. 0655/22867

«ΚΟΝΙΤΣΑ»
ΣΥΝΕΡΓΕΙΟ
ΔΟΜΙΚΩΝ
ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑ

ΜΠΟΥΛΤΟΖΕΣ - ΦΟΡΤΩΤΕΣ ΤΣΑΠΕΣ
ΚΟΜΠΡΕΣΕΡ - GRADAR - ΟΔΟΣΤΡΟΤΗΡΕΣ
ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΛΑΤΟΜΕΙΟΥ
ΗΛΕΚΤΡΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ - ΣΥΓΚ/ΣΕΙΣ ΓΕΝΙΚΩΣ

ΣΩΤ. ΛΩΤΟΣ & Β. ΧΑΙΤΖΗΜΕΛΕΤΙΟΥ
ΑΝΤΙΓΩΝΗΣ 10 - ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΑΛΑΤΩΝΟΣ
ΤΗΛ. 51 38315